

หนังสือเรียนสารการประกอบอาชีพ

รายวิชาช่องทางการขยายอาชีพ

(อช31001)

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ห้ามจำหน่าย

หนังสือเรียนเล่มนี้จัดพิมพ์ด้วยงบประมาณแผ่นดินเพื่อการสึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
ลิขสิทธิ์เป็นของ สำนักงาน กศน. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ตามโครงการสร้างรายวิชา อช31001
หลักสูตรการศึกษานอกระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ

หนังสือเรียนสาระการประกอบอาชีพ
รายวิชาช่องทางการขยายอาชีพ (อช31001)
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

เอกสารทางวิชาการหมายเหตุ 27/2554

คำนำ

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัชญาศัย ได้ดำเนินการจัดทำ หนังสือชุดใหม่นี้ขึ้น เพื่อสำหรับใช้ในการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีสตปป--ฯและสักยภาพในการประกอบอาชีพ การศึกษาต่อและสามารถดำเนินชีวิต อยู่ในครอบครัว ชุมชน สังคม ได้อย่างมีความสุข โดยผู้เรียนสามารถนำหนังสือเรียนไปใช้ในการเรียนการสอนด้วยวิธีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปฏิบัติกรรมรวมทั้งทำแบบฝึกหัดเพื่อ ทดสอบความรู้ความเข้าใจในสาระเนื้อหา โดยเมื่อศึกษาแล้วยังไม่เข้าใจ สามารถกลับไปศึกษาใหม่ได้ ผู้เรียนอาจจะสามารถเพิ่มพูนความรู้หลังจากศึกษาหนังสือเรียนนี้ โดยนำความรู้ไป แลกเปลี่ยนกับเพื่อนในกลุ่ม ศึกษาจากภูมิปป--ฯท่องถี่นจากแหล่งเรียนรู้และจากสื่ออื่นๆ

ในการดำเนินการจัดทำหนังสือเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้รับความร่วมมือที่ดีจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้องหลายท่าน ช่วยกันค้นคว้าและเรียนรู้จากประสบการณ์และเนื้อหาสาระจากสื่อต่างๆ เพื่อให้ได้ถือที่ ถอดคล้องกับหลักสูตรและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนที่อยู่ในระบบอย่างแท้จริง สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัชญาศัย ขอขอบคุณคณาจารย์ที่ปรึกษา คณะผู้เรียนเรียง ตลอดจนคณาจารย์ที่ดูแลท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือด้วยดี ไว้ ณ โอกาสนี้

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัชญาศัย หวังว่าหนังสือเรียน ชุดนี้จะเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนตามสมควร หากมีข้อเสนอแนะ ประการใด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัชญาศัย ขอน้อมรับไว้ด้วยความ ขอบคุณยิ่ง

สำนักงาน กศน.

สารบัญ

คำนำ

สารบัญ

โครงสร้างรายวิชา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	1
บทที่ 1 การงานอาชีพ	3
เรื่องที่ 1 ความสำคัญและความจำเป็นในการครองชีพ	4
เรื่องที่ 2 การขยายอาชีพในชุมชน ประเทศ และโลก	7
เรื่องที่ 3 การขยายกระบวนการจัดการงานอาชีพในชุมชน	18
เรื่องที่ 4 คุณธรรม จริยธรรม	24
เรื่องที่ 5 การอนรักษาพลังงานและสิ่งแวดล้อมในการขยายอาชีพ ในชุมชน สังคม และโลก	28
บทที่ 2 ช่องทางการขยายอาชีพ	47
เรื่องที่ 1 ความจำเป็นในการมองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ	48
เรื่องที่ 2 ความเป็นไปได้ของการขยายอาชีพ	49
เรื่องที่ 3 การกำหนดวิธีการ ขั้นตอนการขยายอาชีพ และเหตุผลของการขยายอาชีพ	51
บทที่ 3 การตัดสินใจเลือกขยายอาชีพ	65
เรื่อง ภารกิจเพื่อความมั่นคงการทำในธุรกิจอาชีพ	66
ภาคพนวก	87
คบะพูดคุย	

คำแนะนำในการใช้หนังสือเรียน

หนังสือสาระการประ同胞อาชีพ รายวิชาช่องทางการขยายอาชีพ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นแบบเรียนที่จัดทำขึ้น สำหรับผู้เรียนที่เป็นนักศึกษานอกระบบ

ในการศึกษาหนังสือเรียนสาระการประ同胞อาชีพ รายวิชาช่องทางการขยายอาชีพ ผู้เรียนควรปฏิบัติ ดังนี้

1.ศึกษาโครงสร้างรายวิชาให้เข้าใจในหัวข้อสาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และขอบข่ายเนื้อหา

2.ศึกษารายละเอียดเนื้อหาของแต่ละบทอย่างละเอียดและทำกิจกรรมตามที่กำหนด แล้วตรวจสอบ กับผู้รู้ ครู หรือแนวคิดกิจกรรมที่กำหนด ถ้าผู้เรียนตอบผิดควรกลับไปศึกษาและทำความเข้าใจในเนื้อหาใหม่ให้เข้าใจก่อนที่จะศึกษาเรื่องต่อไป

3.ผู้เรียนทำความเข้าใจลักษณะการประ同胞อาชีพในชุมชน ประเทศ และโลกเพื่อสามารถนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้เพื่อการขยายอาชีพได้ จากการศึกษาในระดับประ同胞ศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น หลักสูตรนี้ หรือถ้าผู้เรียนได้ มิได้ผ่านการศึกษาตามหลักสูตรนี้มาก่อนสามารถกลับไปทบทวนหนังสือเรียนใน ระดับประ同胞ศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น โดยเฉพาะ (อช11001) ช่องทางการเข้าสู่อาชีพ และ (อช21001) ช่องทางพัฒนาอาชีพ

4.หนังสือเรียนเล่มนี้เน้นการจัดการเรียนรู้ในลักษณะกระบวนการส่วนใหญ่จะยกตัวอย่าง อาชีพ เกณฑ์กรรมແຕօอาชีพอื่นๆ กີສາມາດนຳກະບວນກາໄປໃຫ້ໄດ້

5.หนังสือเรียนเล่มนี้มี 4 บท คือ

บทที่ 1 เหตุผลความจำเป็นในการขยายอาชีพ

บทที่ 2 ปัจจัยจำเป็นเพื่อนำอาชีพไปสู่ความมั่นคง

บทที่ 3 การปฏิบัติการตรวจสอบระบบการสร้างความมั่นคง

บทที่ 4 การประเมินความเป็นไปได้ในการนำแนวทางขยายอาชีพไปใช้จริง

โครงสร้างรายวิชา

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

► สาระสำคัญ

1. เหตุผลความจำเป็นในการขยายอาชีพ
2. ปัจจัยจำเป็นเพื่อนำอาชีพไปสู่ความมั่นคง
3. การปฏิบัติการตรวจสอบระบบการสร้างความมั่นคง
4. การประเมินความเป็นไปได้ในการนำแนวทางขยายอาชีพไปใช้จริง

► ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ วิเคราะห์ลักษณะงาน ขอบข่ายงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และโลกที่จะนำไปสู่ความมั่นคงที่เหมาะสมกับศักยภาพของตน และสอดคล้องกับชุมชน สังคม
2. อธิบายเหตุผลปัจจัยความจำเป็นในการนำอาชีพไปสู่ความมั่นคงที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนเองได้
3. ตรวจสอบระบบการสร้างความมั่นคง
4. ปฏิบัติการวิเคราะห์เพื่อการสร้างความมั่นคงในอาชีพได้

► ขอบข่ายเนื้อหา

บทที่ 1	การงานอาชีพ
บทที่ 2	ช่องทางการขยายอาชีพ
บทที่ 3	การตัดสินใจเลือกขยายอาชีพ

► สื่อการเรียนรู้

1. ใบงาน
2. ใบความรู้

หนังสือเรียนสาระการประกอบอาชีพ รายวิชาช่องทางการขยายอาชีพ (อช31001)
๓ : ดูแลบ้านและครอบครัว

บทที่ 1

การงานอาชีพ

สาระสำคัญ

การประกอบอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และโลกที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนและสอดคล้องกับชุมชนเพื่อช่องทางการขยายอาชีพ

▶ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีในงานอาชีพ สามารถอธิบายลักษณะของข่ายกระบวนการผลิตงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และโลกได้ และสามารถนำมาใช้ในการขยายอาชีพ บนฐานของการมีคุณธรรม จริยธรรม และการอนุรักษ์พลังงาน และสิ่งแวดล้อม

► ขอบข่ายเนื้อหา

- เรื่องที่ 1 ความสำคัญและความจำเป็นในการขยายอาชีพ

เรื่องที่ 2 การขยายอาชีพในชุมชน ประเทศ โลก เช่น งานบ้าน งานเกษตร งานช่าง งานประดิษฐ์ งานธุรกิจ เป็นต้น

เรื่องที่ 3 การขยายกระบวนการจัดการงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ โลก

  - การจัดการทางผลิต ได้แก่ การวางแผน การจัดทำโครงการ การใช้วัสดุอุปกรณ์ การใช้แรงงาน การใช้สถานที่ การใช้ทุน เป็นต้น
  - การจัดการการตลาด ได้แก่ การกำหนดทิศทาง การตลาด การหาความต้องการของตลาด เช่น การขนส่ง การขาย การกำหนดราคาขาย การทำบัญชีประเภทต่าง ๆ เป็นต้น

เรื่องที่ 4 คุณธรรม จริยธรรม ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความประยุต การอดทน ความสะอาด ความประณีต ความขยัน ความซื่อสัตย์ เป็นต้น

เรื่องที่ 5 การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมในการขยายอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และโลก

► สื่อการเรียนรู้

- หนังสือเรียน
  - ใบงาน

เรื่องที่ ๑ : ความสำคัญและความจำเป็นในการครองอาชีพ

การขยายขอบข่ายอาชีพ

หมายความถึง กิจกรรมอาชีพที่มีอยู่สามารถขยายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์ ออกไปเป็นขอบข่ายอาชีพที่สร้างรายได้ ใช้ทุนทรัพยากรจากอาชีพหลักให้เกิดคุณค่า สร้างความเข้มแข็งยั่งยืนในอาชีพได้ เช่น

1. การขยายขอบข่ายอาชีพจากการหมุนเวียนเปลี่ยนรูปผลผลิตภัณฑ์ หรือผลผลิต ได้ไปสู่กิจกรรมใหม่ เช่น
  - 1.1 สร้างธุรกิจแปรรูปหมูจากฟาร์มหมูของตนเอง
  - 1.2 สร้างธุรกิจปั้ยหมักจากขี้หมู
  - 1.3 สร้างธุรกิจขันมหาวนเบลลี่จากหนังหมู
2. การขยายขอบข่ายอาชีพจากการสร้างและพัฒนาเครือข่ายจากอาชีพ เช่น
  - 2.1 เฟรนชั่ย ชาเยสีบะหมี่เกี๊ยด
  - 2.2 การสร้างเครือข่ายนาข้าวอินทรีย์
3. การขยายขอบข่ายอาชีพจากการตลาด เช่น
  - 3.1 สวนมะพร้าวน้ำหอมแม่ต้ม ศูนย์กลางรับซื้อและขายส่งมะพร้าวน้ำหอม ภายใต้การควบคุมคุณภาพของตนเอง
4. การขยายขอบข่ายอาชีพ จากการส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น
  - 4.1 จัดบริการท่องเที่ยวพักผ่อน กินอาหารเชิงトラ吟ทรีทที่รีสอร์ดปลายฟ้า
  - 4.2 ท่องเที่ยวชิมผลไม้ ชมสวนชาวไร่จันทบุรี
5. การขยายขอบข่ายอาชีพกับการส่งเสริมสุขภาพและอนามัย เช่น
  - 5.1 พักฟื้นรับประทานอาหารรวมชาติให้สารพิเศษ ปฏิบัติธรรมกับ Home stay ครอบครัวจะเข้า
6. การขยายขอบข่ายอาชีพกับการเรียนรู้ เช่น
  - 6.1 เรียนรู้ระบบบันได ความพอดเพียงที่ไว่นาสวนผสมคุณพิชิต

กิจกรรมที่ 1

ความสำคัญและความจำเป็นในการขยายอาชีพ

คำ解釋 : ให้ครูและนักเรียนร่วมกันนำผลการวิเคราะห์ของกลุ่มมาเทียบเคียงกับสรุปความหมายความสำคัญและความจำเป็นในการขยายอาชีพ แล้วร่วมกันคิดให้ความหมายต่อค่าต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแบบบันทึกนี้ เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันของทุกคนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ข้อบ่งชี้ของ การขยายอาชีพ หมายความถึง.....

.....

.....

.....

กิจกรรมอาชีพที่ทำอยู่ หมายความถึง.....

.....

.....

.....

การสร้างรายได้ หมายความถึง.....

.....

.....

.....

การใช้ทุน ใช้ทรัพยากร หมายความถึง.....

.....

.....

.....

ความเข้มแข็งและความยั่งยืน หมายความถึง.....

.....

.....

การหมุนเวียนเปลี่ยนรูป หมายความถึง.....

.....

.....

การสร้างและพัฒนาเครื่องข่ายจากอาชีพหลัก หมายความถึง.....

.....

.....

การขยายอาชีพจากการตลาด หมายความถึง.....

.....

.....

การขยายอาชีพจากการส่งเสริมการท่องเที่ยว หมายความถึง.....

.....

.....

การขยายอาชีพจากการส่งเสริมสุขภาพ อนามัย หมายความถึง.....

.....

.....

อื่น ๆ ยังมีอะไรบ้างที่ควรนิยามเอาไว้.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

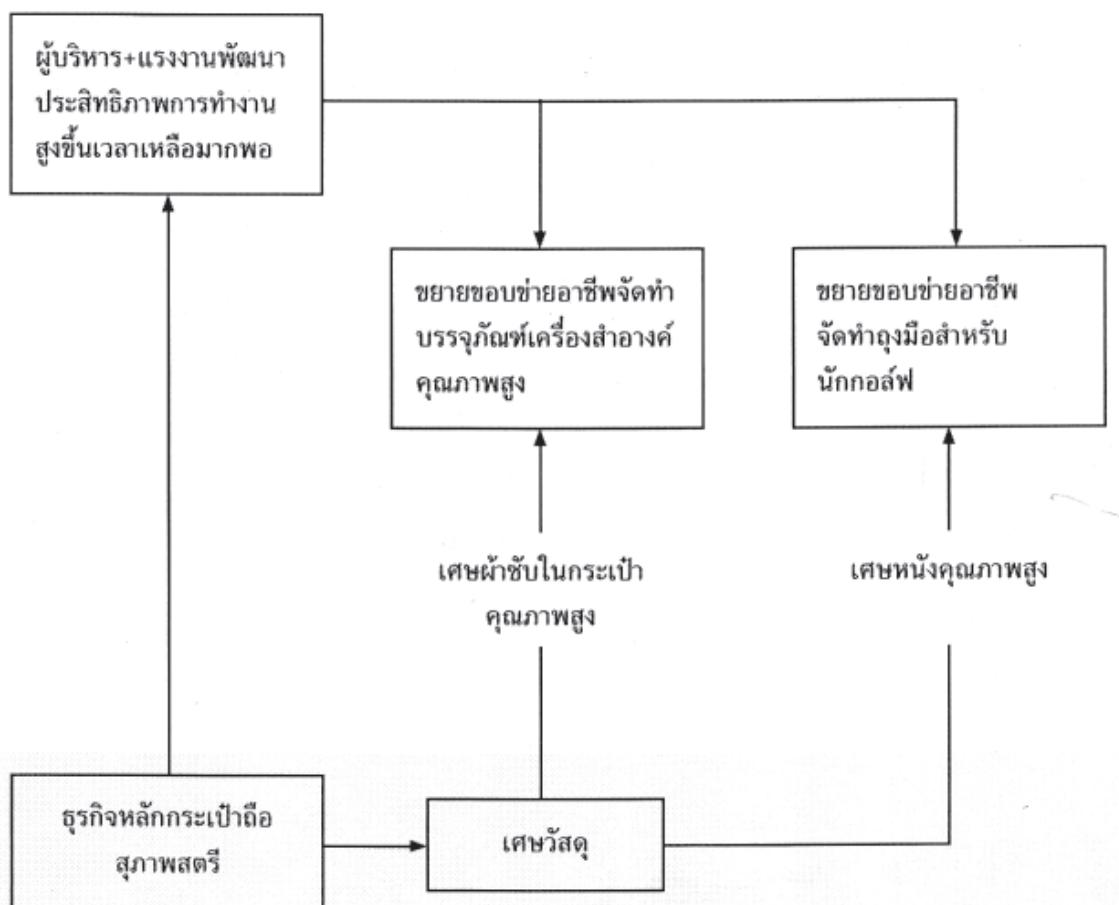
เรื่องที่ 2 : การขยายอาเซียนในชุมชน ประเทศไทย และโลก

การขยายขอบข่ายอาชีพระดับประเทศ

กฎกิจที่มีการขยายข้อบัญญัติอาชีพในระดับประเทศ มักจะเป็นกฎกิจที่สร้างประสิทธิภาพในระบบการจัดการใช้ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกำลังคนทั้งระดับบริหารจัดการและแรงงาน การจัดการเงินทุน การจัดการวัสดุนำเข้าการผลิต และกระบวนการผลิตให้ได้ผลผลิตสูงสุด และมีของเสียหายน้อยที่สุดเป็นเรื่องสำคัญ ดังนั้นการจัดตั้งกฎกิจรองลงมาที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับการลดปริมาณการเสียหายให้น้อยที่สุดจนเหลือศูนย์รองรับกฎกิจหลัก จึงเกิดการขยายข้อบัญญัติอาชีพขึ้น

ตัวอย่างที่ 1 การขยายขอบข่ายจากอาชีพผลิตกระเพาลือสุภาพสตรี

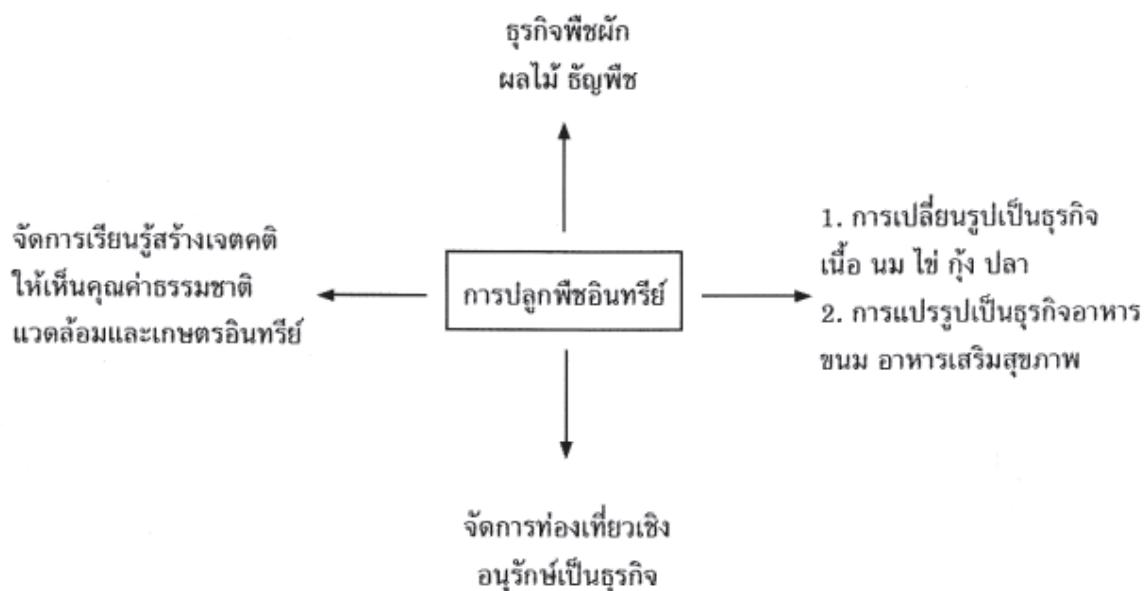
การขยายอาชีพระดับโลก

การขยายอาชีพระดับโลก

หากเราจะมองไปที่ประเทศไทย สำหรับประเทศที่มีเศรษฐกิจ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน ญี่ปุ่น ซึ่งเป็นนักคิด นักพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เช่น อุตสาหกรรมรถยนต์ อุตสาหกรรมเคมี อุตสาหกรรมอิเลคทรอนิกส์ และอื่น ๆ ล้วนแต่ทำลายสิ่งแวดล้อม ประเทศเข้า มหาอำนาจเหล่านี้จึงขยายขอบข่ายการผลิตออกไปยังประเทศที่ค่าจ้างแรงงานต่ำ และหันกลับมาอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม สร้างความสวยงามให้กับบ้านเมือง และชนบท สร้างเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยง หันมาพัฒนาการผลิตอาหาร พืช ผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์ ในระบบเกษตรอินทรีย์ที่มีความปลอดภัยและคุณภาพสูง เพื่อสร้างพื้นฐานสุขภาพชีวิตประชาชนของเข้าให้อยู่ดีมีสุขสุกรามีปัญญาอันล้ำเลิศ

ตัวอย่างที่ 1 การขยายขอบข่ายอาชีพจากเกษตรอินทรีย์

จากตัวอย่างเราจะเห็นว่า อาชีพปลูกพืชอินทรีย์เป็นอาชีพหลักที่สามารถขยายขอบข่ายออกไปเป็นอาชีพปศุสัตว์ และประมง อาชีพแปรรูปผลิตทางการเกษตรฯ อาชีพท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และอาชีพจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์

กิจกรรมที่ 1

การขยายอาชีพในชุมชน ประเทศ และโลก

แบบบันทึกผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบหาความแตกต่างและเหมือนกันระหว่างการขยายอาชีพระดับชุมชน ระดับประเทศ และต่างประเทศ

		ผลการวิเคราะห์สิ่งแตกต่าง		ผลการวิเคราะห์สิ่งแตกต่าง	
		ข้อสรุป	เหตุผล	ข้อสรุป	เหตุผล
1. การวิเคราะห์ เปรียบเทียบ ระหว่างชุมชนกับ ระดับประเทศ	1.1 ระดับชุมชน				
	1.2 ระดับประเทศ				
2. การวิเคราะห์ เปรียบเทียบ ระหว่างชุมชนกับ ระดับโลก	2.1 ระดับชุมชน				
	2.2 ระดับโลก				

กิจกรรมที่ 2

การขยายอาชีพในชุมชน ประเทศ และโลก

คำชี้แจง : ให้ผู้เรียนคิดจากประสบการณ์ของตนเองว่าการประกอบอาชีพของท่านควรจะมีขอบข่ายอะไรบ้างที่จะนำไปสู่การขยายอาชีพเพื่อสร้างความเข้มแข็งยั่งยืนให้กับตนเองได้ด้วยการคิด วิเคราะห์จากองค์ประกอบในตารางนี้ แล้วระบุขอบข่ายอาชีพที่ควรจะเกี่ยวข้อง

1. อาชีพของผู้เรียนที่ประกอบการอยู่คือ .....
2. ผลการวิเคราะห์ขอบข่ายอาชีพที่ควรจะเกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้มแข็งยั่งยืนให้กับตนเองและสัมพันธ์กับอาชีพที่ทำอยู่ได้

องค์ประกอบ	ขอบข่ายอาชีพที่ควรจะเกี่ยวข้อง
การหมุนเวียน เปลี่ยนรูป	1 2 3 4
การสร้างและพัฒนาเครือข่าย	1 2 3 4
การตลาด	1 2 3 4
การส่งเสริมการท่องเที่ยวและนันทนาการ	1 2 3 4
การส่งเสริมสุขภาพ อนามัย	1 2 3 4
การเรียนรู้	1 2 3 4
อื่น ๆ	1 2 3 4

คำศัพท์แจง : ให้กลุ่มผู้เรียนและครูร่วมกันนำผลการวิเคราะห์ของตนเองมาบูรณาการเป็นข้อบ่งชี้การขยายอาชีพของกลุ่ม

1. กลุ่มผู้เรียนหมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
2. ผลการวิเคราะห์ข้อบ่งชี้การขยายอาชีพที่ควรจะเกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้มแข็งยั่งยืนให้กับ

ชุมชน

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์	ข้อบ่งชี้การขยายอาชีพที่ควรจะเกี่ยวข้อง
การหมุนเวียน เปลี่ยนรูป	1 2 3 4
การสร้างและพัฒนาเครือข่าย	1 2 3 4
การตลาด	1 2 3 4
การส่งเสริมการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว	1 2 3 4
การส่งเสริมสุขภาพ อนามัย	1 2 3 4
การเรียนรู้	1 2 3 4
อื่น ๆ	1 2 3 4

กิจกรรมที่ 3

การขยายอาชีพในชุมชน ประเทศ และโลก

คำชี้แจง : ขอให้ผู้เรียนได้ใช้เวลาทบทวนนิคิดบัน្តูนประสบการณ์ตรวจว่า สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวเรา มีอิทธิพลทำให้อาชีพที่เคยทำอยู่ ต้องขยายขอบเขตออกไป มีลักษณะเหตุผลความจำเป็นอย่างไร เมื่อวิเคราะห์แล้วขอให้บันทึกลงในแบบบันทึกนี้

ສភາວະແວດລ້ອມ	ລັກຂະນະເຫດຜລຄວາມຈຳເປັນທີ່ຕ້ອງຂໍາຍອາຊື່ພ
<p>1. ດ້ວຍເຫັນເປົ້າໃຫຍ່</p> <p>(ຕ້າວອຍ່າງ) ກາວະພລັງງານຂາດແຄລນຕ້ອງເຮັ່ງຜລິດ Etenal ທດແທນ ເກະຕຽບລູກນັ້ນສຳປະໜັດເພີ່ມຂຶ້ນມາຫາສາລ ລຳຕິ່ນມັນສຳປະໜັດ ສາມາດໃຫ້ໃຫຍ່ເອກະດາບ ອັດກາວ ທີ່ເມີນຕີ ເປັນວັດຖຸກ່ອສ່ວຳໄດ້ ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງເກີດກາງຂໍາຍອາຊື່ພ</p> <p>1. ເກະຕຽບ : ຮວມກຸ່ມຜລິດເຢື່ອກະດາບຈາກຕິ່ນມັນສຳປະໜັດ</p> <p>2. ນັກຄູດສາກງຽມທ້ອງຄືນ : ຜລິດແຜ່ນເຢື່ອກະດາບທີ່ເມີນຕີ ໃຫ້ເປັນວັດຖຸກ່ອສ່ວຳຝາຜົນ</p> <p>(ປັບປຸງທີ່ກີຂອງຜູ້ເຈີຍນ)</p> <p>.....</p>	

ສភារะແວດລ້ອມ	ລັກຂະນະເຫຼຸຜລຄວາມຈຳເປັນທີ່ຕ້ອງຂໍາຍາຍອາຊີ່ພ
2. ດ້ານສົ່ງຄມ	<p>(ຕ້ວອຍ່າງ) ສປາພເຫຼຸຜສູງກີຈົບປັ້ນໃຫ້ແຮງງານທີ່ຢູ່ໃນທົ່ວທີ່ຕ້ອງ ທຳງານລ່ວງເວລາເພີ່ມຮາຍໄດ້ ໄນສາມາດປັງອາຫານໃຫ້ກັບຄວອບ ຄວາມຕ້ອງຫຼືອາຫານຖຸນຄຸນກາພຕໍ່າ ລັບປະຫານສ້າງປັ້ງທຸກ ໄກໜາກາ ທຳໃຫ້ຮ່າງກາຍອ່ອນແກ້ກັບຄນໃນໜຸ່ມໜຸ່ນຈຶ່ງສາມາດເກີດ ອາຊີ່ພໄດ້ດັ່ງນີ້</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ຮະດັບກວດກາຮ່າມໜຸ່ນບ້ານ : ລ່ວມມືອັກບຸກລຸ່ມສຕຣີຂອງໜຸ່ມໜຸ່ນ ຈັດ ປັງອາຫານຄຸນກາພໂດຍເນັ້ນໃໝ່ກົມພາກທີ່ມີຢູ່ໃນໜຸ່ມໜຸ່ນເປັນ ວິສາຫຼັກຈຸມໜຸ່ນ 2. ຮະດັບຄວາມເຄື່ອນຂໍາຍາຍກາຮັດລິຕິພື້ນ ພັກ ອາຫານ ມີກວບກວມ ພົດພັດທີ່ເຫັນວ່າມີຄົນສົ່ງຂາຍໃຫ້ລຸ່ມສຕຣີ (ບັນທຶກຂອງຜູ້ເຮື່ອນ)..... ....
3. ດ້ານສົ່ງຄມ	<p>(ຕ້ວອຍ່າງ) ຂ້າວຈີ່ຂອງກາຄອີສານໃຫ້ຢ່າງໄຟອ່ອນ ແລ້ວຈະພອງຕົວ ເປັນແຜ່ນໃຫຍ່ ເປັນວັດນອຽມກາຮັດໃນຊ່ວງຄຸດໜາວັດິງໄຟກີໄປ ຢ່າງຂ້າວຈີ່ກິນເລີ່ມ ໃນວັດນທາວອນ ກອງໄຟ ດັກທົ່ວທີ່ຕ້ອງ ສົນໃຈຕິດໃຈຮ່າດຕິແລະວັດນອຽມກາຮັດ ສາມາດທຳງານເປັນ ຄຸງກົງໄດ້ (ບັນທຶກຂອງຜູ້ເຮື່ອນ)..... ....</p>

คำชี้แจง : ให้กลุ่มผู้เรียนร่วมกันทำบันทึกผลการคิดเหตุผลในการขยายอาชีพ จากประสบการณ์จริงของตัวผู้เรียนมาสรุปจัดเป็นความคิดของกลุ่ม

สภาวะแวดล้อม	ลักษณะเหตุผลความจำเป็นที่ต้องขยายอาชีพ
1. ด้านสิ่งแวดล้อม	
2. ด้านสังคม	
3. ด้านศिलปวัฒนธรรม	
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	

กิจกรรมที่ 4

การขยายอาชีพในชุมชน ประเทศ และโลก

คำชี้แจง : ให้คณะครุและผู้เรียนร่วมกันทำความเข้าใจในการพิจารณาคิดตัดสินใจว่า ประเด็นเหตุผลความจำเป็นในแต่ละตัว มีปฏิสัมพันธ์ในทางเดียวกันกับตัวแปรด้านคุณค่า ในแต่ละตัวหรือไม่ ถ้าสัมพันธ์ให้คะแนน 1 ไม่สัมพันธ์ให้ 0 แล้วรวมคะแนนในแต่ละประเด็น เมื่อพิจารณาครบทุกประเด็นแล้ว ให้จัดลำดับความสำคัญจากคะแนนมากไปน้อย ดังตัวอย่าง

ประเด็นเหตุผลความจำ เป็นของการขยาย ขอบข่ายอาชีพ	ตัวแปรคุณค่า				รวม คะแนน	จัดลำดับ
	เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย	สังคม สันติสุข	ส่งเสริมสิ่ง แวดล้อม	สร้างมูล ค่าเพิ่มให้ กับผลผลิต		
ตัวอย่าง						
1. รับร่วมมະพร้าวในชุมชน มาແປຮູບເປັນອຸງກິຈນໍາມັນ ນວດອິໂມ່ງ	1	0	0	1	2	3
2. รับร่วมຮັບຊື້ຂະໜາດ ສົງຂາຍ	1	0	1	0	2	3
3. ຄວາງເຮືອນສ່ວນໃຫຍ່ຂອງ ທູມຈຸດປຸກໄມ້ໃໝ່ພລັງງານໃໝ່ ເຕັມພື້ນທີ່ວ່າງໃໝ່ເປັນພລັງງານ ຂອງຄວບຄວາມແລະຂາຍ	1	1	1	0	3	1
4. ແກ່ທຽກກຳປຸກມັນເທັນເປັນ ອຸງກິຈທັກໃໝ່ໃມ່ເປັນມັນເທັນເລື່ອງ ປລາກິນພື້ນທີ່ເປັນອາຊີພຂໍາຍາຍ	1	0	1	1	3	1
5. ມີທາງແນ່ໍ້ມຳກັດຄວາງເຮືອນ ສ່ວນໃຫຍ່ຈຶ່ງປະກອບກາງບັນ ຕຸ່ມນໍ້າສື່ເມນຕີເປັນອາຊີພຂໍາຍາຍ	1	0	0	0	1	3

อภิปรายผลการวิเคราะห์ จากตารางสามารถอธิบายได้ว่า ประเด็นเหตุผลขยาย อาชีพ การປຸກໄມ້ໃໝ່ງານ ແລະກາລື່ອງປລານິລກິນໃມ່ມັນເທັນ ເປັນປະເທົ່າທີ່ມີຄວາມສໍາຄັງທີ່ສຸດ

คำชี้แจง : ให้ผู้เรียนร่วมกันพิจารณาคิดตัดสินใจจัดลำดับความสำคัญของเหตุผลความจำเป็นของการขยายขอบข่ายอาชีพของกลุ่มหรือชุมชน

ประเด็นเหตุผลความจำเป็นของการขยายขอบข่ายอาชีพ	ตัวแปรคุณค่า				รวมคะแนน	จัดลำดับ
	เพิ่มรายได้ลดรายจ่าย	สังคม สันติสุข	ส่งเสริมสิ่งแวดล้อม	สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิต		

เรื่องที่ ๓ : การขยายกระบวนการจัดการงานอาชีพในชุมชน

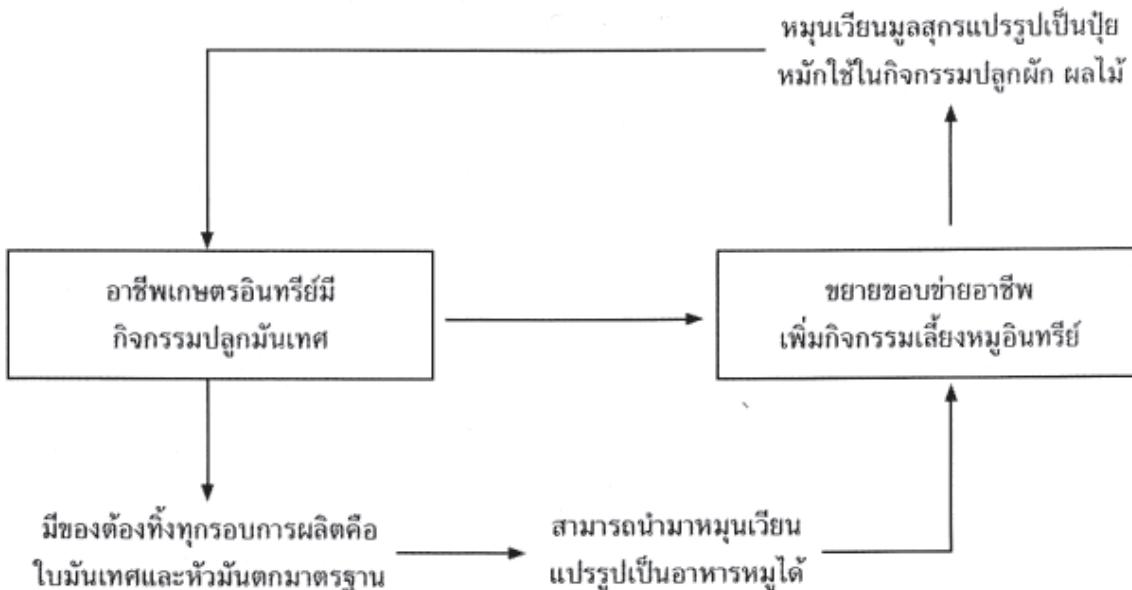
๑. การกำหนดแนวทางขยายอาชีพ

๑.๑ เหตุผลการขยายขอบข่ายอาชีพ

เหตุผลความจำเป็นในอาชีพที่กล่าวไว้ในเบื้องต้น สามารถสรุปเหตุผลของการขยายขอบข่ายอาชีพได้ดังนี้

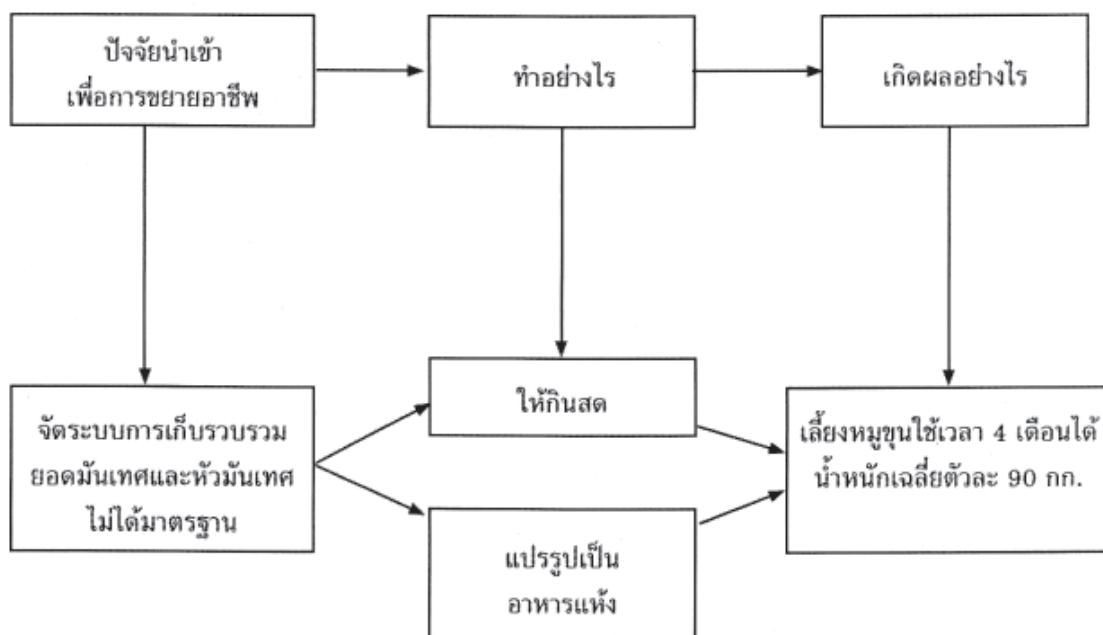
๑. สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ
๒. สภาพแวดล้อมทางสังคม
๓. สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม
๔. สภาพแวดล้อมทางสิ่งแวดล้อม

ในการปฏิบัติเหตุผลในการขยายขอบข่ายอาชีพ ในแต่ละสภาพแวดล้อมนั้นไม่อิสระต่อกัน แต่มีความเชื่อมโยงผูกพันกัน และเป็นไปเพื่อการเพิ่มรายได้ของอาชีพหลักที่จะผลิตผลมาหามุนเรียนเปลี่ยนรูปสร้างมูลค่าเพิ่ม ดังตัวอย่างตามแผนภูมินี้

1.2 ความคิดรวบยอดของหลักการขยายอาชีพ

ในการกำหนดแนวทางขยายอาชีพ เราคาารสูปกิจกรรมหลักของการขยายอาชีพ ให้มองเห็นชัดเจนเป็นความคิดรวบยอดที่ประกอบด้วย **ปัจจัยนำเข้าเพื่อการขยายอาชีพ** คือ อะไร กระบวนการผลิตทำอย่างไร และสุดท้ายจะเกิดอะไรขึ้น ดังตัวอย่างนี้

จากแผนภูมิสามารถอธิบายได้ว่า ความคิดรวบยอดของการขยายข้อบัญญัติอาชีพ เป็นการขยายอาชีพมาจากการใช้ยอดและหัวมันเทศไม่ได้มาตรฐาน มาปรุงเป็นอาหารให้หมูกิน ใช้เวลาเลี้ยงไม่เกิน 4 เดือน จะได้น้ำหนักเฉลี่ยตัวละ 90 กก.

1.3 วิเคราะห์พอเพียงในการดำเนินงาน

เป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากผู้เรียน สามารถหาเหตุผลและสร้างความคิดรวบยอดได้แล้วนำความเข้าใจมาวิเคราะห์หากปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการผลิต ประกอบด้วย ผลผลิต ที่จะทำการลดต้นทุน และตัวแปรความพอใจเพียงที่ประกอบด้วย ความมีเหตุผล ความพอเพียง ภูมิคุ้มกัน ความรอบรู้และคุณธรรม ผลการวิเคราะห์จะทำให้มองเห็นสิ่งที่เกิด และสิ่งที่จะต้องทำในข้อบทของความพอเพียง ดังนี้

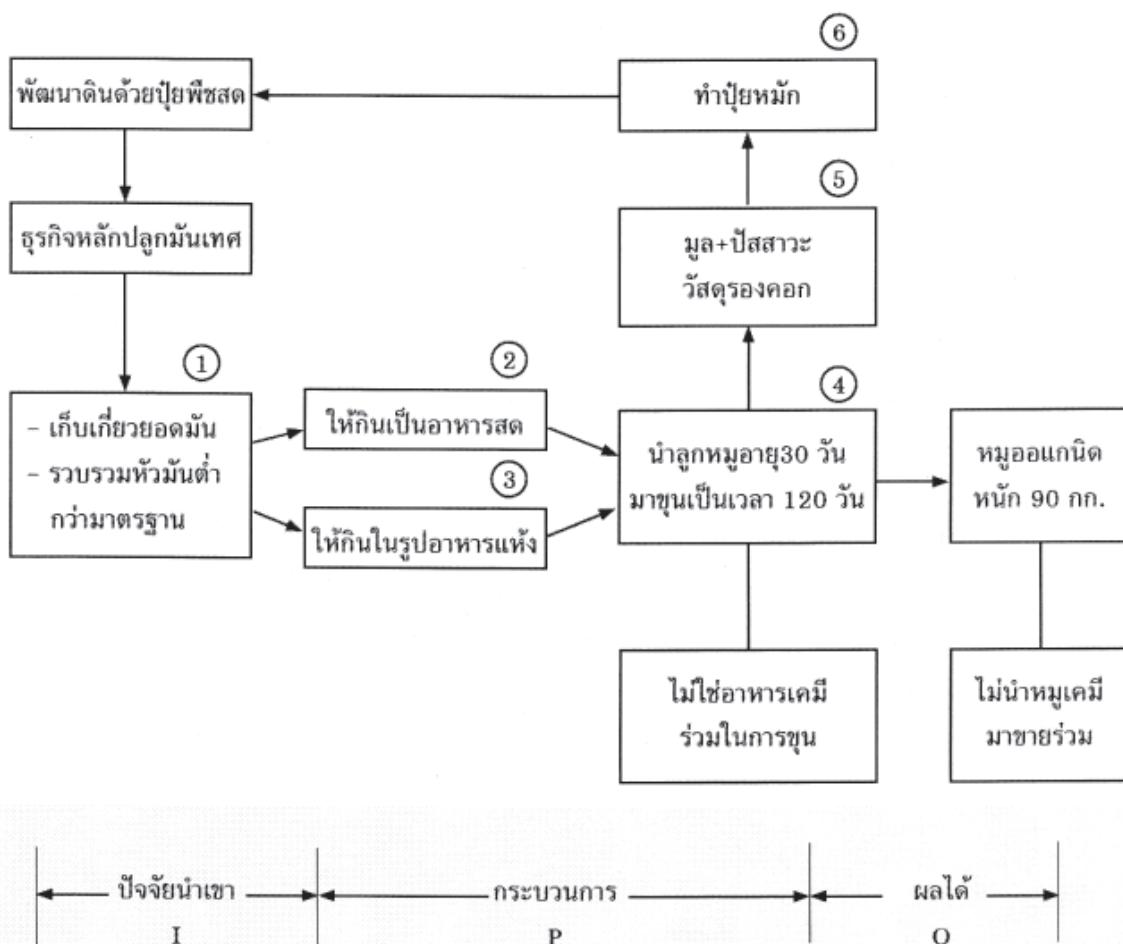
ตัวอย่าง : ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ หาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกิจกรรมขยายอาชีพ กับตัวแปรเศรษฐกิจพอเพียง

ป.พอเพียง การผลิต	เหตุผล	ความพอดี	ภูมิคุ้มกัน	ความรอบรู้	คุณธรรม
ผลผลิต หมูอินทรีย์	ต้องการใช้ใบมันเทศ และหัวมันเทศต่อ กว่ามาตราฐานจำนวน มากภายในเดือนหนึ่ง	ระยะเวลาการผลิต มันเทศใช้เวลา 120 วัน เท่ากับ อายุการเลี้ยงหมูชุน สามารถเลี้ยงหมู ได้รอบการผลิตละ 20 ตัว	- ตลาดหมูอินทรีย์มี ความต้องการสูง - กลุ่มผู้รักษาสุขภาพมี ความต้องการมาก	- ความพอเพียง ของมาตรฐาน ในใบและหัว มันเทศ - การคิด วางแผนเลี้ยงหมู ให้กำหนดเวลา สมพันธ์กับระยะเวลา การทำงานลูก และช่วงใบมัน เริ่มตัดแต่งมา เป็นอาหารได้	- เมื่อถึงเวลา ขายดีจนผล ผลิตไม่พอ กับ ความต้องการ ของตลาด ต้อง ^{ไม่นำหมูทัวไป} มาขายร่วมกับ หมูอินทรีย์
การลด ต้นทุน	ทำให้ใบและหัว มันเทศที่ต่ำกว่า มาตรฐานนำมาเป็น ^{ไม่มีข้อคงเหลือทิ้ง} อาหารเลี้ยงหมูชุน	- ใบมันเทศมี บริมาณมากพอตัด แต่งให้กินได้ทุกวัน - หัวมันเทศเก็บใน ^{ที่ร่วมไม่ขึ้น} สามารถ ^{อยู่ได้นานถึง 30 วัน} จังหวะพอตัดกับการ เลี้ยงการเจริญเติบโต ของหมู	- การปลูกมันเทศโดย ^{ปกติต้องใช้แรงงานใน} การตัดยอดมันและตัด เฉพาะที่เหมาะสม ^{ไม่ทำให้ผลผลิต} หัวมันเทศลดลง ^{เจริญเติบโต} - การแปลง ^{หัวมันให้เป็นมัน} เส้นตากแห้งเก็บ ^{เนื้อเข้ามาเพิ่ม} เป็นอาหารหมูได้ ^{เติมให้หมู} ^{นานขึ้น}	- อัตราการตัด ใบมันและระยะเวลา เวลาที่เหมาะสม ^{ไม่ทำให้ผลผลิต} หัวมันเทศลดลง ^{เจริญเติบโต} - การแปลง ^{หัวมันให้เป็นมัน} เส้นตากแห้งเก็บ ^{เนื้อเข้ามาเพิ่ม} เป็นอาหารหมูได้ ^{เติมให้หมู}	- ไม่ใช้อาหาร ที่ผสมสารเคมี และօโซร์โมน กระตุ้นการเจริญเติบโต และบริมาณ เนื้อเข้ามาเพิ่ม
	ใช้ชี้หมูแปลงเป็น ^{ปุ๋ยหมักหมูนวีญ} เข้ามาใช้ในการ ^{บำรุงต้นพืชที่ใช้ทำ} ปุ๋ยพืชสด	ปุ๋ยหมักจากชี้หมู ^{นำใบใช้บ้างต้น} พืชที่ใช้ทำปุ๋ยพืช ^{สดเท่านั้น}	ปุ๋ยหมักจากชี้หมูเพิ่ม ^{บริมาณมาตรฐานใน} ดินทำให้พืชที่ใช้ทำปุ๋ย ^{พืชสดเจริญงอกงาม} ได้ปุ๋ยพืชสดอย่างพอ ^{เพียง}	- วิธีการทำปุ๋ย หมักจากชี้หมู	ไม่นำปุ๋ยเคมี เข้ามาใช้ร่วม ^{ในกระบวนการ} หมัก

1.4 การกำหนดแนวทางขยายอาชีพ

หลังจากนำความคิดรวบยอดการขยายข้อบัญญัติอาชีพมาวิเคราะห์ ความพอเพียงในการดำเนินการจะทำให้เราเห็นสภาพปฏิสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรการผลิตกับตัวแปรปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่จะบอกให้เรารู้ว่า ความคิดการขยายอาชีพเหมาะสมที่จะทำหรือไม่ จากตัวอย่างการวิเคราะห์เราจะพบว่า ตัวแปรทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะควบคุมความคิดของเราให้อยู่ในข้อบัญญัติเหมาะสม มีภูมิคุ้มกัน โอกาสประสบความสำเร็จมีสูง

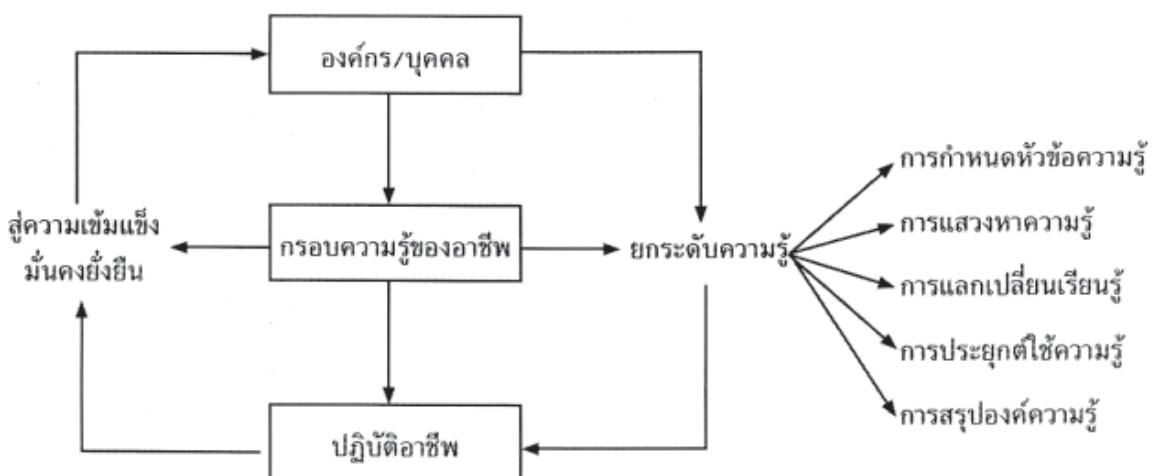
การกำหนดแนวทางของอาชีพ จึงอาศัยความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์มากำหนด โดยใช้วงจร I-P-O (ปัจจัยนำเข้า-กระบวนการ-ผลได้) เป็นฐานในการกำหนดแนวทางขยายอาชีพดังตัวอย่างนี้

จากแนวทางการขยายอาชีพดังกล่าว จะทำให้เรามองเห็นภาพชีวิตของงานอย่างแจ่มชัดด้วยตนเอง สามารถนำไปสู่การเรียนรู้เพื่อการขยายข้อบัญญัติอาชีพสู่ความเข้มแข็ง ยั่งยืนต่อไป

1.5 การจัดการความรู้

กรอบความคิดการจัดการความรู้

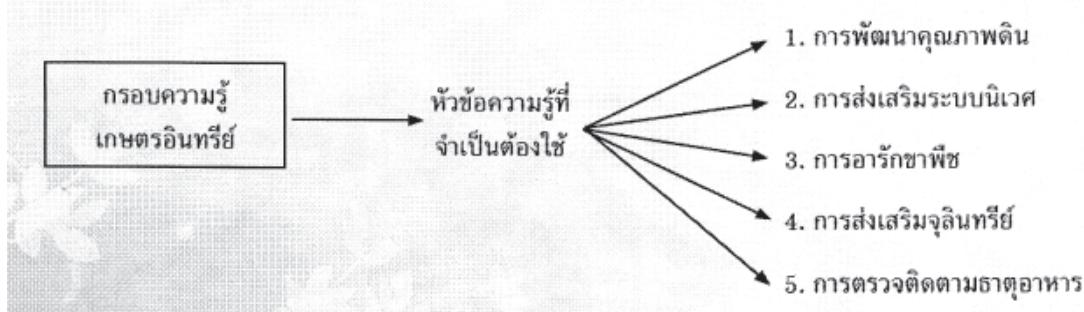
จากกลุ่มสาระการสอนชิ้นนี้ได้ว่า การจัดการความรู้เป็นรูปแบบที่มีองค์ประกอบร่วม คือ องค์กรหรือบุคคลในการประกอบอาชีพ กรอบความรู้ของอาชีพ และการปฏิบัติการอาชีพที่มี เป้าหมายสร้างความเข้มแข็ง มั่นคง ยั่งยืน ให้กับอาชีพ ดังนั้นการประกอบอาชีพจึงมีความ จำเป็นที่จะต้องพัฒนากรอบความรู้ของตนเอง ให้ยกระดับความรู้พอเพียงที่จะใช้ปฏิบัติการ สร้างอาชีพ สู่ความเข้มแข็ง ยั่งยืนของกลุ่มอาชีพ

จากระยะข้างต้นดังกล่าวอาจจะสรุปรูปแบบการจัดการความรู้ได้เป็น 2 ขั้นตอน คือ

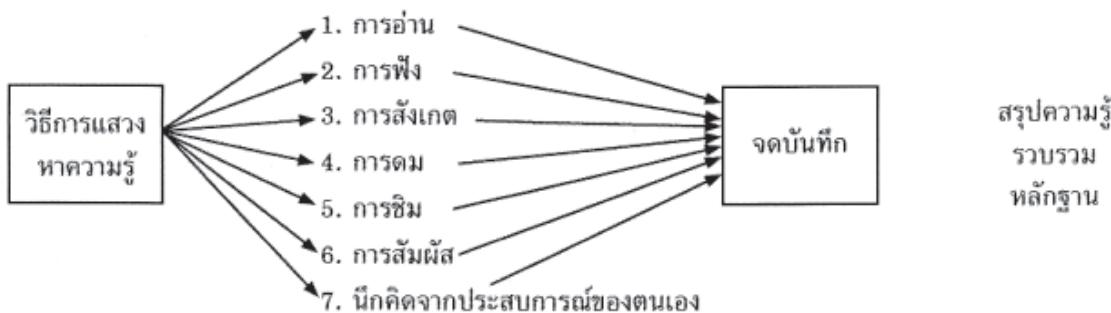
1. การยกระดับความรู้ของการประกอบอาชีพ
2. การปฏิบัติการใช้ความรู้สร้างความเข้มแข็ง มั่นคง ยั่งยืน ให้อาชีพ (จะกล่าวใน บทต่อไป)

การยกระดับความรู้ของการประกอบอาชีพ เป็นกิจกรรมจัดการกรอบความรู้ของการ ประกอบอาชีพให้ยกระดับความรู้สูงขึ้นเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้ปฏิบัติการในระบบ ของธุรกิจอาชีพให้เกิดความเข้มแข็ง ยั่งยืน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมไม่น้อยกว่า 5 กิจกรรม คือ

1. กำหนดหัวข้อความรู้ เพื่อใช้พัฒนาธุรกิจอาชีพว่าควรจะมีหัวข้อความรู้อะไรบ้าง ที่สามารถครอบคลุมใช้พัฒนาการดำเนินสู่ความเข้มแข็งมั่นคงยั่งยืนได้

2. การแสวงหาความรู้ เป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากการระบุหัวข้อความรู้ คณะทำงานของกลุ่มอาชีพจะต้องปฏิบัติการ สืบค้นข้อมูลสารสนเทศจากภูมิปัญญาในกลุ่มอาชีพและแหล่งความรู้ต่าง ๆ โดยใช้กระบวนการ ดังนี้

3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสรุปแนวทางการพัฒนาเป็นกิจกรรมที่ให้คณะทำงานที่แยกกันไปแสวงหาความรู้ ทำผลสรุปความรู้ หลักฐาน ร่วงรอยต่าง ๆ มานำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมกันสรุปจัดเข้าระบบงานจัดเป็นรูปแบบแนวทางเพื่อการพัฒนา

4. การประยุกต์ใช้ความรู้ เป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้วยการนำรูปแบบแนวทางมาทดลองประยุกต์ใช้ความรู้ ความจริง บันทึกผลการทดลอง ทดลองช้ำจนมั่นใจในข้อมูลผลการทดลองที่ได้แล้ว ประเมินสรุปผล

5. การสรุปองค์ความรู้ เป็นการนำข้อมูลสารสนเทศ ผลสรุปการทดลองมาเขียนเป็นเอกสารคู่มือดำเนินงานที่ประกอบด้วย

- 1) ภาพรวมระบบของงาน
- 2) ระบุคุณภาพและมาตรฐานของผลผลิตที่ต้องเกิดขึ้น
- 3) ระบุกิจกรรมแสดงขั้นตอนการจัดการการปฏิบัติการใช้ภาษาที่รัดกุม สามารถเรียนรู้ทำตามได้
- 4) ระบุปัจจัยดำเนินงานและมาตรฐานที่ต้องการ

เอกสารคู่มือดำเนินงานหรือองค์ความรู้ จะเป็นเอกสารความรู้ใช้ดำเนินงานและควบคุมการทำงานให้เกิดคุณภาพได้ จึงเป็นความรู้ที่ถูกยกระดับให้สูงส่งขึ้นเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง ใช้ปฏิบัติการสร้างความสำเร็จ ความเข้มแข็ง มั่นคง ยั่งยืน ให้กับกลุ่มอาชีพ

เรื่องที่ 4 : คุณธรรม จริยธรรม

การขยายกระบวนการทางจัดการงานอาชีพของตนเองให้มีความมั่นคงในธุรกิจอาชีพ จำเป็นที่ผู้ประกอบอาชีพจะต้องมีคุณธรรม จริยธรรม

หลักการพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาอาชีพ

1. การพัฒนาตนเองตามแนวพระราชดำริ

1.1 ความรู้ ความสามารถ ในข้อนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงเน้นว่าควรเป็นความรู้ความสามารถที่เบ็ดเสร็จของผู้ปฏิบัติ ประกอบกับความมีระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติงาน ซันจะเป็นปัจจัยที่ทำให้การทำงานได้ผล

1.2 การรู้จักการประยุกต์ใช้ในข้อนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงย้ำว่า การจะทำงานให้สำเร็จ ผู้ปฏิบัติต้องรู้จักประยุกต์ใช้ดังนี้

- 1) พิจารณาให้รอบคอบก่อนที่จะประกอบกิจการใด ๆ
- 2) พิจารณาให้วางใจเป็นกลาง จะช่วยให้ปฏิบัติได้ถูกต้องเหมาะสม
- 3) พิจารณาถึงสภาพความเป็นอยู่ของท้องที่และผลลัพธ์ท่อนที่อาจเกิดขึ้น
- 4) พยายามหยิบยกทฤษฎีทางวิชาการมาปรับใช้ให้เหมาะสม

1.3 การคิดอย่างรอบคอบ ในข้อนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงแนะนำว่า

- 1) ใช้ความคิดให้เป็นเครื่องช่วยความรู้ จะได้ใช้ความรู้ให้ถูกต้อง
- 2) ใช้ความจริงใจอันเที่ยงตรงตามเหตุผล และมีความเที่ยงธรรม จะได้สร้างสรรค์ประโยชน์ได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

1.4 การใช้ปัญญา ในข้อนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงอธิบายว่า

“การประมาณหมื่นปัญญานอน ไม่ยอมทำตามความคิดและความรู้ของคนอื่น

นี่แหลกเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้งานอื่น ๆ หยุดชะงัก ต้องเริ่มใหม่ออยู่รำไป จะต้องล้มเหลวมากกว่าครั้งที่แล้ว ผู้มีความคิดควรจะต้องเข้าใจว่า ปัญญาของผู้อื่นที่เข้าคิดมาดีแล้ว ใช้ได้มาดีแล้วในงานนั้น ย่อมเป็นพื้นฐานอย่างดีสำหรับเรา ที่จะก่อสร้างเสริมความรู้ของงานมั่นคงต่อไป การประมาณปัญญานอนเท่ากับไม่ได้ใช้พื้นฐานที่มีอยู่แล้วให้เป็นประโยชน์...” นอกจากนี้ยังมีสาระสำคัญพอที่จะสรุปได้ คือ

- 1) ปัญญา คือ ความรู้ผูกกับความเฉลี่ยวฉลาด จัดเป็นความสามารถพิเศษที่มีอยู่ในตัวบุคคล

- 2) ต้องใช้ปัญญาในการคิดอ่านอยู่เสมอ จึงจะมั่นคงแข็งแรง เพราทุกคน
จำเป็นต้องใช้ปัญญาตลอดชีวิต
  - 3) ไม่ควรประนีาท์ปัญญาของตนและผู้อื่น ดังแนวพระบรมราชโองการที่
พระราชทานไว้

1.5 การมีสติและสงบสำรวม ในข้อนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีพระราชดำรัสกล่าวโดยสรุปว่า สติเป็นคุณกับปัญญา และทรงใช้ความหมายของสติว่าเป็นความระลึกได้ ความรู้ ความไม่วิปลาส ความรู้จักรับผิดชอบ ส่วนคำว่าสงบสำรวม หมายถึงความเรียบร้อยเป็นปกติทั้งจิตใจและการกระทำ การรู้จักสำรวมระหว่างกัยใจให้สงบเป็นปกตินั้น จะช่วยให้มีการยังคิดในการทำงานทุกอย่าง

1.6 ความจริงใจและการมีส่วนร่วมในข้อนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงสอนว่า

- 1) บุคคลผู้มีอำนาจนาความสำเร็จและความเจริญ จะต้องเป็นผู้ที่ยอมรับความจริง และยึดมั่นในความจริง มีความจริงใจทั้งต่อตนเองและผู้อื่นอย่างมั่นคง
- 2) ต้องมีส่วนร่วม คือ ความจริงใจในด้านคำพูดและการกระทำ และปฏิบัติให้ได้โดยเคร่งครัดครบถ้วน

1.7 การมีวินัย ในข้อนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงอธิบายว่า บุคคลผู้มีวินัย คือ คนมีระเบียบ "ได้แก่ ระเบียบในการคิดและการกระทำ ผู้ใดไม่มีระเบียบไว้ ถึงแม้จะมีวิชา มีเรื่องราว มีความกรตีอื้อวันอยู่เพียงไว ก็มักทำงานให้เสร็จดีไม่ได้ เพราะความคิดอย่างว้าวุ่นสับสนที่จะทำอะไรก็ไม่ถูกตามลำดับขั้นตอน มีแต่ความลังเล ความขัดแย้งในความคิด ทั้งในการปฏิบัติงาน การมีวินัย หมายถึงการมีระเบียบ จำแนกเป็น 2 ประเภท

1. วินัยทางกาย คือ การปรับกิริยามารยาทให้เป็นผู้ที่รู้จักความขาวเสียหายหาความรู้เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ
  2. วินัยทางใจ คือ การเป็นผู้ที่รู้จักยังคิดและคิดอย่างมีเหตุผล การรู้จักประสานกับผู้อื่น ในข้อนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงแนะนำว่า
    - (1) งานแต่ละชิ้นจะต้องปฏิบัติให้ประสานสอดคล้องกัน และพัฒนาไปพร้อมๆ กัน ฉะนั้น ต้องมีการเตรียมตัวที่จะปฏิบัติงานประสานกับผู้อื่นอย่างตลาด
    - (2) ต้องเปิดใจให้กว้าง หนักแน่นและมีเหตุผล มีวิจารณญาณ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก

1.8 การสร้างสรรค์และพัฒนา ในข้อนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงย้ำว่า

- 1) การสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าต้องเริ่มที่การศึกษาพื้นฐานเดิมมาก่อน
รักษาส่วนที่มีอยู่แล้วให้คงไว้ และพยายามปรับปรุงสร้างเสริมโดยอาศัยหลัก
วิชา ความคิด พิจารณาตามกำลังความสามารถ
- 2) การพัฒนาปรับปรุงครุค่ายฯ ทำด้วยสติ ไม่ต้องรีบร้อน ผลที่เกิดขึ้นจะ
แน่นอนและได้ผลดี

1.9 การวางแผนในการทำงาน ในข้อนี้ พระบรมทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรง
แนะนำว่า

- 1) งานทุกอย่างจำเป็นต้องมีโครงการที่แนนอนสำหรับดำเนินงาน
- 2) ตั้งเป้าหมาย ขอบเขต และหลักการไว้อย่างแน่นอน เพราะจะช่วยให้ปฏิบัติ
ได้รวดเร็วและถูกต้องเหมาะสม
- 3) ต้องมีความตั้งใจที่มั่นคง จึงจะทำงานให้ดี ได้สำเร็จ
- 4) ต้องมุ่งมั่นทำงานด้วยความซื่อสัตย์และมีคุณธรรม

2. การพัฒนาตนเองตามแนวพุทธศาสนา

2.1 ทาน คือ การให้ เป็นหลักปฏิบัติในการพัฒนาตนเองสำหรับที่จะใช้ในการ
เกื้อหนุนจุนเจือซึ่งกันและกัน

2.2 ศีล คือ การรักษา กาย วาจา ใจ ให้ตั้งอยู่อย่างปกติ ไม่เบียดเบี้ยนกัน
ความสงบสุขของเกิดขึ้น

2.3 ป焦急คะ คือ การஸະສິ່ງທີ່ເປັນປະໂຍ້ນນ້ອຍ ເພື່ອປະໂຍ້ນທີ່ມາກກວ່າ ການ
ສະເພື່ອຮັກຫານໍາທີ່ ຮັກຫາກີທີ່ພຶກຮະທຳ ຮັກຄຸນຄວາມດີ ເພື່ອຄວາມສຸຂະ
ຄວາມເຈົ້າໃນກາຍອູ່ຮ່ວມກັນ

2.4 ဓາරະ คือ ความเป็นผู้ชื่อตรงต่อตนເອງ ບຸດຄລ ອົງຄກ ມິຕຣສໜາຍ ພ້າທີ່
ກາງການ

2.5 ມັກວະ คือ ความອ່ອນໂຍນ ມີອັນຍາສັຍໄມຕຣີ ອ່ອນໂຍນ ມີສັນນາຄາວະຕ່ອ
ຜູ້ແຫ່ງ ໄນດີ້ອັດີ້ ຕົວຕາວາງຈຳນາຈ

2.6 ຕະບະ คือ ความເພີຍວ ຜູ້ມີຄວາມເພີຍຮສາມາດປັບປຸງຫຼັກທີ່ໃຫ້ບຽບຄຸດລ່ວງສຳເວົ້າ
ໄດ້ດ້ວຍດີ ມັກເປັນຜູ້ມີຄວາມອຸດທນສູງ

2.7 ຂັກໂກຂະ คือ ความໄມໂກຮັກ ຕລອດຈົນໄມ່ພຍາບາທມຸງທໍາຮ້າຍຜູ້ອື່ນ ຄວາມ
ໄມ່ໂກຮົມມີຂຶ້ນໄດ້ເພົ່າມາດີ້ມີຄວາມເມືດຕາ ອ້າວຄວາມສຸຂະຄວາມເຈົ້າໃຊ້ງົງກັນແລະກັນ

2.8 หิงสา คือ การหลีกเลี่ยงความรุนแรง และไม่เบียดเบี้ยนหรือเคราะฟ์ในชีวิตของผู้อื่น คำว่า “หิงสา” เป็นภาษาสันสกฤต หมายถึงการหลีกเลี่ยงการบาดเจ็บที่เรียกว่าหิงสา หิงสาเป็นแก่นในศาสนาพุทธ ศาสนา Hindoo และศาสนาเซน หิงสา มีการกล่าวไว้ในปรัชญาอินเดียประมาณ ๘๐๐ ปี ก่อนพุทธศักราช

2.9 ขันติ คือ ความอดทน อดทนต่อการตราครตรำประกอบภาระงานต่าง ๆ อดทนต่อถ้อยคำไม่เพียงประสงค์ หรือสิ่งอันไม่ชอบใจต่าง ๆ ในการอยู่ร่วมกันของคนหมู่มาก

2.10 อวิโภรณะ คือ ความไม่ผิด ผิดในที่นี้หมายถึง ผิดจากความถูกต้อง ทุกอย่างที่คนทั่วไปทำผิด เพราะไม่รู้ว่าผิด หรือรู้ว่าผิดแต่ยังดื้อดึงทำ ทั้ง ๆ ที่รู้ถ้าปล่อย เช่นนี้ไปเรื่อย ๆ ก็ไม่รู้จัก ไม่อาจปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องได้เลย

3. คุณธรรมจริยธรรมในการประกอบอาชีพ

ผู้ประกอบการจะต้องมีคุณธรรม จริยธรรม เกี่ยวกับเรื่องความรับผิดชอบในการผลิตสินค้า เช่น ความสะอาด ความประณีต ความซื่อสัตย์ เข้าสู่ตลาด โดยเฉพาะด้านความปลอดภัยต่อสุขภาพของผู้บริโภค หรือการให้บริการที่ปลอดภัยแก่ผู้รับบริการ

ในส่วนตัวของผู้ผลิต การจะประกอบอาชีพให้มีความมั่นคงได้ ผู้ประกอบการจะต้องมีคุณลักษณะ เป็นคนขยาย ซื่อสัตย์ รู้จักประหยัด อดออม มีความพากเพียร มีอุตสาหะเพื่อความมั่นคงในการพัฒนาอาชีพของตนเองให้มีความมั่นคง

เรื่องที่ 5 : การอุบัติเหตุพลังงานและสิ่งแวดล้อม ในการขยายอาชีพในชุมชน สังคม และโลก

การขยายขอบข่ายอาชีพ ผู้ประกอบอาชีพจำเป็นจะต้องคำนึงผลกระทบที่เกิดจาก การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ ดิน น้ำ ทรัพยากรมนุษย์ และต้นทุนในการผลิต อย่างคุ้มค่า และไม่เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของคนในชุมชน สังคม และ โลก ดังกรณีตัวอย่าง

ภาพข่าวหนังสือพิมพ์ : ผลกระทบของสารเคมี

ผลวิเคราะห์เชื่อ คลอสทารีเดียม เมอร์ฟิงเจนต์ ในพักราดทองและหันไม้ดอง	
ตัวอย่างที่สุ่มตรวจ	คลอสทารีเดียม เมอร์ฟิงเจนต์ (ซี เอฟ บู / กรัม)
พักราดทอง จากย่านตลาดพาราณสก	50
หันไม้ดอง จากย่านตลาดวงเวียนใหญ่	พบในปริมาณที่น้อยมาก
พักราดทอง จากย่านตลาดบางปะกอก	ไม่พบ
หันไม้ดอง จากตลาดนัด ย่านพระประแดง	ไม่พบ
พักราดทอง จากย่านตลาดบางชุนศรี	ไม่พบ

วันที่วิเคราะห์ 30 พ.ย.- 3 ธ.ค. 2552 วิธีวิเคราะห์ FDA-BAM, 2001(Chapter 16)
ทั้งวิธีแบบวิเคราะห์เบื้องต้น / ทั้งวิธีการท้องปฏิเสธทาง สถาบันอาหาร องค์กรหรือชั้นเกรดทางการแพทย์โดย แผนกประชาสัมพันธ์ โทร. 0-2886-8088 หรือ www.nfi.or.th/infocenter

เชื้อก่อโรคในของหมักดอง

อาหารหมักดอง เป็นภูมิปัญญาพื้นบ้านของไทยมาช้านาน คนสมัยโบราณจึงคิดค้นหาวิถีในการให้เก็บไว้ได้นาน ๆ จนมีคำกล่าวที่ว่า “เกิดเป็นคนไทย อยู่ที่ไหนก็ไม่อดตาย”

เพราทุก ๆ ที่เรารู้จักหาสิ่งมีชีวิตใกล้ตัวนำมารับประทาน และประยุกต์เป็นอาหารให้เข้ากับลักษณะความเป็นอยู่ได้เป็นอย่างดี ถ้าการทำงานของในครอบครัวก็ไม่เป็นไร

แต่ถ้าไม่มีเวลาทำแล้วไปหาซื้อตามห้องตลาด วันนี้ขอเตือนให้ต้องระวังกันสักนิด โดยเฉพาะอาหารหมักดอง

เนื่องจากอาหารหมักดองพื้นบ้านหลายชนิดนั้น อาจยังไม่ได้มาตรฐาน เพราจะขาดการควบคุมในเรื่องของความสะอาดของวัตถุดิบ ขั้นตอนการทำและภาชนะบรรจุ รวมถึงการป้องกันอาหารจากการปนเปื้อนของเชื้อก่อโรค ซึ่งหากซื้ออาหารหมักดองที่ไม่มีการควบคุมความสะอาดมากเท่านั้น อาจทำให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายได้

เมื่อในช่วงวันนี้ สถาบันอาหารได้สุมตัวอย่างของหมักดองและหน่อไม้ดอง เพื่อวิเคราะห์ทำการปนเปื้อนของเชื้อที่มีชื่อว่า คลอสทริเดียม เปอร์ฟริงเจมส์ (*Clostridium perfringens*) ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดอาหารเป็นพิษ เชื้อนี้สามารถพบรักษาในดิน น้ำ และอากาศ

หากวัตถุดิบ เช่น พืช ผัก ที่นำมาทำเป็นของหมักดองมีความสะอาดไม่เพียงพอ ก็อาจทำให้ร่างกายได้รับเชื้อชนิดนี้เข้าไปโดยไม่รู้ตัว

สำหรับคนที่ชื่นชอบทานผักกาดดองและหน่อไม้ดองบ่อย ๆ ลองดูผลวิเคราะห์ของสถาบันอาหารได้ตามตารางด้านล่าง ก่อนตัดสินใจสาวปามเข้าไป

ภาพข่าวหนังสือพิมพ์ : อาหารเป็นพิษ

ยาฆ่าแมลง ไร้กลิ่น ไม่สิ้นอันตรายสุดدم มีสิทธิ์คลื่นไส้

อย. ชี้ยาฆ่าแมลง ไร้กลิ่น ไม่สิ้นอันตราย สุดدم มีสิทธิ์คลื่นไส้ เวียนหัว และเป็นอันตรายต่อสุขภาพได้

เมื่อวันที่ 3 กพ. ภญ.ศรีนวล กรากชกร รองเลขานุการคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) เปิดเผยว่า ปัจจุบันยังมีผู้บริโภคที่ใช้ผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายที่ใช้ตามบ้านเรือน หรือทางสาธารณสุข อาทิ ผลิตภัณฑ์ป้องกันกำจัดแมลง และสัตว์อื่น ผลิตภัณฑ์ฆ่าเชื้อโรค และผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในเรื่องของความเป็นอันตรายของผลิตภัณฑ์วัตถุ อันตรายว่า ผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายที่มีกลิ่นหอม ไม่มีกลิ่นฉุน หรือมีกลิ่นอ่อนมีความเป็นอันตรายน้อย หรือไม่อันตราย โดยการแสดงท่าทางสุดدمพร้อมคำที่สื่อให้รู้สึกว่าผลิตภัณฑ์หอมน่าดม หรือการแสดงข้อความที่ทำให้เข้าใจว่าผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดชีวะ แต่ในความจริงแล้ว กลิ่นหอมเกิดจากการปูรุ่งแต่งกลิ่นด้วยน้ำหอมสังเคราะห์ โดยอาจเป็นน้ำหอมที่ให้กลิ่นหอมคล้ายดอกไม้ หรือน้ำมันหอมระ夷สกัดจากธรรมชาติ ซึ่งในความเป็นจริง หากผู้บริโภคสุดدمกลิ่นของผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายเข้าไปจะทำให้ปวดศีรษะ วิงเวียน คลื่นไส้ และเป็นอันตรายต่อสุขภาพได้

โดยประโยชน์ที่แท้จริงของการแต่งกลิ่นของผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายนั้น ก็เพื่อกลบกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ของสารออกฤทธิ์ของผลิตภัณฑ์ หรือสารเคมีที่ใส่เข้าไปในผลิตภัณฑ์เพื่อใช้เป็นตัวทำละลาย ตลอดจนคุณสมบัติทางเคมีและกายภาพของตัวผลิตภัณฑ์ ซึ่งมักจะมีกลิ่นฉุนอย่างรุนแรง จึงต้องแต่งกลิ่นเพื่อช่วยลดความรุนแรงของกลิ่นในผลิตภัณฑ์ให้น้อยลง เพื่อให้ผู้บริโภคหันมาเลือกบริโภคสินค้ามากยิ่งขึ้น.

ภาพข่าวหนังสือพิมพ์ : การประสบอุทกภัย สืบเนื่องมาจากการทำลายป่าไม้

เกิดฝนตกหนักใน มอ.หาดใหญ่ ทำให้น้ำท่วมขัง เครดิต : @BBalaka สงขลา ประกาศภัยพิบัติ 10 อำเภอ หาดใหญ่ชักธงแดง สั่งห้ามพยพคนแล้ว หรือคืนนี้คันกันน้ำจะรับน้ำไม่ไหวและทะลักท่วมเมือง ขณะที่กรมอุตุฯ เตือนพายุเข้าภาคใต้ฝั่งตะวันออกเที่ยงคืนนี้ เตรียมรับมือฝนตกหนัก น้ำป่าไหลหลากอีกครั้งลอก

ประกาศเตือนภัย “พายุดีเปรสชันในอ่าวไทย และอากาศหนาวยெ็นบริเวณประเทศไทยตอนบน” ฉบับที่ 3 ลงวันที่ 01 พฤษภาคม 2553

เมื่อเวลา 04.00 น. วันนี้ (1 พย.) พายุดีเปรสชันบริเวณอ่าวไทยตอนล่าง มีศูนย์กลางห่างประมาณ 350 กิโลเมตร ทางตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัดสงขลา หรือที่ละตitud 6.5 องศาเหนือ ลองตitud 104.0 องศาตะวันออก มีความเร็วสูงสุดประมาณ 15 กม./ชม. คาดว่าจะเคลื่อนตัวผ่านบริเวณภาคใต้ตอนล่าง ในช่วงวันที่ 1-2 พฤษภาคม ลักษณะเช่นนี้ทำให้บริเวณภาคใต้ตั้งแต่จังหวัดสุราษฎร์ธานีลงไปมีฝนตกชุกหนาแน่น และมีฝนตกหนักถึงหนักมากหลายพื้นที่ และอ่าวไทยมีคลื่นสูง 2-4 เมตร

จึงขอให้ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่เสี่ยงภัยบริเวณที่ลาดเชิงเขาใกล้ทางน้ำไหลผ่าน และพื้นที่ราบลุ่มน้ำฝั่งแม่น้ำ บริเวณจังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส กระบี่ ตรัง และสตูล ระมัดระวังอันตรายจากฝนตกหนัก ที่อาจทำให้เกิดสภาพน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก และน้ำล้นตลิ่งได้ สำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่ตามชายฝั่งทะเลของภาคใต้ฝั่งตะวันออก ขอให้ระวังอันตรายจากคลื่นลมแรงที่พัด

เข้าสู่ผู้ในระยะนี้ได้ด้วย ชาวเรือบริโภคอาหารตามกลางไป ควรดูออกจากผู้ในระยะนี้ได้ด้วย

อนึ่งในระยะ 1-2 วันนี้ บริเวณความกดอากาศสูงหรือมวลอากาศเย็นกำลังแรงจากประเทศจีนยังคงแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทย ทำให้บริเวณประเทศไทยตอนบนมีอากาศหนาวเย็นโดยทั่วไปกับมีลมแรง สำหรับภาคเหนือตอนบน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อุณหภูมิต่ำสุด 12-16 องศาเซลเซียส ส่วนบริเวณยอดดอยและยอดภู อุณหภูมิต่ำสุด 6-12 องศาเซลเซียส

ในระยะนี้ขอให้ประชาชนติดตามข่าวพยากรณ์อากาศและเตือนภัย จากกรมอุตุนิยมวิทยาอย่างใกล้ชิด

ภาพน้ำท่วมหาดใหญ่ สงขลา

อย่างไรก็ตาม ล่าสุดมีรายงานว่า ทางหาดใหญ่ได้เปลี่ยนจากธงเหลืองเป็นระวังสถานการณ์ เป็นธงสีแดงแล้ว ซึ่งหมายความว่า น้ำจะท่วมได้ภายใน 3-60 ชั่วโมง โดยสัง opin พประชาชนทันที เนื่องจากคาดว่า ในคืนนี้คันกันน้ำจะรับน้ำไม่ไหวและทะลักท่วมเมืองโดยในตอนนี้ การไฟฟ้าสงขลาทำการตัดไฟ ทำให้ไฟดับเกือบทั่วทั้งจังหวัด และโรงประปาจนน้ำ จนเหลือแค่โรงเดียว เจ้าหน้าที่แจ้งให้สำรองน้ำไว้ใช้โดยด่วน

กิจกรรมที่ 1

การขยายกระบวนการจัดการงานอาชีพในชุมชน

คำศัพด์ใหม่ : ให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์จากประสบการณ์ของตนเองว่า การประกอบอาชีพควรจะต้องมีความรู้อะไรบ้างที่จะใช้พัฒนาอาชีพให้เกิดความเข้มแข็ง ยั่งยืน โดยอาศัยองค์ประกอบของการคิดตามตัวอย่างดังนี้

องค์ประกอบอาชีพ	ระบุองค์ประกอบ	ความรู้ที่จำเป็นต้องใช้
1. การจัดการการผลิต	1.1 ผลผลิต (1) คุณภาพ (2) การเก็บเกี่ยวและรักษา	(1) มาตรฐานคุณภาพผลิตที่ต้องการ (2) ขนาดอายุของผลผลิตที่ต้องเก็บเกี่ยว เข้าตลาด
	1.2 ขั้นตอนการผลิต (1) การจัดแปลงปลูก (2) การบำรุงรักษา (3) การอาชีวศึกษา	(1) การพัฒนาคุณภาพดิน (2) การจัดทำร่องและระบายน้ำ (3) การจัดทำค้าง (4) การจัดทำระบบให้น้ำ (1) การให้มาตรฐานอาหารพืช (2) การควบคุมความชื้น (3) การควบคุมความเป็นกรด ด่าง ของดิน ให้เหมาะสมกับความต้องการของพืช (1) การใช้ระบบห่วงโซ่อุปทาน (2) การใช้เชื้อรา (3) การใช้วิธีกล
	1.3 การจัดปัจจัยน้ำเชื้า (1) ปัจจัยน้ำ (2) ปัจจัยพืชสด (3) น้ำ	(1) อินทรีย์ตถุและแหล่งจัดหา (2) วิธีการจัดทำปัจจัยน้ำคุณภาพ (1) ความเชื่อมโยงและการใช้ปัจจัยพืชสด (2) แหล่งเมล็ดพันธุ์ปัจจัยพืชสด (3) การใช้จุลทรรศ์ส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยพืชสด (1) การวิเคราะห์คุณภาพน้ำ (2) การปรับค่า PH น้ำให้เหมาะสมกับพืช

องค์ประกอบอาชีพ	ระบุองค์ประกอบ	ความรู้ที่จำเป็นต้องใช้
2. การจัดการการตลาด	2.1 การจัดการกับบริษัทผลิต (1) บริษัทผลิตที่คาดว่าทำแล้วขายได้หมด (2) แผนการผลิต	(1) การศึกษาส่วนแบ่งตลาด (2) การศึกษาช่วงระยะเวลาและปริมาณความต้องการของตลาด (3) การจัดทำแผนการผลิตที่สมพันธ์กับระยะเวลาและปริมาณความต้องการของตลาด
	2.2 การจัดการตลาด (1) แหล่งขาย (2) การส่งเสริมการตลาด (3) ระบบการเงิน	(1) แนวทางการประสานและการเจรจาธุรกิจกับแหล่งรับซื้อผลผลิต (1) บรรจุภัณฑ์รักษาคุณภาพผลผลิต (2) การส่งมอบผลผลิตให้ลูกค้า (3) การจัดทำเครื่องหมายการค้า (1) การสร้างข้อตกลงระยะเวลาการรับจ่ายเงินกับลูกค้าและวิธีการเบิกจ่าย (2) การเปิดและการให้บัญชีเงินฝากประจำรายวัน
	2.3 ปัจจัยการบริหารจัดการ (1) แรงงาน (2) ทุน (3) อุปกรณ์ (4) การจัดการ	(1) การศึกษาประเทงงาน กิจกรรม (2) การวิเคราะห์คุณภาพคน เพื่อจัดเข้ากับกิจกรรม (1) การวิเคราะห์เพื่อจัดการเงินทุนที่ดินให้สมพันธ์กับการจัดการผลิตเข้าสู่ตลาด (2) การศึกษาวิเคราะห์อุปกรณ์ที่มีอยู่และต้องจัดหาเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับการผลิต (1) การจัดทำเอกสารดำเนินงาน (2) การจัดทำแผนธุรกิจ (3) การขับเคลื่อนแผนธุรกิจสู่ความสำเร็จ

กิจกรรมที่ 2

การขยายกระบวนการจัดการงานอาชีพในชุมชน

คำชี้แจง : ให้กลุ่มผู้เรียนคิดวิเคราะห์จากประสบการณ์ของตนเองว่า การประกอบอาชีพควรจะต้องมีความรู้อะไรบ้างที่จะใช้พัฒนาอาชีพให้เกิดความเข้มแข็ง ยั่งยืน โดยอาศัยองค์ประกอบของการคิดตามตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ธุรกิจเกษตรอินทรีย์

องค์ประกอบอาชีพ	ระบุองค์ประกอบ	ความรู้ที่จำเป็นต้องใช้
1. การจัดการการผลิต	1.1 ผลผลิต (1) คุณภาพ (2) การเก็บเกี่ยวและรักษา	(1) มาตรฐานคุณภาพผลผลิตที่ตลาดต้องการ (2) ขนาดมาตรฐานของผลผลิตที่ต้องเก็บเกี่ยว เนื้อติดต่อ
	1.2 ขั้นตอนการผลิต (1) การจัดแบ่งปลูก (2) การบำรุงรักษา (3) การอวัยวะพืช	(1) การพัฒนาคุณภาพดิน (2) การจัดทำร่องและระยะปลูก (3) การจัดทำค้าง (4) การจัดทำระบบให้น้ำ (1) การให้อาหารพืช (2) การควบคุมความชื้น (3) การควบคุมความเป็นกรด ด่าง ของดิน ให้เหมาะสมกับความต้องการของพืช (1) การใช้ระบบห่วงโซ่ออาหาร (2) การใช้เชื้อรา (3) การใช้วัตถุ
	1.3 การจัดปัจจัยนำเข้า (1) น้ำยหมก (2) ปุ๋ยพืชสด (3) น้ำ	(1) อนthrifyวัตถุและแหล่งจัดหา (2) วิธีการจัดทำน้ำยหมกคุณภาพ (1) ความเข้าใจในการใช้ปุ๋ยพืชสด (2) แหล่งเมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสด (3) การใช้จุลทรีย์ส่งเสริมและพัฒนาปุ๋ยสด (1) การวิเคราะห์คุณภาพน้ำ (2) การปรับค่า PH น้ำให้เหมาะสมกับพืช

องค์ประกอบอาชีพ	ระบุองค์ประกอบ	ความรู้ที่จำเป็นต้องใช้
2. การจัดการการตลาด	2.1 การจัดการกับบริษัทผลิต (1) บริษัทผลิตที่คาดว่าทำแล้วขายได้หมด (2) แผนการผลิต	(1) การศึกษาส่วนแบ่งตลาด (2) การศึกษาช่วงระยะเวลาและปริมาณความต้องการของตลาด (3) การจัดทำแผนการผลิตที่สมพันธ์กับระยะเวลาและปริมาณความต้องการของตลาด
	2.2 การจัดการตลาด (1) แหล่งขาย (2) การส่งเสริมการตลาด (3) ระบบการเงิน	(1) แนวทางการประสานและการเจรจาธุรกิจกับแหล่งรับซื้อผลผลิต (1) บรรจุภัณฑ์รักษาคุณภาพผลผลิต (2) การส่งมอบผลผลิตให้ลูกค้า (3) การจัดทำเครื่องหมายการค้า (1) การสร้างข้อตกลงระยะเวลาการรับจ่ายเงินกับลูกค้าและวิธีการเบิกจ่าย (2) การเปิดและการให้บัญชีเงินฝากประจำรายวัน
	2.3 ปัจจัยการบริหารจัดการ (1) แรงงาน (2) ทุน (3) อุปกรณ์ (4) การจัดการ	(1) การศึกษาประเทงงาน กิจกรรม (2) การวิเคราะห์คุณภาพคน เพื่อจัดเข้ากับกิจกรรม (1) การวิเคราะห์เพื่อจัดการเงินทุนที่ดินให้สมพันธ์กับการจัดการผลิตเข้าสู่ตลาด (2) การศึกษาวิเคราะห์อุปกรณ์ที่มีอยู่และต้องจัดหาเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับการผลิต (1) การจัดทำเอกสารดำเนินงาน (2) การจัดทำแผนธุรกิจ (3) การขับเคลื่อนแผนธุรกิจสู่ความสำเร็จ

กิจกรรมที่ 3

ตัวอย่างบันทึกแสดงหาความรู้เรื่องการพัฒนาคุณภาพดิน

คำชี้แจง : ผู้เรียนร่วมกับพี่จารณาตัดสินใจ เลือกหัวข้อความรู้ที่เห็นว่ามีความสำคัญและจำเป็นต้องนำมายกระดับความรู้ด้วยการแสดงหาความรู้ และเปลี่ยนเรียนรู้ประยุกต์ใช้ความรู้และสรุปองค์ความรู้

วิธีการแสดงหาความรู้	สรุปความรู้แหล่งวิทยาการ	สรุปเป็นความรู้ของตนเอง
1. จากการอ่าน	<p>1.1 ศาสตราจารย์ ดร.ทศนัย อัตตะนันน์ (2550:5) กล่าวว่าธาตุอาหารพืชในดินสูญเสียไปกับผลผลิตพืชมากที่สุดดังนั้น การเพาะปลูกพืชควรเพิ่มเติมธาตุอาหารพืชไปในดินให้เพียงพอ เพราะถ้าดินเสื่อมโทรม การฟื้นฟูดินให้กลับคุณสมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง ต้องใช้เวลาและค่าใช้จ่ายมาก</p> <p>1.2 สาลี่ ชินสกิต (2548 : 11) การปรับปรุงดินจะต้องเกี่ยวข้องกับคุณสมบัติของดินทั้งด้านเคมีด้านชีวภาพ และด้านกายภาพของดินคือทำให้ดินโปร่งร่วนซุยให้มีการระบายน้ำได้ดี มีอากาศพอเพียงต่อการหายใจของลิ่งมีชีวิตในดิน และการหายใจของราษฎร ซึ่งการปรับปรุงที่ทำได้ดีที่สุดคือการใส่ปุ๋ยอินทรีย์</p>	<p>1. ต้องพัฒนาดินด้วยอินทรีย์วัตถุ ให้คุณสมบัติทางเคมีดึงความเป็นกรดด่างให้เหมาะสมกับพืชที่ปลูก ต้องทำให้ดินร่วนซุยให้มีช่องว่างของอากาศให้พอเพียงกับการหายใจของลิ่งมีชีวิตและราษฎรในดิน</p>
2. จากการไปพบผู้รู้ดูของจริง (การฟัง การสังเกต ดู และการสัมผัส)	<p>2.1 คำบรรยายของวิทยากรที่เรียนเนื้อหาเรื่องการพัฒนาดินจำเป็นต้องทำให้เกิดคุณภาพอย่างรวดเร็ว ด้วยการใส่ินทรีย์วัตถุจำนวนมากถึง 4-6 ตัน ปุ๋ยกอกและฟางข้าวมีราคาสูงมากในขณะนี้ และต้องใช้แรงงานขยำจำนวนมาก ทางออกคือ การใช้ปุ๋ยพืชสดด้วยการไถพรวนดินให้ยอดเป็นก้อนเล็ก แล้วห่วนเมล็ดปุ๋ยพืชสดมีหลายชนิด ที่นี่เลือกใช้ปอเทืองขอได้จากหมอดินของกรมพัฒนาที่ดินและใส่จุลินทรีย์ซึ่งมีศักยภาพสูง สำหรับไถพรวนเนื้ออยเลือกใช้จุลินทรีย์ของกรมพัฒนาที่ดิน นำมาเดี่ยงขยายเชือกแล้วใส่ลงไปในแปลงปุ๋ยพืชสด เมื่อปุ๋ยพืชสดเริ่มออกดอก ให้ทำการไถพรวน แล้วให้น้ำอย่างต่อเนื่องทุกวันประมาณ 15-20 วัน ปุ๋ยพืชสดจะสามารถตัวเป็นส่วนใหญ่ ดินเริ่มนีคุณภาพ สามารถใช้เพาะปลูกใช้เวลาทั้งหมดเพียง 90-120 วันเท่านั้น</p>	<p>1. การพัฒนาดินควรรุ่งเรืองน้ำเข้าปูนพืชสด เพราะสามารถจัดการได้ด้วยตนเองลดต้นทุนได้มาก</p> <p>2. สิ่งที่ต้องจัดหาได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> (1) เมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสด (2) วิธีการทำเริ่มจากพรวนดินหัวร่วนเมล็ด ให้ทำงานปุ๋ยพืชสดออกดอกเจึงไถพรวนดิน (3) ระหว่างปลูกปุ๋ยพืชสดให้ขยายจุลินทรีย์ใส่ลงในแปลงปุ๋ยพืชสด (4) หมักดิน 15 วัน ใช้ปุ๋ยพืชได้

วิธีการแสวงหาความรู้	สรุปความรู้แหล่งวิทยาการ	สรุปเป็นความรู้ของตนเอง
	<p>ก็มีรายได้และผลผลิตที่ปิดยอดภัยให้กับตนเองและ ลูกค้าได้</p> <p>2.2 สรุปบันทึกการสังเกต думและสัมผัส</p> <ul style="list-style-type: none"> (1) สังเกตพบว่าในวันซุยเป็นเม็ดก้อนกลม สีดำ ถ้าแห้งกัดในใบเรือนเย็นจะพบ สัตว์และแมลงในดินจำนวนมาก และมีเห็ด ชนิดต่างๆ เกิดขึ้นอยู่ในดิน (2) ได้ทดลองดูเมล็ด ทำให้ทราบว่าดินที่ พัฒนามีคุณภาพ จะมีเมล็ดแบบตัวโครงร้า ปนกับเมล็ดเห็ด (3) ได้ลองเอาเมล็ดบนดิน พบร่วดินน้ำมีลักษณะ มาก (4) พืชผักที่ปลูกมีความคงทนดีมาก มีรอย แมลงทำลายเล็กน้อย 	<p>ลักษณะดินมีคุณภาพ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วันซุย เป็นเม็ดก้อนกลม 2. ดินมีเมล็ดก้อนกลมแบบเห็ด ไม่เหมือน บุคแบบดินใช้ปุ๋ยเคมี 3. ดินบนร่องปลูกนุ่มมาก 4. พืชผักออกงามดีมาก
3. จากการนิ่งคิดบททวน กับประสบการณ์ของ ตนเอง	สรุปได้ว่าดินที่พัฒนามีคุณภาพแล้วมีสภาพเหมือน ดินป่าเปิดใหม่	ดินคุณภาพดีต้องเทียบเคียงได้กับดิน ป่าเปิดใหม่

หมายเหตุ : เมื่อผู้เรียนศึกษาตัวอย่างการบันทึกนี้แล้ว ให้ดำเนินการแสวงหาความรู้แล้ว
บันทึกลงตามแบบฟอร์มนี้

กิจกรรมที่ 4

คำชี้แจง : กิจกรรมนี้เป็นการนำผลสรุปจากการสำรวจหาความรู้ของผู้เรียนแต่ละคนมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความรู้ ข้อมูลที่ได้มาเป็นองค์ความรู้เบื้องต้นสำหรับเป็นแนวทางในการปฏิบัติภาระดับความรู้ ดังตัวอย่างนี้

ตัวอย่างบันทึกแสดงหาความรู้เรื่องการพัฒนาคุณภาพดิน

กิจกรรม	มาตรฐานที่ต้องการ	ขั้นตอนดำเนินการ
1. การตรวจสอบวิเคราะห์คุณภาพดิน	1. วัดค่า PH 2. วัดปริมาณธาตุ NPK 3. วัดปริมาณอินทรีย์วัตถุ	1.1 สมเก็บตัวอย่างดิน 1. กำหนดจุดเก็บตัวอย่างให้กระจายทั่วทั้งแปลง 2. ในแต่ละจุดแยกดินชั้นบนและดินชั้นล่างออกจากกัน 3. แต่ละจุดแบ่งเก็บตัวอย่างดินชั้นบนและดินชั้นล่างให้ได้รวมชั้นละ 1 กิโลกรัม 4. ดินแต่ละชั้นนำไปตากแห้ง บดให้ละเอียดแล้วนำส่ง กรมวิชาการเกษตร 5. นัดฟังผลการวิเคราะห์และอภิปรายผลเกี่ยวกับการจัดการดินให้เหมาะสมและชนิดของพืชที่เหมาะสมในกรุงเทพฯ
2. การไถพรวนในการเตรียมดิน	1. ดินต้องแตกแยกตัวออกเป็นก้อนให้เล็กมากที่สุดเท่าที่จะทำได้	2.1 กรณีใช้แรงงานคน 1. ดินเหนียวใช้เสียงหนักกว้างแทงดินแล้วพลิกกลับหน้าเรียงตัวให้ไปร่วง ปล่อยตากแดดให้แห้งแล้วใช้ขอบสับให้ละเอียด 2. ดินร่วนใช้ขอบสับพลิกดินตากให้แห้งแล้วใช้ขอบสับละเอียดอีกครั้ง 2.2 กรณีใช้เครื่องจักรกล 1. ควรเลือกใช้ระบบจอบหมุนดีพรวนครั้งเดียว
3. เพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน (เน้นใช้ปุ๋ยพืชสด)	1. ดินได้รับอินทรีย์วัตถุในรูปปุ๋ยพืชสด 5,000 กิโลกรัม	3.1 หัว่านปุ๋ยคอกบาง ๆ ลงบนดินที่ไถพรวนประมาณ 700-1000 กก. และหัว่านเมล็ดปุ๋ยพืชสดประมาณ 20 กก./ไร่ คุณหน้าดินด้วยฟางข้าวให้นำวันเว้นวัน อายุประมาณ 45 วันไถพรวนด้วยจอบหมุนให้ซากพืชคลุกเคล้ากระจายเต็มเนื้อดิน

กิจกรรม	มาตรฐานที่ต้องการ	ขั้นตอนดำเนินการ
4. หมักสังเคราะห์ดิน	1. ดินอุ่นหมุนคลื่นลดลง 2. มีกลิ่นหมักเหมือนเห็ด	4.1 หลังจากไถพรวนคูลูกเคล้าน้ำยุ่งในดินแล้ว ให้น้ำทุก ๆ 2 วัน เป็นเวลา 15-20 วัน 4.2 ตรวจสอบอุณหภูมิทุก ๆ 2 วัน ในช่วงตอนเช้า แล้วจดบันทึก วิเคราะห์ตัวเลข เมื่ออุณหภูมิลดลงเหลือ 35 องศา 4.3 ตรวจสอบด้วยการดูกลิ่นหลังจากหมักไปได้ 7 วัน ถ้าพบว่าเป็นกลิ่นเหม็นน่าบูด ให้เติม จุลินทรีย์ พด 1 + พด 2 ไปกับน้ำแล้วติดตาม กลิ่นเพื่อศึกษาพัฒนาการแล้วจดบันทึก ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทุกครั้งที่มีการตรวจสอบ ด้วยการดู
5. พรุนดินคูลูกเคล้าดิน กับอินทรีย์วัตถุที่หมัก スタイルให้เข้ากัน	1. ดินมีสภาวะร่วนซุยมากกว่าเดิม 2. ดินรวมตัวกันเป็นเม็ดก้อนกลม มากขึ้น	5.1 ใช้รดพ่วงพรุนดินให้แทรกกระจาย คูลูกเคล้า อินทรีย์วัตถุในดินให้กระจายเข้ากันมีความ สม่ำเสมอ 5.2 ตรวจสอบดินเพื่อศึกษาสภาพร่วนซุย และ สภาพการรวมตัวโครงสร้างของดินเป็นเม็ด ก้อนกลม แล้วจดบันทึกความก้าวหน้าของการ พัฒนาดินเพื่อใช้เป็นข้อมูลเบริญบทียบใน การพัฒนาดินในรอบการผลิตต่อไป

กิจกรรมที่ 5

คำชี้แจง : การบันทึกกิจกรรมการประยุกต์ใช้ความรู้ ตารางนี้เป็นกระบวนการจดบันทึกข้อมูลผลได้ ผลเสีย และการแก้ไขข้อบกพร่องอย่างเป็นระบบ

ตัวอย่าง บันทึกผลการประยุกต์ใช้ความรู้

กิจกรรม/มาตรฐาน ที่ใช้ทดลอง	ผลการทดลองตาม ขั้นตอนการดำเนินงาน		ข้อบกพร่องที่พบ	การแก้ไข ข้อบกพร่อง	ผลสรุปที่ถูกต้อง ที่มั่นใจนำไปใช้ได้
	ใช้ได้	ไม่ได้			
1. การตรวจสอบ วิเคราะห์คุณภาพดิน - วัดค่า PH - ปริมาณธาตุ NPP - ปริมาณอินทรีย์วัตถุ	√	-	ผลการวิเคราะห์ที่ จำเป็นคือค่า PH เท่านั้น เพราะค่าธาตุ อาหาร NPK และ อินทรีย์วัตถุมีในดิน ต่ำมากทุกแปลงที่ส่ง วิเคราะห์ทำให้ หน่วยงานรับผิดชอบ สิ่งปลูก	ใช้บริการทำอดิน ประจำตำบล	การวิเคราะห์ดิน หาเพียงค่า PH และ ศึกษาข้อมูลความ เหมาะสมของ PH กับพืช
2. การไถพรวนระยะ เริ่มต้น เพื่อให้ดินแตก ตัวออกเป็นก้อนเล็ก ๆ ให้มากที่สุด - โดยแรงงานคน - โดยเครื่องจักร	-	√	- แรงงานคนทำให้ ช้าไปสัมพันธ์กับการ ตลาดและค่าใช้จ่าย สูง	- ยกเลิกวิธีการใช้ แรงงานคน	ใช้รถไถพ่วงจอบ หมุนในการพรวน ดิน
3. เพิ่มอินทรีย์วัตถุให้ กับดินโดยใช้ปุ๋ยพืชสด 5000 กก./ไร่	√	-	-	-	ดำเนินการตาม ขั้นตอนที่กำหนด
4. หมักสังเกตดินให้ เย็นลงและมีกลิ่นหมัก เหมือนเห็ด	√	-	-	-	ดำเนินการตาม ขั้นตอนที่กำหนด
5. พรวนดินคลุกเคล้า ดินกับอินทรีย์วัตถุที่ หมักสลายให้เข้ากัน ทำให้ดินร่วนซุยและมี โครงสร้างดินเป็นเม็ด ก้อนกลม	√	-	-	-	ดำเนินการตาม ขั้นตอนที่กำหนด

กิจกรรมที่ 6

คำชี้แจง : การสรุปองค์ความรู้ เพื่อนำไปใช้พัฒนาอาชีพ สร้างความเข้มแข็ง ยั่งยืนในอาชีพ มีแนวทางการเขียน เพื่อพร้อมนำไปใช้และพัฒนาให้สูงส่งขึ้นได้หลายแนวทาง ส่งหรือการขยายขอบข่ายอาชีพ จำเป็นจะต้องใช้เอกสารความรู้ที่เป็นเอกสาร วิธีปฏิบัติให้ผู้ร่วมงานสามารถเรียนรู้ตามได้ดังต่อไปนี้

ตัวอย่าง เอกสารการสรุปองค์ความรู้

โครงสร้างเอกสารการประกอบอาชีพ

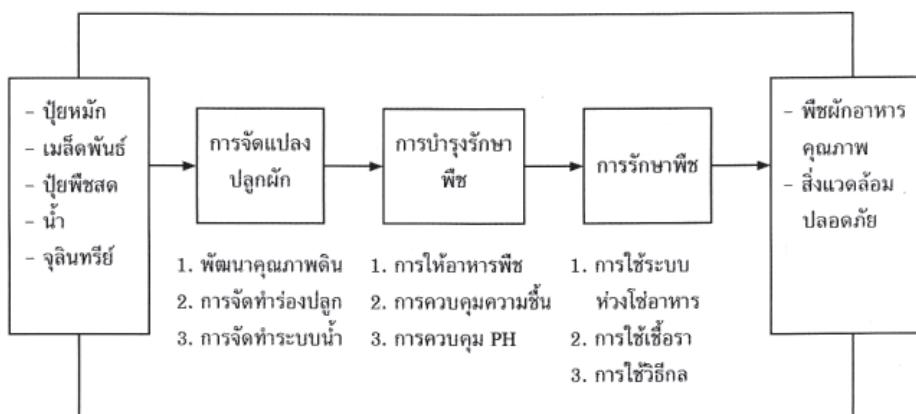
1. คุณภาพผลิต

เขียนบรรยายให้ผู้ร่วมงานมองเห็นรายละเอียดของคุณภาพผลิตที่ทุกคนจะร่วมกันทำให้สำเร็จ “ผักสด ผลไม้ จากไร่ที่เนื้อแน่น เป็นอาหารคุณภาพ ไว้สารพิช มีคุณภาพทางอาหารสูง”

2. ภาพรวมของระบบการผลิต

เขียนเป็นแผนภูมิระบบงาน ที่สรุปให้เห็นภาพของการทำงานเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้ากิจกรรมในกระบวนการและผลผลิตที่จะเกิด ดังต่อไปนี้

(ตัวอย่าง แผนภูมิ คุณภาพการผลิตผัก ผลไม้ เกษตรอินทรีย์)

3. รายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม

3.1 กิจกรรมที่ 1 การจัดแปลงปลูกพืช ประกอบด้วย กิจกรรม ดังนี้

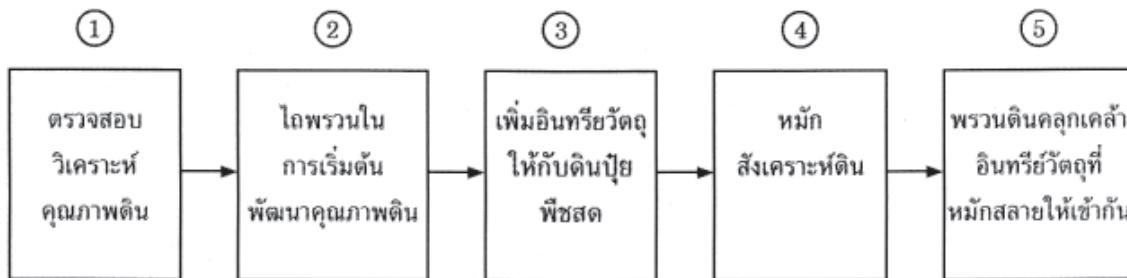
3.1.1 การพัฒนาดิน

3.1.2 การจัดทำร่องปลูก

3.1.3 การจัดทำระบบบัน้ำ

3.1.1 ขั้นตอนดำเนินงาน การพัฒนาดิน

1. เป้าหมายการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาดินให้ร่วนซุยและมีโครงสร้างเป็นเม็ดดิน ก้อนกลมให้มากขึ้นโดยลำดับ อย่างต่อเนื่อง
2. ขั้นตอนการดำเนินงาน

3. รายละเอียดการดำเนินงาน

กิจกรรม	มาตรฐานที่ต้องการ	ขั้นตอนดำเนินงาน
1. การตรวจสอบคุณภาพดิน	รู้ค่า PH ของดินทุกแปลงที่ใช้ปลูกมะเขือเทศ	1.1 ขอความร่วมมือกับหมอดินประจำหมู่บ้านประจำหมอดินตำบลและนักพัฒนาที่ดินมาตรวัดกันตรวจสอบวิเคราะห์หาค่า PH ของแปลงปลูกมะเขือเทศทุกแปลง 1.2 แปรผลและสรุปผลการวิเคราะห์แล้วอภิป่วยผลที่จะเกิดกับการปลูกมะเขือเทศ
2. การไ/opรวนในการเริ่มต้นพัฒนาคุณภาพดิน	ดินแตกตัวออกเป็นก้อนเล็ก	2.1 ใช้รถไถติดโรตามลีตีพรวนลีกเพียง 15 ซม. 2.2 ใช้รถไถติดโรตามลีตีพรวนตัดขวางทางพรวนครั้งแรก 2.3 ตรวจสอบผลการตีพรวนว่าดินถูกตีพรวนให้เป็นก้อนแล้วอย่างสม่ำเสมอทั้งแปลง

กิจกรรม	มาตรฐานที่ต้องการ	ขั้นตอนดำเนินงาน
3. เพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดินเน็นใช้ปุ๋ยพืชสด	ได้รับปุ๋ยพืชสดไม่น้อยกว่า 5,000 กก.	<p>3.1 หวานปุ๋ยที่มักสายแล้วลงบนหน้าดินที่ไพรวนและประมาณ 700-1,000 กก.</p> <p>3.2 หวานเมล็ดปุ๋ยพืชสด (ขอได้จากหมอดินตับล หรือจัดซื้อเมล็ดพืชตระกูลถัว เช่น ถัวเขียว จากห้องถิน</p> <p>3.3 ให้น้ำผสมจุลินทรีย์วันเรือนวันให้พืชตระกูลถัวของงานปันไปกับวัชพืชอายุประมาณ 45-50 วันแล้วตรวจปริมาณปุ๋ยพืชสด โดยเก็บเกี่ยวให้ชิดหน้าดินในพื้นที่ 1 ตารางเมตร จะได้กิโลกรัม แล้วคำนวณค่าในพื้นที่ 1 ไร่ 1,600 ตารางเมตร จะได้ปุ๋ยพืชสดเท่าไรโดยตั้งเป้าหมายไว้ 5,000 กก. ถึงจะได้ต่ำกว่าก็ไม่เป็นไร เพราะรอบต่อไปปุ๋ยพืชสดจะงอกงามได้ในปริมาณที่พอเพียง</p> <p>3.4 ไพรวนด้วยโรต้าลี สับดินและปุ๋ยพืชสดให้คลุกเคล้าเต็มเนื้อดิน</p>
4. หมักสังเคราะห์ดิน	ดินมีกลิ่นหอมเหมือนกลิ่นเห็ด	<p>4.1 หลังจากไพรวนคลุกเคล้าปุ๋ยพืชสดลงในดินแล้ว ให้น้ำทุก ๆ 2 วัน เป็นเวลา 15 วัน ในฤดูร้อนและ 20 วัน ในฤดูหนาว</p> <p>4.2 ตรวจสอบอุณหภูมิในช่วงตอนเช้าทุก 2 วัน และจดบันทึกโดยปกติแล้วเมื่อครบ 15 วัน อุณหภูมิของดินจะอยู่ในเกิน 1-2 C ใกล้เคียงกับอุณหภูมิปกติหรือสูงกว่า</p>

กิจกรรม	มาตรฐานที่ต้องการ	ขั้นตอนดำเนินงาน
		<p>4.3 ตรวจสอบกลิ่นของการหมักเริ่มหลังจากการหมักผ่านไปได้ 7 วัน ให้สังเกตลักษณะกลิ่นที่พบว่า เป็นอย่างไร แล้วจดบันทึกปรากฏการณ์ไว้ทุกครั้ง โดยปกติเมื่อไก่ล้วน เวลา 15-20 วัน กลิ่นจะพัฒนา จากกลิ่นแผลกอของล็อก กลิ่นน้ำ ส้มมาเป็นกลิ่นเหมือนเห็ดหรือตะไคร้ร่นน้ำ หากตรวจพบว่าเป็นกลิ่นบุดเน่าให้เติมจุลินทรีย์</p>
5. ทราบคุณค่าดินให้อินทรีย์ตดถุกระบวนการตัว ในปริมาณเท่า ๆ กัน	<ul style="list-style-type: none"> - ดินมีลักษณะร่วนซุยมากกว่า ก่อนทำ - ดินมีโครงสร้างเป็นเม็ด ก้อนกลมมากขึ้น 	<p>5.1 ใช้โตรตามี้พรวนซ้ำให้ดินแตก กระจายคุณค่าดินให้อินทรีย์ตดถุให้มีปริมาณเท่า ๆ กัน</p> <p>5.2 ตรวจสอบสังเกตสภาพดินแล้ว จดบันทึกเกี่ยวกับสีของดินกลิ่น ของดิน และการพัฒนาโครงสร้าง ดินเป็นเม็ดกลม เพื่อใช้เป็นข้อมูล เปรียบเทียบความก้าวหน้าของ การพัฒนาดินในรอบการผลิต ต่อไป</p>

3.1.2 ขั้นตอนการจัดทำร่องปลูก

-

-

-

3.1.3 ขั้นตอนการจัดทำระบบปั้น

-

-

-

3.2 กิจกรรมที่ 2 การบำรุงรักษาพืช

เขียนในลักษณะนี้แล้วนำไปทดลองให้กลุ่มผู้เรียนได้ศึกษาและร่วมกันหาข้อ
บกพร่องและปฏิบัติการพัฒนาให้สามารถใช้สื่อความหมายได้ตรงกัน ใช้เป็นเอกสารองค์
ความรู้สำหรับผู้ดำเนินงาน

บทที่ ๒

ช่องทางการขยายอาชีพ

► สาระสำคัญ

การมองเห็นช่องทางในการขยายอาชีพ

► ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ สามารถมองเห็นความจำเป็นของช่องทางการประกอบอาชีพ ความเป็นไปได้ในการขยายอาชีพ และสามารถกำหนดวิธีการขั้นตอนการขยายอาชีพ พร้อมให้เหตุผลได้ถูกต้องเหมาะสม

► ขอบข่ายเนื้อหา

เรื่องที่ ๑ ความจำเป็นในการมองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ

เรื่องที่ ๒ ความเป็นไปได้ในการขยายอาชีพ

เรื่องที่ ๓ การกำหนดวิธีการและขั้นตอนการขยายอาชีพพร้อมให้เหตุผล

► สื่อการเรียนรู้

- หนังสือเรียน
- ใบงาน

เรื่องที่ ๑ : ความจำเป็นในการมองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ

การมองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ

โอกาสและความสามารถที่จะนำโอกาส sama ประกอบอาชีพได้ก่อนผู้อื่น เป็นหัวใจสำคัญของการประกอบอาชีพ หากผู้ประกอบอาชีพตามที่ตลาดต้องการและเป็นอาชีพที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะนั้น ย่อมทำให้มีโอกาสประสบความสำเร็จ สามารถพัฒนาตนเองให้มองเห็นโอกาสในการประกอบอาชีพได้ คือ

1. ความชำนาญจากการที่ทำในปัจจุบัน จะเป็นแหล่งความรู้ ความคิด ที่จะช่วยให้มองเห็นโอกาสในการประกอบอาชีพได้มาก เช่น บางคนมีความชำนาญทางด้านการทำอาหาร ตัดเย็บเสื้อผ้า ซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า ต่อท่อน้ำประปา ซ่างไม้ ซ่างปูกระเบื้อง ซ่างทาสี ฯลฯ ซึ่งสามารถนำความชำนาญดังกล่าวมาพัฒนาและประกอบอาชีพขึ้นมาได้ บางคนเคยทำงานที่โรงงานตัดเย็บเสื้อผ้า เมื่อกลับมาภูมิลำเนาเดินทางของตนเอง ก็นำความรู้ความสามารถและความชำนาญมาใช้เป็นช่องทางการประกอบอาชีพของตนเองได้

2. ความชอบความสนใจส่วนตัว เป็นอีกทางหนึ่งที่ช่วยให้มองเห็นช่องทาง โอกาสในการประกอบอาชีพ บางคนชอบประดิษฐ์คอกไม้ บางคนชอบวาดรูป ทำให้บุคคลเหล่านี้พัฒนางานที่ชอบ ซึ่งเป็นงานอดิเรกได้กลายเป็นอาชีพหลัก ทำรายได้เป็นอย่างดี

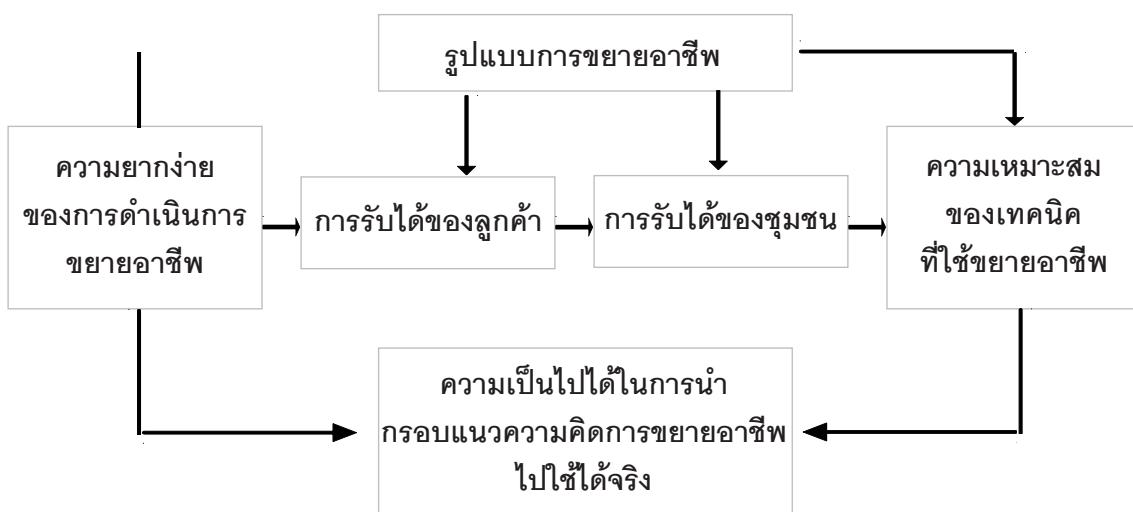
3. การฟังความคิดเห็นจากแหล่งต่าง ๆ พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคล เป็นแหล่งความรู้และก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์เป็นอย่างดี ในบางครั้งเรามีความคิดแล้ว และได้พูดคุยกับบุคคลต่าง ๆ จะช่วยให้การวิเคราะห์ความคิดขัดเจนขึ้น ช่วยให้มองไปข้างหน้า ได้อย่างรอบคอบ ก่อนที่จะลงมือทำงานจริง

4. การศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ ภาครัฐวิทย์ศูนย์ พัฒนาดุร้ายการโทรทัศน์ จะช่วยให้เกิดความรู้และความคิดใหม่ ๆ

5. ข้อมูล สถิติ รายงาน ข่าวสารจากหน่วยราชการและเอกชน รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยในการมองหาช่องทางในการประกอบอาชีพ ผู้ที่จะมองหาอาชีพ พัฒนาอาชีพ ควรให้ความสนใจข้อมูลต่าง ๆ ในการติดตามเหตุการณ์ให้ทัน แล้วนำมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจประกอบอาชีพ

เรื่องที่ 2 : ความเป็นไปได้ของกระบวนการขยายอาชีพ

การประเมินความเป็นไปได้ในการนำกรอบแนวคิดไปใช้ในการขยายอาชีพได้จริง

จากแผนภูมิดังกล่าวแสดงให้เห็นกรอบแนวคิดในการประเมินความเป็นไปได้มีองค์ประกอบ ร่วมกัน 6 องค์ประกอบ ในแต่ละองค์ประกอบมีตัวแปรบ่งชี้ดังนี้

1. รูปแบบการขยายอาชีพ มีตัวแปรร่วม ดังนี้
  - 1.1 ผลผลิต
  - 1.2 กระบวนการผลิต
  - 1.3 ปัจจัยนำเข้าการผลิต
2. ความยากง่ายของการดำเนินการจัดการ มีตัวแปรร่วม ดังนี้
  - 2.1 การบริหารจัดการ แรงงาน เงินทุน
  - 2.2 แผนธุรกิจ
3. การรับได้ของลูกค้า มีตัวแปรร่วมดังนี้
  - 3.1 ผลผลิตอยู่ในความนิยม
  - 3.2 เป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิต
  - 3.3 ราคา

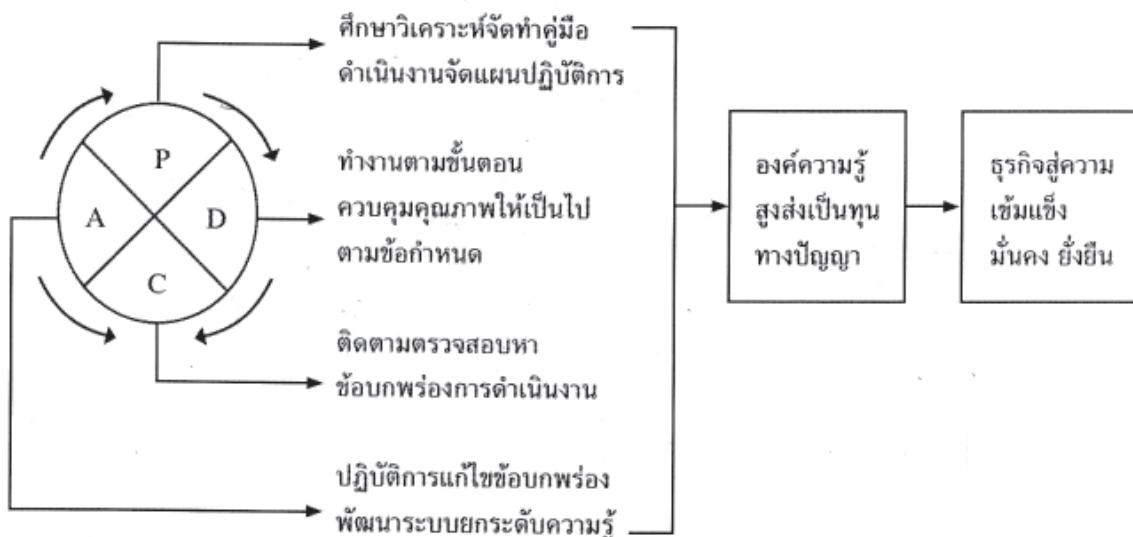
4. การรับได้ของสังคมชุมชน มีตัวแปรร่วม ดังนี้
  - 4.1 สภาพแวดล้อม
  - 4.2 วัฒนธรรมประเพณี
5. ความเหมาะสมของเทคนิควิทยาการที่ใช้ในการขยายอาชีพ
  - 5.1 เทคนิควิทยาการเพื่อลดต้นทุน
  - 5.2 เทคนิควิทยาการเพื่อลดของเสีย

วิธีการวิเคราะห์

การวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจมีความจำเป็นที่เจ้าของธุรกิจจะต้องประเมินตัดสินใจ ด้วยตนเองสำหรับกรณีที่ธุรกิจมีหุ้นส่วนหรือผู้เกี่ยวข้อง ควรจะใช้วิธีสนทนาระลึกและวิธี ความสัมพันธ์ร่วมกัน โดยมีวิธีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้วยตนเอง ด้วยรายละเอียด และความเป็นไปได้ ความเป็นพากเดียว กัน โดยทบทวนหลาย ๆ ครั้งจน มั่นใจแล้วจึงตัดสินใจ

เรื่องที่ 3 : การกำหนดวิธีการ ขั้นตอนการขยายอาชีพ

เป็นขั้นตอนการปฏิบัติการในอาชีพที่จะต้องใช้องค์ความรู้ที่ยกระดับคุณค่า เพื่อมาใช้ปฏิบัติการจึงเป็นกระบวนการของการทำงานที่เริ่มจากการนำองค์ความรู้ที่จัดทำในรูปของคู่มือคุณภาพหรือเอกสารคู่มือดำเนินงานมาศึกษาวิเคราะห์จัดระบบปฏิบัติการ จัดปัจจัยนำเข้าดำเนินการ ทำงานตามขั้นตอนและการควบคุมผลผลิตให้มีคุณภาพเป็นไปตามข้อกำหนดดำเนินการตรวจสอบหาข้อบกพร่องในการทำงานและปฏิบัติแก้ไขข้อบกพร่องเป็นวงจรอย่างต่อเนื่อง และมีการปรับปรุงพัฒนาเอกสารคู่มือดำเนินงานไปเป็นระยะ ๆ ก็จะทำให้การปฏิบัติการในกิจกรรมอาชีพประสบความสำเร็จสุ่ความเข้มแข็ง มั่นคง ยั่งยืน ตามกรอบความคิดนี้

1. การปฏิบัติการใช้ความรู้ โดยใช้วงจรเด้มมิ่ง เป็นกรอบการทำงาน

- P-Plan ด้วยการทำเอกสารคู่มือดำเนินงาน (ซึ่งได้มาจากการกิจกรรมระยะต้น ความรู้) มาศึกษาวิเคราะห์จัดระบบปฏิการที่ประกอบด้วยกิจกรรมขั้นตอน และผู้รับผิดชอบกำหนดระยะเวลาการทำงาน กำหนดปัจจัยนำเข้าดำเนินงานให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- D-Do การปฏิบัติการทำงานตามระบบงานที่จัดไว้อย่างเครื่องครัว ควบคุมการผลิตให้เสียหายน้อยที่สุด ได้ผลผลิตออกมากมีคุณภาพเป็นไปตามข้อกำหนด

- C-Check การตรวจสอบหาข้อบกพร่องในการทำงานโดยผู้ปฏิบัติการหาเหตุผลของการเกิดข้อบกพร่องและจดบันทึก

- A-Action การนำข้อบกพร่องที่ตรวจพบของคนผู้ปฏิบัติการมาร่วมกันเรียนรู้ หาแนวทางแก้ไขข้อบกพร่อง จนสรุปได้ผลแล้วนำข้อมูลไปปรับปรุงเอกสารคู่มือดำเนินงาน เป็นระยะ ๆ ก็จะทำให้องค์ความรู้สูงส่งขึ้นโดยลำดับ และส่งผลต่อประสิทธิภาพของธุรกิจ ประสบผลสำเร็จนำไปสู่ความเข้มแข็ง ยั่งยืน

2. ทุนทางปัญญา ผลจากการนำองค์ความรู้ไปใช้ มีการตรวจสอบหาข้อบกพร่อง และปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่องเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องที่ผลทำให้องค์ความรู้สูงส่งขึ้นเป็น ลำดับ จนกลายเป็นทุนทางปัญญาของตนเอง หรือของชุมชนที่จะเกิดผลต่อธุรกิจ ดังนี้

- องค์ความรู้สามารถใช้สร้างผลผลิตที่คนอื่นไม่สามารถเทียบเคียงได้ และไม่ สามารถทำตามได้ จึงได้เปรียบทางการแข่งขัน

- การเปลี่ยนแปลงยกระดับคุณภาพผลผลิตอย่างต่อเนื่อง ทำให้ลูกค้าเชื่อมั่น ภักดีต่อการทำธุรกิจร่วมกัน

- เป็นการสร้างทุนทางมนุษย์ผู้ร่วมงานได้เรียนรู้บริหารระบบธุรกิจด้วยตนเอง สามารถเกิดภูมิปัญญาในตัวบุคคล ทำให้ชุมชนพร้อมรุกคืบขอบข่ายอาชีพออกสู่ความเป็น สถาล

3. ธุรกิจสู่ความเข้มแข็งยั่งยืน การจัดการความรู้ทำให้องค์ความรู้สูงส่งขึ้นโดย ลำดับ การขยายของอาชีพจึงเป็นการทำงานที่มีภูมิคุ้มกัน โอกาสของความเสี่ยงในด้านต่างๆ ต่ำลง ดังนั้นความน่าจะเป็นในการขยายอาชีพจึงประสบความสำเร็จค่อนข้างสูง เพราะมีการ จัดการความรู้ ยกเว้นความรู้น้ำไปใช้และปรับปรุงแก้ไขเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง จึงส่งผล ทำให้ธุรกิจเข้มแข็ง ยั่งยืนได้ เพราะรู้จักและเข้าใจตนเองตลอดเวลา

การจัดทำแผนปฏิบัติการ (P)

การจัดทำแผนปฏิบัติการทางอาชีพ เป็นการดำเนินการที่มีองค์ประกอบร่วม ดังนี้

1. เหตุการณ์หรือขั้นตอนการทำงาน ซึ่งจะบอกว่าเหตุการณ์ใดควรทำพร้อมกัน หรือควรทำทีหลัง เป็นการลำดับขั้นตอนในแต่ละกิจกรรมให้เป็นแผนการทำงาน
2. ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแต่ละเหตุการณ์ จะใช้เวลาได้ไม่เกินเท่าไร เพื่อออกแบบการใช้ปัจจัยดำเนินงานให้สัมพันธ์กัน

3. ปัจจัยเข้าและแรงงานเป็นภาระบุปัจจัยนำเข้า และแรงงานในแต่ละเหตุการณ์ ว่าควรใช้เท่าไร

การจัดทำแผนปฏิบัติการทางอาชีพ มักจะนิยมใช้ผังการให้ลูกของงานมาใช้ออกแบบ การทำงานให้มองเห็นความสัมพันธ์ร่วมระหว่างเหตุการณ์ ระยะเวลา ปัจจัยนำเข้าและแรงงาน จะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้จัดการได้ขับเคลื่อนการทำงานสู่ความสำเร็จได้ ดังนั้น ในการออกแบบแผนปฏิบัติงาน จะเป็นต้องใช้องค์ความรู้ที่สรุปได้ในรูปของเอกสารขั้นตอนการทำงานมาคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ให้เกิดแผนปฏิบัติการ

ตัวอย่าง วิธีดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการ พัฒนาคุณภาพดินไว้ทันเนื่อย

1. ศึกษาวิเคราะห์องค์ความรู้ในรูปของเอกสารขั้นตอนการพัฒนาคุณภาพดิน มีกิจกรรมที่จะต้องทำ 5 กิจกรรม ประกอบด้วย

1. การตรวจสอบวิเคราะห์คุณภาพดิน ผลการวิเคราะห์พบว่ามีเหตุที่จะต้องทำ และเกี่ยวข้องดังนี้

- เก็บตัวอย่างเดิม
- ส่งตัวอย่างดินให้กองเกษตรเคมี กรมวิชาการเกษตรวิเคราะห์
- รอผลการวิเคราะห์
- ศึกษาผลวิเคราะห์วางแผนตัดสินใจกำหนดพื้นที่ต้องผลิต

2. การไถพรวนหน้าดิน ผลการวิเคราะห์พบว่ามีเหตุการณ์ที่จะต้องทำ และเกี่ยวข้องดังนี้

- ไถบุกเบิกด้วยผาน 3 ระยะ
- ไถแปรด้วยผาน 7 ระยะ
- ไถพรวนให้ดินละเอียดด้วยโรตารี่

3. การเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน ผลการวิเคราะห์พบว่ามีเหตุการณ์ที่จะต้องทำ และเกี่ยวข้อง ดังนี้

- การห่วนปุ๋ยหมัก
- ห่วนเมล็ดปุ๋ยพืชสด
- บำรุงรักษาปุ๋ยพืชสดและวัชพืชให้งอกงาม
- ไถพรวนสับปุ๋ยพืชสดให้ขาดคลุกลงดิน

4. การมากสังเคราะห์ดิน ผลการวิเคราะห์พบว่ามีเหตุการณ์ที่จะต้องทำ และเกี่ยวข้องดังนี้

- ให้จุลินทรีย์เร่งการย่อยสลาย
- ตรวจสอบการย่อยสลาย

5. การสร้างประสิทธิภาพดิน ผลการวิเคราะห์พบว่ามีเหตุการณ์ที่จะต้องทำและเกี่ยวข้องดังนี้

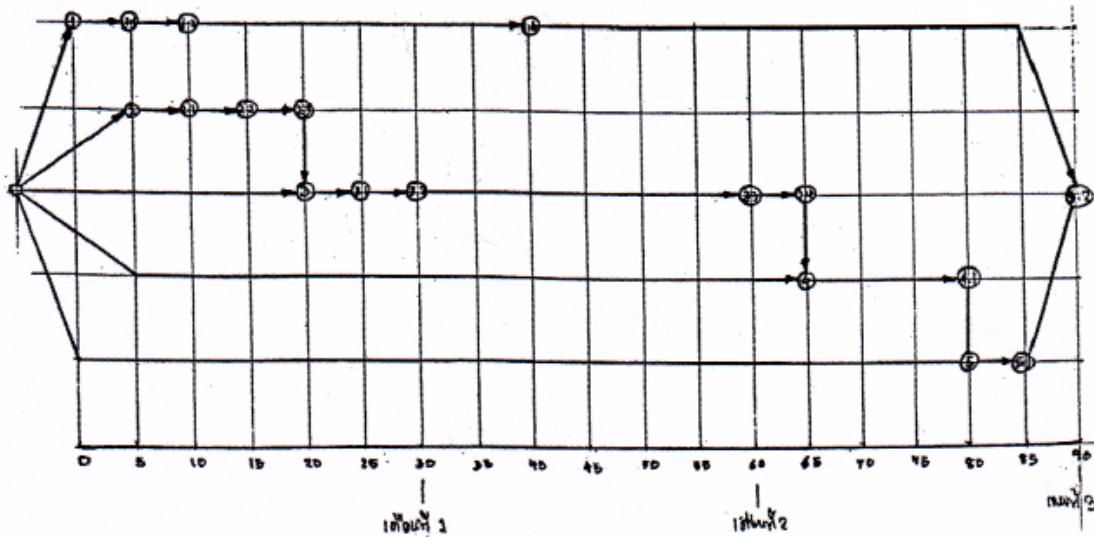
- ใส่จุลินทรีย์ไมโครโลซ่า เพื่อย่อยหินฟอสฟेट สร้างฟอสฟอรัสให้กับดิน
- จัดร่องคูลัมหน้าดินด้วยฟางข้างเพื่อป้องกันความร้อน รักษาความชื้น และการเคลื่อนย้ายธาตุอาหารในดิน

----- 2. วิเคราะห์ปริมาณงาน - ลักษณะงาน - กำหนดการใช้เครื่องจักรกล - ปัจจัยการทำงานและแรงงาน

3. วิเคราะห์งานกำหนดระยะเวลาของความสำเร็จของแต่ละเหตุการณ์ และสรุประยะเวลาทั้งหมดของกระบวนการ

ตัวอย่าง แผนปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพดินของไร่ทันเนี้ย

1 ผังการไอลอกลงงานพัฒนาดิน

2. กิจกรรมพัฒนาดินประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์คุณภาพดิน
2. การไอลอกหน้าดิน
3. การเพิ่มอินทรีย์วัตถุ
4. การหมักสังเคราะห์ดิน
5. การสร้างประสิทธิภาพดิน

3. รายละเอียดปฏิบัติการ

3.1 การวิเคราะห์คุณภาพดิน

ประกอบด้วยเหตุการณ์ระยะเวลาและการใช้ทรัพยากรดำเนินงาน ดังนี้

เหตุการณ์ 1 $\longrightarrow$ 1.1 การเก็บตัวอย่างในกระบวนการจุดเก็บดินทั่วไป

(150 ໄຈ) ໄທ້ຄຽບຄລຸມປະການ 20 ລ່ອມ ເກີບດິນ
ຂັ້ນບນແລະຂັ້ນລ່າງຍ່າງລະ 200 ກຣັມຕ່ອຫລຸມ ລວບ
ຮ່ວມດິນແຕ່ລະຂັ້ນນຳມາບດໃຫ້ເຂົາກັນ ແລ້ວແປ່ງອອກ
ມາຍ່າງລະ 1,000 ກຣັມ ປຽບງູ້ທີ່ມີໂຄງການ
ໃຫລ ໃຊ້ເວລາ 5 ວັນ

เหตุการณ์ 1.1 → 1.2 จัดการนำตัวอย่างดินส่งกองเกษตรเคมีด้วยตนเอง
เหตุการณ์ 1.2 → 1.3 รอผลการวิเคราะห์จากกองเกษตรเคมี ใช้เวลา

เหตุการณ์ 1.3 → 5 ศึกษาผลการวิเคราะห์วางแผนการผลิต ใช้เวลา 30 วัน 50 ครั้ง!

3.2 ภาคีกิจกรรมนักอธิบดี

จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อสุขภาพ ดังนี้

เหตุการณ์ 1 → 2.1 ໄດ້ນຸກເບີກດ້ວຍການຈ້າງຮັດຕິດນານມາ 3 ຈານໄດ້
ນຸກເບີກຄົງແລກໃໝ່ເລາໄມ່ເກີນ 5 ວັນ

วันเหตุการณ์ 2.1 → 2.2 ໄສແປຣເພື່ອຍ່ອຍດິນໃຫ້ແຕກດ້ວຍຮັດໄຄຕິດຜານ 7 ຈານ
ໄດ້ຕັດແນວໄຄບຸກເບີກໃໝ່ເວລາ 5 ວັນ

เหตุการณ์ 2.2 → 2.2 ตีพรวนย่อยดินด้วยโรต้าลี่ เพื่อย่อยดินให้มีขนาด
ก้อนเล็ก สอดคล้องกับสภาพการออกของเมล็ดพืช
ใช้เวลาไม่เกิน 5 วัน

3.3 การเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน

ประกอบด้วยเหตุการณ์ระยะเวลาและการใช้ทรัพยากรดำเนินงานดังนี้

เหตุการณ์ 3 → 3.1 ห่วงปุ่ยหมัก 150 ตัน บนพื้นที่ 150 ไร่ ใช้เวลา
ไม่เกิน 5 วัน ใช้คนงาน 3 คน และใช้รถแทรกเตอร์ร์
พ่วงรถบดทุกปุ่ยหมักกระจาย 150 จุด แล้วใช้
คนงานกระจายปุ่ยให้ทั่วแปลง

เหตุการณ์ 3.1 → 3.2 หัวนเมล็ดปุ๋ยพืชสดคลุกเคล้ากับลินทรีย์ไวโอโซเดียม

“รีล ๒๐ กก. บนพื้นที่ ๑๕๐ ” ใช้เวลาไม่เกิน ๕ วัน
ใช้คนงาน ๒ คน

เหตุการณ์ ๓.๒ → ๓.๓ บำรุงรักษาปูยพีซสุดและวัสดุพีซให้งอกงามด้วย
การใช้น้ำผสมสมุนไพรช่วยเพิ่มความสวยงามทุกวัน
ใช้คนงาน ๑ คน

เหตุการณ์ ๓.๓ → ๓.๔ ไพรวนสับปูยพีซสุดคลุกเคล้าลงดินด้วยโรต้าลี่

๓.๔ การหมักสังเคราะห์ดิน

ประกอบด้วยเหตุการณ์ดังนี้

เหตุการณ์ ๔ → ๔.๑ ให้จุลินทรีย์ เร่งการย่อยสลาย (พด ๑-พด ๒) ไป
พร้อมกับน้ำทุกวันเว้นวัน ใช้คนงาน ๑ คน ตรวจ
สอบการย่อยสลายในช่วงตอนเช้า ๐๗.๐๐ น. พร้อม
วัดอุณหภูมิและจดบันทึกทุกวัน โดยความน่าจะ
เป็นในวันที่ ๑๕ ของการหมัก อุณหภูมิต้องลดลง
เท่ากับอุณหภูมิปกติใช้ผู้จัดการแปลงดำเนินการ

๓.๕ การสร้างประสิทธิภาพดิน

ประกอบด้วยเหตุการณ์ดังนี้

เหตุการณ์ ๕ → ๕.๑ ใช้จุลินทรีย์ไมโครโลเช่า เพื่อการย่อยสลายของ
ฟอสฟอรัสคลุกลงดิน โดยตีไพรวนด้วยโรต้าลี่ จัด
ร่องปลูกผักตามแผนคลุมหน้าดินด้วยฟางข้าว

เหตุการณ์ ๕.๑ → ๕.๒ ใช้แรงงาน ๒๐ คน ดินมีคุณภาพพร้อมการเพาะ
ปลูก

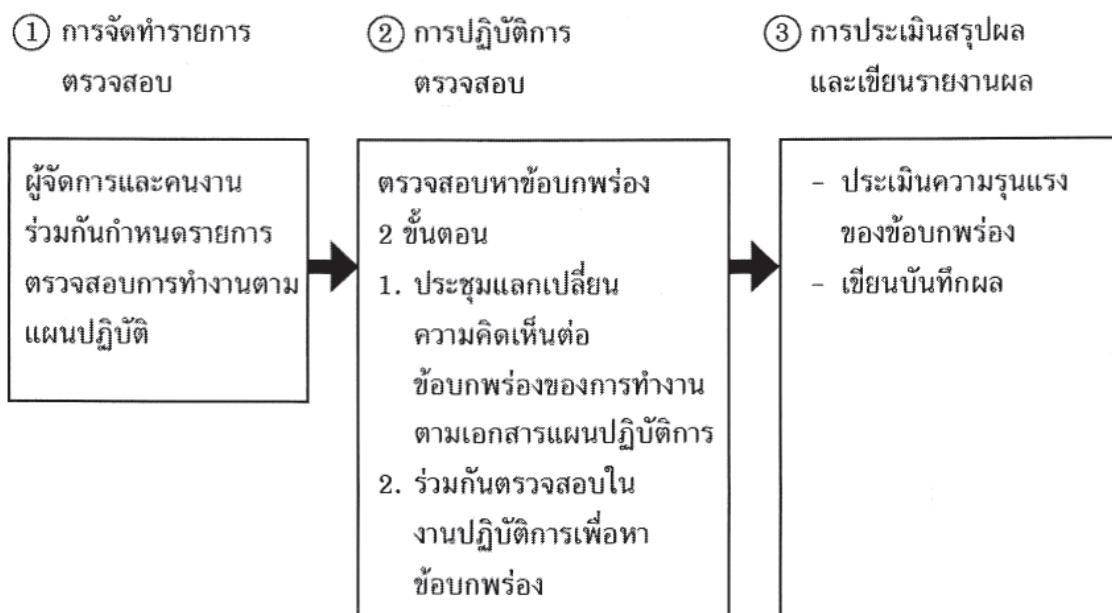
การทำงานตามแบบแผนปฏิบัติการ (D)

การทำงานตามแผนปฏิบัติการของผู้รับผิดชอบ ยังใช้วงจรเดิมมิ่ง เช่นเดียวกันโดย
เริ่มจาก

- P : ศึกษาเอกสารแผนปฏิบัติการให้เข้าใจอย่างรอบคอบ
- D : ทำงานตามเอกสารขั้นตอนให้เป็นไปตามข้อกำหนดทุกประการ
- C : ขณะปฏิบัติการต้องมีการตรวจสอบทุกขั้นตอนให้เป็นไปตามข้อกำหนด
- A : ถ้ามีการทำผิดข้อกำหนด ต้องปฏิบัติการแก้ไขให้เป็นไปตามข้อกำหนด

การตรวจสอบหาข้อบกพร่อง (C)

เป็นขั้นตอนที่สำคัญของการปฏิบัติการใช้ความรู้ สร้างความเข้มแข็ง ยังยืน โดยมีรูปแบบการตรวจติดตามข้อบกพร่องดังนี้

1. การจัดทำรายการตรวจสอบ

ด้วยการให้ผู้จัดการ และคนงานร่วมกันวิเคราะห์เอกสารแผนปฏิบัติการ และทบทวนร่วมกับประสบการณ์ที่ใช้แผนทำงาน ว่าความมีเหตุการณ์ใดบางที่ควรจะให้ความสำคัญเพื่อการตรวจสอบแล้วจัดทำเอกสารรายการตรวจ ดังตัวอย่างนี้

ตัวอย่าง เอกสารรายการตรวจและบันทึกข้อบกพร่อง

กิจกรรม พัฒนาคุณภาพดินไว้ทันเนื้อย สำหรับปฏิบัติการตั้งแต่วันที่ 5 ธันวาคม 2551 ถึงวันที่ 30 มกราคม 2552

กิจกรรม	รายการ		กำหนดการ ตรวจ	ผลการตรวจ	
	มาตรฐานที่ ต้องการ	เหตุการณ์ที่ ต้องตรวจ		ข้อบกพร่องจาก เอกสารแผน ปฏิบัติการ	สภาพ ปรากฏการณ์ ข้อบกพร่องที่ เกิดและแนวทาง แก้ปัญหา
การเพิ่ม อินทรีย์วัตถุ ให้กับดิน	ใส่ปุ๋ยพืชสด 5,000 กก./ไร่ พท.1ครม.ต้องให้ ปุ๋ยพืชสด 3 กก. ขึ้นไป	3.1 → 3.2 3.2 → 3.3	5 ธ.ค. 51		
การหมัก สังเคราะห์ดิน	ดินที่มีกลิ่นหอม เหมือนกลิ่นเห็ด	4 → 4.1	10 ม.ค. 51		
การสร้าง ประสิทธิภาพ ของดิน	ดินรวมตัวกันเป็น เม็ดก้อนกลม	5 → 5.1 5 → 5.2	30 ม.ค. 52		

รายละเอียดเหตุการณ์

3.1_3.2 = ห่วงเมล็ดปุ๋ยพืชสดแล้ว คลุกเคล้าๆ ลิ้นทรีไซเพิ่มไว้ละ 20 กก.

3.2_3.3 = ให้น้ำผสมจุลินทรีอย่างเดือดจางกับปุ๋ยพืชสดทุกวันเว้นวัน

4_4.1 = ให้จุลินทรีเร่งการย่อยสลาย (พด1 + พด2) ไปพร้อมกับน้ำทุกวันเว้น
วันเป็นเวลา 15 วัน

5_5.1 = ใช้จุลินทรีไม่ครอโลซ่าเพื่อย่อยสลายหินฟอสเฟรส คลุกลงดินที่อยู่
อย่างแล้ว

5.1_5.2 = จัดร่องปลูกผักคลุมหน้าดินด้วยฟางข้าว

2. ปฏิบัติการตรวจสอบ

การปฏิบัติการตรวจสอบทำ 2 ขั้นตอน คือ

2.1 ตรวจสอบหาข้อบกพร่องของเอกสารแผนปฏิบัติการ เป็นการดำเนินงานร่วมกันระหว่างผู้จัดการกับคนงาน ว่าการที่คนงานได้ปฏิบัติการศึกษาเอกสารแผนและปฏิบัติตามกิจกรรมในทุกเหตุการณ์ได้ครบถ้วนหรือไม่ ไม่ข้อบกพร่องที่ควรจะได้แก้ไข

2.2 ตรวจสอบภาคสนาม เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้จัดการกับคนงาน เพื่อตรวจหาข้อบกพร่องในการดำเนินงาน ร่วมกันคิดวิเคราะห์ระบุสภาพที่เป็นปัญหา และแนวทางแก้ปัญหา

กิจกรรม : ตัวอย่าง เอกสารบันทึกข้อบกพร่องการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพดินไว้ทันเห็น oily ปฏิบัติการระหว่างวันที่ 5 ธันวาคม 2551 ถึงวันที่ 30 มกราคม 2552

กิจกรรม	รายการ		กำหนดการ ตรวจ	ผลการตรวจ	
	มาตรฐานที่ ต้องการ	เหตุการณ์ที่ ต้องตรวจ		ข้อบกพร่องจาก เอกสารแผน ปฏิบัติการ	สภาพป馬ภภารณ์ ข้อบกพร่องที่เกิดและ แนวทางแก้ปัญหา
3. การเพิ่ม อินทรีย์วัตถุ ให้กับดิน	ใส่ปุ๋ยพืชสด 5,000 กก./ไร่ พ.ท. 1 ตรม. ต้องให้ ปุ๋ยพืชสด 3 กก. ขึ้นไป	3.1—>3.2 3.2—>3.3	5 ม.ค. 51		ปุ๋ยพืชสดขึ้นไม่สม่ำ เสมอทดสอบแล้วพบ ว่ามีปริมาณต่ำกว่า 5,000 กก./ไร่ มีผล สรุปพบว่า 3.1—>3.2 = ไม่พ布 ข้อบกพร่อง 3.2—>3.3 = พบข้อ ^ก บกพร่องว่าระบบการ ให้น้ำไม่กระจายตัวพอ แนวทางแก้ไข ตรวจสอบหัวทำให้ร่อง สับเปลี่ยนของใหม่แทน
4. การหมัก สังเคราะห์ดิน	ดินมีกลิ่นหอม เหมือนกลิ่นเห็ด	4 —>4.1	10 ม.ค. 52		
5. การสร้าง ประสิทธิภาพ ของดิน	ดินปรับโครงสร้าง เป็นเม็ดก้อนกลม	5—>5.1 5.1—>5.2	30 ม.ค. 52		

3. การประเมินสรุปและเขียนรายงานผล

เป็นขั้นตอนการนำผลการตรวจติดตามตลอดรอบผลการผลิตเกษตรอินทรีย์ไปประเมินความรุนแรงของข้อบกพร่องว่าเกิดผลมาจากการอะไรเป็นส่วนใหญ่ แล้วดำเนินการปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่องทั้งองค์ความรู้และปัจจัยนำเข้าดำเนินงาน ดังตัวอย่าง

การกิจ	กิจกรรมที่ พนข้อมูล พร่อง	เหตุการณ์ที่เกิด ข้อบกพร่อง	ผลการประเมินความ รุนแรง ของข้อบกพร่อง			การปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่อง	
			ต่ำ	ปานกลาง	รุนแรง	ด้านองค์ความรู้	ด้านปัจจัยนำเข้า ดำเนินการ
การจัด แปลงปลูก	การพัฒนา ดิน	(3.2) → 3.3 การกระจายน้ำไม่ คุ้ปปี้เพื่อสอดคล้องกับ สมำเสมอ	-	✓	-	-	-
	การจัดระบบ น้ำ	(4.1) → 4.2 แรงดันน้ำกับหัว จ่ายไม่สัมพันธ์	-	-	✓	ข้อกำหนดใช้ ระยะ 4x8 แก้ไขเป็น 4x6	-
การ บำรุง รักษาพืช	การควบคุม PHของดินให้ เหมาะสมกับ มะเดื่อเทศ	(3.1) → 3.2 - วัดค่าPHได้ = 6 - ค่าPHที่กำหนด 6.5 - 7.5	-	-	✓	-	คนงานไม่ทำความสะอาด ขั้นตอนการแก้ไขโดย สับเปลี่ยน คนงานที่เข้าใจ เห็นความสำคัญ เข้ามาทำงานแทน
การ อาชีวฯ พืช	การใช้เชื้อราก ป้องกันพืช	(5.2) → 5.3 ใช้วิธีการพ่นพิค ทำให้น้ำผสม เชื้อรากในไนท์ ทั่วถึง ได้เพียง หลังใบไม่เข้า ถึงได้ใบทำให้ ประสิทธิภาพค่า	-	-	✓	-	คนงานไม่เข้าใจ ถึงความสำคัญ ของการพ่นเชื้อรากที่ต้องพ่น ให้ทั่วทั้งหลังใบและ ให้ใบ การแก้ไข ให้ คนงานไปศึกษา เปรียบเทียบ ผลงานของคนที่ ทำถูกต้องและ ให้แลกเปลี่ยน เรียนรู้ถ่ายทอด ประสบการณ์ซึ่ง กันและกัน

การปฏิบัติการแก้ไขและพัฒนา (A)

เป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากกิจกรรมการตรวจสอบหาข้อบกพร่อง และกำหนดแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องโดยมีกำหนดระยะเวลา เมื่อถึงกำหนดเวลาจะต้องมีการติดตามผลว่าได้มีการปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่องตามแนวทางที่กำหนดได้ หรือไม่เกิดผลอย่างไรโดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ตรวจติดตามนำเอกสารสรุปประเมินผลการศึกษา
2. เชิญคณะกรรมการแก้ไขข้อบกพร่องมาประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เสนอสภาพปัญหาข้อบกพร่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความบกพร่องและการแก้ไข
3. ผู้รับผิดชอบตรวจติดตามและผู้รับผิดชอบแก้ไขข้อบกพร่องเข้าศึกษาสภาพจริงของการดำเนินงาน แล้วสรุปปัจจัยที่เป็นเหตุและปัจจัยสนับสนุนการแก้ไข
4. นำข้อมูลที่ได้นำสู่การปรับปรุงแก้ไขพัฒนาเอกสารองค์ความรู้ ให้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น

บทสรุป

การขยายขوبข่ายอาชีพเพื่อสร้างความเข้มแข็ง ยั่งยืน ให้กับธุรกิจ จะเป็นจะต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ไม่ใช่ทำไปตามที่เคยทำ ดังนั้นการจัดการความรู้เป็นเรื่องสำคัญของทุกคนที่ประกอบอาชีพ จะขยายช่องทางการประกอบอาชีพออกราช จำเป็นจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นบุคคลที่ทำงานบนฐานข้อมูล ซึ่งจะต้องใช้ความรู้ด้านต่าง ๆ เข้ามาบูรณาการร่วมกันทั้งระบบของอาชีพ
2. ต้องใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือ นั่นคือเราจะต้องทราบนักเรียนปัญหาจะต้องจัดการความรู้หรือใช้แก้ปัญหา จัดการทดลองส่วนน้อย สรุปองค์ความรู้ให้มั่นใจ แล้วจึงขยายกิจกรรมเข้าสู่การขยายขوبข่ายอาชีพออกราช
3. ต้องเป็นบุคคลที่มีความภูมิใจในการถ่ายทอดประสบการณ์การเรียนรู้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้ให้สูงส่งเป็นทุนทางปัญญาของตนเอง ชุมชนได้

กิจกรรมที่ 1

คำชี้แจง : ให้ผู้เรียนจัดทำแผนปฏิบัติการอาชีพของตนเองโดยใช้วงจรเด้มวิ่ง

1. การจัดแผนปฏิบัติการ (P)

.....
.....
.....

2. การทำงานตามแผนปฏิบัติการ (D)

.....
.....
.....

3. การตรวจสอบหาข้อบกพร่อง (C)

.....
.....
.....

4. การปฏิบัติการแก้ไขและพัฒนา (A)

.....
.....
.....

กิจกรรมที่ 2

คำศัพด์ใหม่ : ให้ผู้เรียนรวมกลุ่มกันแล้วกำหนดปฏิบัติการของผู้เรียนในกลุ่มมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประเมินคุณภาพให้เป็นข้อเป็นจุดบกพร่อง และแนวทางแก้ไขร่วมกันปฏิบัติการแก้ไขบกพร่องของแผนให้เสร็จทุกคน โดยใช้วงจรเดิมมิ่ง

1. การจัดแผนปฏิบัติการ (P)

.....
.....
.....

2. การทำงาน ตามแผนปฏิบัติการ (D)

.....
.....
.....

3. การตรวจสอบหาข้อบกพร่อง (C)

.....
.....
.....

4. การปฏิบัติการแก้ไขและพัฒนา (A)

.....
.....
.....

64

หนังสือเรียนสาระการประกอบอาชีพ รายวิชาช่องทางการขยายอาชีพ (อช31001)
๖ : ดูแลบ้านและครอบครัว

บทที่ 3

การตัดสินใจเลือกขยายอาชีพ

► สาระสำคัญ

สามารถตัดสินใจเลือกขยายอาชีพได้เหมาะสมกับตัวเอง

► ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีในงานอาชีพในการตัดสินใจเลือกขยายอาชีพได้อย่างมีเหตุมีผล เหมาะสมกับตัวเอง

► ขอบข่ายเนื้อหา

เรื่องที่ 1 การตัดสินใจเลือกขยายอาชีพ

- ความพร้อม
- ความต้องการของตลาด
- ความรู้ทักษะและเทคนิคต่าง ๆ
- ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น สถานที่ แรงงาน เงินทุน

► สื่อการเรียนรู้

- หนังสือเรียน
- ใบงาน

เรื่องที่ ๑ : การกิจเพื่อความมั่นคงการกำไนธุรกิจอาชีพ

ความมั่นคงในอาชีพเป็นเรื่องที่ต้องสร้างต้องทำด้วยตนเอง โดยมีภารกิจไม่น้อยกว่า ๕ ภารกิจ ที่จะต้องเรียนรู้สร้างองค์ความรู้สำหรับตนเองสู่การพึงพาตนเองได้ ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่ของตนเองที่มีต่อธุรกิจ
2. การบริหารทรัพยากรดำเนินธุรกิจ
3. การบริหารการผลิต
4. การจัดการส่งมอบผลิตภัณฑ์
5. การวิจัยพัฒนา

1.1 ความหมายของความมั่นคงในการทำธุรกิจอาชีพ

ความมั่นคงในอาชีพ หมายถึง สภาพอาการของความต่อเนื่องและทนทาน
ในการดำเนินการธุรกิจไม่ให้กลับกลายเป็นอื่น
บทบาทหน้าที่ของตนเอง หมายถึง บทบาทที่เจ้าของธุรกิจผู้ประกอบอาชีพจะต้อง^๑
ทำด้วยตนเองทำอย่างลึกซึ้ง

การบริหารทรัพยากร หมายถึง หน้าที่ควบคุมดำเนินการใช้ทรัพยากรให้เป็นไป^๒
ตามข้อกำหนดของงานธุรกิจที่ทำอยู่

การบริหารการผลิต หมายถึง หน้าที่ควบคุมดำเนินการให้ก่อเกิดผลิตผลขึ้น^๓
ด้วยแรงงานคน หรือเครื่องจักร

ผลิตผล หมายถึง ผลที่เกิดขึ้น เช่น ปลูกมะม่วงได้ผลเป็นมะม่วง

ผลิตภัณฑ์ หมายถึง สิ่งที่ทำขึ้น เช่น การดองหัวผักกาดขาว สิ่งทำ^๔
ขึ้นคือ หัวไชโป๊เด็ม

การวิจัยพัฒนาอาชีพ หมายถึง การค้นคว้าข้อมูลวิธีการและสรุปผลอย่างถี่ถ้วน^๕
เพื่อทำให้อาชีพเจริญ

1.2 ภารกิจเพื่อความมั่นคงในอาชีพ

การที่เราขยายขอบข่ายอาชีพอ กไปเป็นจำนวนมากถือว่าธุรกิจของเราขยายแตกตัวออก^๖
ไปหลายกิจกรรม มีการจัดการที่ต้องลงทุนมากขึ้น มีผู้มาเกี่ยวข้องมากขึ้นโดยลำดับ ดังนั้น^๗
การที่จะสร้างความมั่นคงอาชีพไม่ให้เสียหาย จะเป็นต้องมีภารกิจเพื่อสร้างความยั่งยืนใน^๘
อาชีพ อย่างน้อย ๕ ภารกิจ ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่เจ้าของธุรกิจ มีหน้าที่จะต้องกำหนดทิศทางธุรกิจ ที่ผู้ประกอบ
อาชีพจะต้องกำหนดทิศทางของธุรกิจว่าจะไปทางไหนให้สอดคล้องกับสภาพภาวะทางเศรษฐกิจ
สังคม ที่เป็นอยู่ และจะเกิดขึ้นในอนาคต มีกิจกรรมที่จะต้องทำ 2 เรื่องดังนี้

1.1 การกำหนดวิสัยทัศน์ เป็นการกำหนดทิศทางของอาชีพที่จะเป็นหรือจะเกิดในอนาคต 3-5 ปีข้างหน้าอย่างรอบคอบ และเป็นไปได้ด้วยตนเอง การกำหนดวิสัยทัศน์สามารถคิดแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ กำหนดข้อความวิสัยทัศน์ แล้วตรวจสอบความเป็นไปได้ จนมั่นใจจึงกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ที่จะเกิดกับอาชีพต่อไป

1.2 การจัดทำแผนพัฒนาอาชีพ ใช้ขับเคลื่อนการพัฒนาอาชีพให้เข้าสู่วิสัยทัศน์ให้ได้ด้วยการกำหนดภารกิจ วิเคราะห์ภารกิจกำหนดกลยุทธ์สู่ความสำเร็จ วิเคราะห์ กลยุทธ์กำหนดตัวปัргชี้ความสำเร็จและจัดทำแผนปฏิบัติการ

2. การบริหารทรัพยากรดำเนินการ เป็นการจัดการให้เกิดระบบการควบคุม การใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่ามากที่สุด และเกิดของเสียให้น้อยที่สุด ได้แก่

2.1 การวางแผนใช้แรงงานคนและจัดคนคนงานให้เหมาะสม ทำงานและสร้างผลผลิตได้มากที่สุด ปัจจัยการผลิตเสียหายและใช้เวลาน้อยที่สุด

2.2 ระบบการควบคุมวัสดุอุปกรณ์และปัจจัยการผลิตไม่ให้ร้าวไหลหรือใช้อย่างด้อยประสิทธิภาพในทุกขั้นตอนการผลิต

2.3 การควบคุมการเงิน ค่าใช้จ่าย รายได้ต่าง ๆ ให้ชัดเจน ตรวจสอบได้ทุกขั้นตอนการงาน

3. การบริหารการผลิต เป็นการควบคุมการดำเนินงานให้เกิดผลซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการบริหาร อย่างน้อย 3 กิจกรรม ดังนี้

3.1 การควบคุมคนทำงานให้เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดด้วยการจัดให้มีเอกสารขั้นตอนการทำงาน ที่คนทำงานจะใช้ความรู้สึก ประสบการณ์ของตนเองเข้ามาเกี่ยวข้องไม่ได้อย่างเด็ดขาด เพราะจะต้องทำไปตามที่กำหนด เมื่อมีข้อบกพร่องจะสามารถตรวจสอยบกกลับไปยังต้นเหตุได้

3.2 การควบคุมระยะเวลาในเวลาเคลื่อนไหวของงานให้อัตราการไหลเป็นไปตามข้อกำหนด

3.3 การตรวจสอบคัดเลือกผลิตภัณฑ์ที่เสียหายไม่ได้คุณภาพออกจากช่องดี เพราะจะสร้างความเชื่อถือ ความภักดีต่อธุรกิจค้าที่เชื่อมั่นว่าสินค้าจากสถานประกอบการที่มีคุณภาพจะไม่ผิดหวัง

4. การจัดการส่งมอบ เป็นเรื่องสำคัญที่ผู้ประกอบการอาชีพจะต้องพัฒนาระบบการส่งมอบผลผลิตให้ถึงมือลูกค้าได้ตามข้อกำหนดในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

4.1 การบรรจุภัณฑ์เพื่อการปกป้องผลผลิตไม่ให้เสียหาย บรรจุภัณฑ์เป็นตัวเว้าให้ลูกค้าสนใจในผลผลิต จึงต้องมีการออกแบบให้เรียบง่าย สวยงามตรงกับลักษณะของผลผลิตซึ่งเป็นการส่งเสริมการขายที่สำคัญ

4.2 การส่งสินค้า มีหลายรูปแบบที่จะนำสินค้าไปถึงลูกค้าได้อย่างปลอดภัย สามารถเลือกวิธีการที่เอกสารและภาครัฐจัดบริหารให้หรือจัดส่งเอง

4.3 การจัดการเอกสารส่งมอบ ใช้เพื่อควบคุมให้ทราบถึงผลผลิตที่นำออกไป มีปริมาณเท่าใดไปถึงลูกค้าด้วยวิธีใดและได้รับหรือไม่

5. การวิจัยพัฒนา เป็นการดำเนินงานให้ธุรกิจที่ทำได้อยู่ในกระแสของความนิยม และก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

5.1 ติดตามข้อมูลกระแสความนิยมในสินค้าผลิตผลที่เราทำว่ายังอยู่ในกระแสนิยม อย่างไร

5.2 ติดตามประเมินที่ยอมเดียงคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่เราแข่งขันอยู่ และสภาวะตลาดเป็นอย่างไร

5.3 ดำเนินการวิจัยพัฒนา ด้วยการค้นคว้าหาข้อมูลอย่างดี สร้างองค์ความรู้พัฒนาผลผลิตให้อยู่ในกระแสความนิยมหรือเปลี่ยนโฉมออกไปสู่ตลาดประเภทอื่น ๆ กิจกรรมทั้ง 5 กิจกรรมเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความมั่นคงในธุรกิจ

1.3 การคิดสร้างสรรค์กำหนดกิจกรรมในการกิจสร้างความมั่นคง

จากสาระความเข้าใจการกิจเพื่อความมั่นคงในอาชีพเป็นการนำเสนอแนวคิดที่เป็นธุรกิจค่อนข้างขนาดใหญ่ ดังนั้นผู้เรียนจึงจำเป็นต้องคิดสร้างสรรค์เพื่อตนเองว่าธุรกิจของเราจะทำอะไรบ้าง แค่ไหน และอย่างไร

ตัวอย่าง ธุรกิจไวร์ทเน็ตอย

เป็นธุรกิจขยายแล้ว ดำเนินการผลิตผักสด ผลไม้ในระบบเกษตรอินทรีย์บนพื้นที่ 130 ไร่ ระบบการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ต้องลงมือทำด้วยตนเองในครอบครัวเพียง 3 คน ภารกิจสร้างความมั่นคงจะต้องคิดสร้างสรรค์ออกแบบให้เหมาะสมกับตนเอง ตัวอย่างบทบาทหน้าที่ เจ้าของธุรกิจ ซึ่งจะต้องกำหนดทิศทางและแผนงานด้วยตนเอง ด้วยการกำหนดวิสัยทัศน์ จัดทำแผนควบคุมเชิงกลยุทธ์และโครงการพัฒนาที่จำเป็น และมีพลังทำให้การขับเคลื่อนการทำงานเข้าสู่และเป็นไปตามวิสัยทัศน์ได้ ดังตัวอย่างการคิดสร้างสรรค์กำหนดทิศทางและแผนงานของไวร์ทเน็ตอย ดังนี้

ตัวอย่าง : แผนการควบคุมเชิงกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ “ปี 2551 ไว้ทันเห็นอยผลิตผักสด ผลไม้ อินทรีย์ เข้าสู่ตลาดประเทศไทยได้”

แผนควบคุมเชิงกลยุทธ์

เงื่อนไข	ด้านการลงทุน	ด้านลูกค้า	ด้านผลิตผล	ด้านการพัฒนาตนเอง
1. เป้าหมายเชิงกลยุทธ์	1.1 จัดพื้นที่การผลิตตามแผนจำนวน 80 ไร่	1.1 ผู้ส่งออกดำเนินการสร้างความเชื่อถือด้วยการประชาสัมพันธ์ทางอินเตอร์เน็ต 1.2 จัดส่งเสริมการตลาดกับผลิตผลตัวเด่นในแต่ละฤดูกาล	1.1 ผลผลิตต้องผ่านการประเมินวัสดุคงภาพจากหน่วยงานอาหารและยา และสำนักงานมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของประเทศไทย	1.1 พัฒนาคนงานในแต่ละฟาร์มให้ทำงานตามขั้นตอนได้ถูกต้อง 1.2 การตรวจติดตามหาข้อบกพร่องในการทำงาน
2. ปัจจัยนำเข้าดำเนินงาน	2.1 จัดซื้อรถไถพรวนขนาด 26 แรงม้า 2.2 ซื้อชิ้นวัว รำข้าว เพื่อขยายจุลินทรีย์ในรูปแห้ง 2.3 จัดหาและจัดซื้อเมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสด	2.1 จัดทำสารคดีเผยแพร่คุณภาพผลผลิตและกระบวนการผลิต 2.2 กระบวนการผลิต	2.1 เมล็ดพันธุ์ออกanic 2.2 จุลินทรีย์อารักษาพืช 2.3 จุลินทรีย์ตึ่งไนโตรเจนในดิน 2.4 จุลินทรีย์สร้างฟองสบู่ในดิน	2.1 เอกสารขั้นตอนการทำงานของคนงานแต่ละคน 2.2 เอกสารระบบการตรวจติดตามหาข้อบกพร่อง
3. ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ	3.1 ดำเนินการพัฒนาคุณภาพดินได้ตามข้อกำหนด ครบ 80 ไร่ 3.2 ภายใน 6 รอบการผลิตยกเลิกการใช้ชิ้นวัว ³ 3.3 เก็บเมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสดใช้เองได้อย่างพอเพียง	3.1 ยอดสั่งซื้อเพิ่มขึ้นเป็นระยะ 3 เท่าต่อเนื่อง	3.1 ผลการตรวจสอบคุณภาพและความปลอดภัยของผลิตผลตรวจสอบผ่านทุกครั้งเกี่ยวกับ ⁽¹⁾ สารพิษตกค้าง ⁽²⁾ จุลินทรีย์บุคคล	3.1 คนงานทำงานถูกต้องได้ตามเอกสารขั้นตอนการทำงาน

เงื่อนไข	ด้านการลงทุน	ด้านลูกค้า	ด้านผลิตผล	ด้านการพัฒนาตนเอง
4. กิจกรรมโครงการที่ต้องทำ	4.1 กิจกรรมพัฒนาคุณภาพดินอย่างต่อเนื่อง 4.2 โครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสด 4.3 กิจกรรมสะสมทุนค่าเสื่อมสภาพของเครื่องจักรกล	4.1 กิจกรรมร่วมมือกับผู้ส่งออกและผู้จัดจำหน่ายที่ประเทคโนโลยีโปรดักต์ VDO เมย์พร์คุณภาพผลผลิตและกระบวนการผลิต	4.1 โครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ใช้เอง 4.2 โครงการผลิตจุลินทรีย์ารักษากำจูงพืชเพื่อใช้เอง	4.1 โครงการจัดทำเอกสารขั้นตอนการทำงาน 4.2 โครงการศึกษาดัดแปลงระบบการตรวจสอบติดตามหน้าอุปกรณ์และปฏิบัติการแก้ไข

คำชี้แจง : ให้ผู้เรียนแต่ละคนได้ใช้ประสบการณ์เชิงประจักษ์มานึงคิดว่า เพื่อความเข้มแข็งในอาชีพ เรายังมีภารกิจและกิจกรรมอะไรบ้าง

ภารกิจหรือความมั่นคงในอาชีพ	กิจกรรมที่ควรจะมีสำหรับตนเองและรายละเอียด
1. บทบาทหน้าที่เจ้าของธุรกิจ	
2. การบริหารทรัพยากรดำเนินการ	
3. การบริหารการผลิต	
4. การจัดการฝึกอบรม	
5. การวิจัยพัฒนา	
6. อื่น ๆ ตามที่ผู้เรียนเห็นว่าควรจะมี	

2. การวัดและประเมินผลความมั่นคงในอาชีพ

2.1 องค์ประกอบการวัดและประเมินผลความมั่นคงในอาชีพ

การประเมินความมั่นคงในอาชีพ ผู้รับผิดชอบในการวัดและประเมินผลที่ดีที่สุด คือ ตัวผู้ประกอบอาชีพเอง เพราะการวัดและประเมินผลความมั่นคงในอาชีพ เป็นเรื่องที่บูรณาการ สิ่งต่าง ๆ ภายในตัวของผู้ประกอบการอาชีพเอง ตั้งแต่การเรียนรู้ว่าตนเองจะทำอย่างไร การคิดเห็นคุณค่าของกิจกรรมความมั่นคง ความจดจำในกิจกรรมและความรู้สึกพอใจต่อ กิจกรรม เป็นเรื่องภายในทั้งสิ้น บุคคลภายนอกไม่อาจจะรู้เท่าทัน ดังนั้น ความมั่นคงในอาชีพตัวแปรต้นเหตุที่สำคัญ คือ ใจของผู้ประกอบการอาชีพเอง จึงจำเป็นที่จะต้องมีหลัก การประเมินสภาวะใจของตนเองอย่างเป็นระบบที่ประกอบด้วยตัวแปร 4 ตัว ดังนี้ 1. การรับรู้ (วิญญาณ) 2. ความคิด (สังขาร) 3. จำได้ หมายรู้ (สัญญา) และ 4. ความรู้สึก (เวทนา)

1. วิธีการรับรู้ที่ใช้ศึกษาภารกิจสร้างความมั่นคง
2. ประเมินคุณค่า่ว่าดีหรือไม่ดีของภารกิจความมั่นคงที่จะดำเนินการ
3. ประเมินความจำว่าตนเองเขาใจใส่ต่อภารกิจความมั่นคงมากน้อยเพียงใด
4. ประเมินความรู้สึกที่ตนเอง พึงพอใจหรือชอบต่อภารกิจความมั่นคงแบบใด

2.2 วิธีการวัดผลและประเมินผลความมั่นคงในอาชีพ

เป็นการนำตัวแปรมากำหนดตัวชี้วัด วิธีการวัดแล้วเขียนเป็นแบบวิเคราะห์ประเมิน ตนเอง โดยมีขั้นตอนดำเนินการ

1. การวิเคราะห์ตัวแปรกำหนดตัวชี้วัด เช่น
  - 1.1 ตัวแปรด้านวิธีการรับรู้ ตัวบ่งชี้ คือวิธีการเรียนรู้ที่ประกอบการ
    - (1) การรับรู้จากการเห็นของจริงจากการสืบค้นจากเอกสาร (ทางตา)
    - (2) การรับรู้จากการฟังคำบรรยาย ฟังเสียงที่เกิดในกิจกรรม (ทางหู)
    - (3) การรับรู้กลิ่นทางจมูก (จมูก)
    - (4) การรับรู้จากการชิมรส (ปาก)
    - (5) การรับรู้จากการสัมผัสทางกาย (กาย)
    - (6) การรับรู้จากการคิดทางใจ (ใจ)
  - 1.2 ตัวแปรด้านการนึกคิดถึงคุณค่า มีตัวบ่งชี้ 3 ตัว คือ
    - (1) คิดว่าดี
    - (2) ไม่มีความคิด เนย ๆ
    - (3) คิดว่าไม่ดี

1.3 ตัวแปรด้านความจำได้หมายความว่า มีตัวแปร 3 ตัว คือ

- (1) จำได้ทั้งหมด
- (2) จำได้บางส่วน
- (3) ไม่จำ จำไม่ได้

1.4 ตัวแปรด้านความรู้สึกพอใจ มีตัวแปร 3 ตัวประกอบด้วย

- (1) ชอบพึงพอใจ
- (2) เนย ๆ
- (3) ไม่ชอบ ไม่พึงพอใจ

2. วิเคราะห์ตัวบ่งชี้กำหนดวิธีการวัด

ตัวอย่าง เช่น

(1) ตัวชี้วัดการรับรู้ วัดว่าใช้วิธีการรับรู้แบบใดบ้าง ดังนั้นในเรื่องของความมั่นคงในอาชีพ ตัวบ่งชี้การรับรู้ คือจำนวนของวิธีการรับรู้ที่นำมาใช้แล้วให้คะแนน 1

(2) ตัวชี้วัด การนึกคิดถึงคุณค่า วัดด้วยการตัดสินใจที่ตนเองเป็นแบบใด
- คิดว่าดี ให้คะแนน 1
- เนย ๆ ให้คะแนน 0
- คิดว่าไม่ดี ให้คะแนน -1

(3) ตัวชี้วัดด้านการจำได้หมายความวัดด้วยการประมาณค่าว่าตนเองเป็นแบบใด
- มากให้ 1 คะแนน
- ปานกลาง ให้ 0 คะแนน
- น้อย ให้ -1 คะแนน

(4) ตัวชี้วัดด้านความรู้สึกพอใจ วัดด้วยการประมาณค่าที่ตนเองเป็นแบบใด
- พึงพอใจ ให้ 1 คะแนน
- เนย ๆ ให้ 0 คะแนน
- ไม่ชอบ ให้ -1 คะแนน

3. เขียนแบบวัดความมั่นคงในอาชีพ

แบบวัดและประเมินผลมีหลายแบบ สำหรับการวัดผลความมั่นคงในอาชีพเป็นแบบประเมินตนเอง ที่มองค์ประกอบร่วม 2 องค์ประกอบ คือ

- (1) ภารกิจและกิจกรรม
- (2) ตัวแปรด้านนามธรรมหรือใจของผู้ประเมินตนเอง และตัวบ่งชี้วัดองค์ประกอบทั้ง 2 ด้านดังกล่าว ได้ถูกนำมาจัดเป็นแบบวัดผลความมั่นคงในอาชีพ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง แบบวัดความมั่นคงในอาชีพ

การกิจ ตัวชี้วัด	วิธีการรับรู้ได้มาจากข้อใด บ้าง			ท่านคิดว่าการกิจนี้ มีดูดค่า			ท่านจะดำเนินการกิจนี้ ได้มากน้อยเพียงใด			มีความรู้สึกกับ การกิจนี้อย่างไร			รวม คะแนน	ประเมิน ผล
	การ ดู จาก อ่าน	การ ฟัง จาก ผู้รู้	ประสบการณ์ ของตนเอง	เป็น สิ่ง ดี	เฉพาะ เช่นๆ	ไม่ดี	มาก	ปาน กลาง	น้อย	พึง พอใจ	เฉพาะ เช่นๆ	ไม่ ชอบ		
	1	1	1	1	0	-1	1	0	-1	1	0	-1		
1.บทบาท ความเป็น เจ้าของ ธุรกิจ	✓	✓	✓	✓	-	-	✓	-	-	✓	-	-	6	
2.การ บริหาร ทรัพยากร สำนักงาน	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	-	-	✓	-	3	
3.การ บริหาร การเมือง	✓	-	✓	✓	-	-	✓	-	-	✓	-	-	5	
4.การ จัดการ ส่งมอบ	✓	✓	-	✓	-	-	-	-	✓	✓	-	-	3	
5.การวิจัย พัฒนา	-	✓	-	-	✓	-	-	✓	-	-	✓	-	1	
สรุปผล ภาพรวม	10/15			3/5			2/5			3/5			18/30	

4. การประเมินผล

เป็นกิจกรรมการวิเคราะห์ ตีค่า แปลผล และสรุปผล ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ผล จากการวัดผล มีรายละเอียด ดังนี้

(1) ตัวแปรด้านการรับรู้ในแบบวัดกำหนดไว้เพียง 3 วิธีการ การวิเคราะห์ผลโดยนับจำนวนวิธีการที่ใช้จริง โดยให้คะแนนวิธีการละ 1 คะแนน

(2) ตัวแปรด้านการคิดถึงคุณค่า ประกอบด้วย

- คิดว่าเป็นสิ่งดี ให้คะแนน = 1

- คิดว่าเฉพาะ เช่นๆ ให้คะแนน = 0

- คิดว่าไม่ดี ให้คะแนน = -1

- (3) ตัวแปรด้านการจำได้ หมายว่า ประกอบด้วย
  - จำได้มากกว่าร้อยละ 80 ให้คะแนน = 1
  - จำได้ปานกลางร้อยละ 50-79 ให้คะแนน = 0
  - จำได้ต่ำกว่าร้อยละ 50 ให้คะแนน = -1
- (4) ตัวแปรด้านความรู้สึก ประกอบด้วย
  - ถ้าเห็นว่าเพียงพอใจ ให้คะแนน = -1
  - ถ้าเห็นว่าเฉย ๆ ให้คะแนน = 0
  - ถ้าเห็นว่าไม่ชอบ ให้คะแนน = -1

4.2 การตีค่าผลการวิเคราะห์ มีรายละเอียด ดังนี้

4.2.1 ตัวแปรด้านนามธรรม

- (1) ผลงานด้านนามธรรมหรือใจของผู้ประเมินตนเอง
  - มั่นคง เชี่มแข็ง = คะแนนสูงกว่า 24 คะแนนขึ้นไป
  - ต้องระวัง = คะแนนระหว่าง 18-24 คะแนน
  - ต้องตรวจสอบพัฒนาระบบ = คะแนนระหว่าง 12-18 คะแนน
  - ต้องปรับปรุงระบบความมั่นคง = คะแนนระหว่าง 6-12 คะแนน
  - ยกเลิกระบบท้ายยังต้องการทำธุรกิจต่อไปต้องพัฒนาใจของตนเอง
เรียนรู้ใหม่ = ต่ำกว่า 6 คะแนน
- (2) การตีค่าผลการวิเคราะห์ด้านการรับรู้ต่อภารกิจความมั่นคงธุรกิจ
ดังนี้
  - การรับรู้ดีที่สุด = คะแนนสูงกว่า 12 คะแนนขึ้นไป
  - การรับรู้ดี = คะแนน 9-12 คะแนน
  - ต้องพัฒนาการรับรู้ = คะแนน 6-9 คะแนน
  - ต้องแก้ไขตนเองเรียนรู้ใหม่ = คะแนน 3-6 คะแนน
  - เลิกเป็นเจ้าของธุรกิจ = คะแนนต่ำกว่า 3 คะแนน
ทำได้แต่แรงงาน
- (3) การตีค่าผลการวิเคราะห์ด้านการนึกคิดคุณค่าของระบบความมั่นคง
ธุรกิจ ดังนี้
  - มีการคิดนึกต่อระบบความมั่นคงดีมาก = คะแนนสูงกว่า 5 คะแนน
  - มีการนึกคิดต่อระบบความมั่นคงดี = คะแนน 4 คะแนน
  - ต้องทบทวนคุณค่าของระบบความมั่นคง = คะแนน 3 คะแนน

- ต้องทบทวนความหมายสมของตนเอง = คะแนน 2 คะแนน
  - ถอยตัวออกจากความเป็นเจ้าของธุรกิจที่ไม่พัฒนาตนเอง
= คะแนน 1 คะแนนลงมา
- (4) การติดค่าด้านความจำได้หมายรู้ต่อระบบความมั่นคงธุรกิจ ดังนี้
- มีความจำได้หมายรู้เพื่อปฏิบัติภารกิจความมั่นคงดีมาก = 5 คะแนน
  - มีความจำได้หมายรู้เพื่อปฏิบัติภารกิจความมั่นคงดี = 4 คะแนน
  - ต้องทบทวนความจำ = 3 คะแนน
  - ต้องทบทวนความหมายสมในการเป็นเจ้าของธุรกิจ = 2 คะแนน
  - ถอยตัวออกจากความเป็นเจ้าของธุรกิจ = 1 คะแนน
- (5) การติดค่าด้านความรู้สึกต่อภารกิจความมั่นคงธุรกิจ ดังนี้
- มีความรู้สึกต่อภารกิจความมั่นคงธุรกิจดีมาก = 5 คะแนน
  - มีความรู้สึกต่อภารกิจความมั่นคงธุรกิจดี = 4 คะแนน
  - ต้องทบทวนความรู้สึกของตนเอง = 3 คะแนน
  - ต้องทบทวนว่าตนเองยังหมายความหมายสมในการเป็นเจ้าของธุรกิจ
= 2 คะแนน
  - ควรถอยตัวออกจากความเป็นเจ้าของธุรกิจ = 1 คะแนน
2. ด้านภารกิจ ในแต่ละภารกิจมีส่วนร่วมต่อความมั่นคงของธุรกิจอย่างไร ดังนี้
- ภารกิจนี้ส่งผลต่อความมั่นคงมากที่สุด = 6 คะแนน
  - ภารกิจนี้ส่งผลต่อความมั่นคงดี = 5 คะแนน
  - ภารกิจนี้ต้องคิดทบทวนและพัฒนา = 4 คะแนน
  - ภารกิจนี้ต้องย้อนดูภารกิจทำขึ้นของตนเอง = 3 คะแนน
  - ต้องทบทวนภารกิจปรับปรุงระบบและทำความเข้าใจกับตนเอง
ในฐานะเจ้าของกิจการ = 2 คะแนน

2.3 การแปรผล การประเมินตนเอง

ทบทวนกันอีกครั้ง การวัดและประเมินผลเป็นเรื่องของการประเมินตนเองเพื่อให้รู้จักและเข้าใจตนเอง เพาะภารกิจรวมสร้างความเข้มแข็ง มั่นคงในธุรกิจ เป็นเรื่องที่เจ้าของธุรกิจ จะต้องเอาใจใส่ จะบอกว่าภารกิจนี้ไม่ชอบ คงไม่ได้ แต่การประเมินต้องตามใจว่าเราเป็นอย่างไรกันแน่ และวัดและประเมินผลไปตามสภาพจริง ส่วนผลจะออกมากอย่างไร แล้วเราจะทำอย่างไรอยู่ที่ก้าวเราเอง จึงขอตัวอย่างผลการวิเคราะห์ ดีค่า แปรผล และอภิปรายผลของเจ้าของธุรกิจท่านหนึ่ง ดังนี้

ตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ การประเมินภารกิจการสร้างความมั่นคงในอาชีพ

สภาพเดนของ และใจ ภารกิจ	การรับรู้	การนึกคิด	จำได้หมายรู้	ความรู้สึก	รวม	ผลการตีค่า
1. บทบาทความเป็น เจ้าของธุรกิจ	3	1	1	1	6	มีส่วนสร้างความมั่นคง มากที่สุด
2. การบริหาร ทรัพยากรดำเนินงาน	2	0	1	0	3	ต้องยื่นคู่ควรกระทำของ ตนเอง
3. การบริหารการผลิต	2	1	1	1	5	มีส่วนส่งผลต่อความ มั่นคง
4. การจัดการส่งมอบ	2	1	-1	1	3	ต้องยื่นคู่ควรกระทำของ ตนเอง
5. การวิจัยพัฒนา	1	0	0	0	1	ต้องทบทวนภารกิจปรับ รือระบบและหรือทำความ เข้าใจกับตนเอง
สรุปภาพรวม	10	3	2	3	18	ต้องตรวจสอบพัฒนา ระบบ
ผลการตีค่า	การรับรู้ดี	ต้องทบทวน คุณค่าของ ระบบ	ต้องทบทวน ความเหมาะสม สมในการเป็น เจ้าของธุรกิจ	ต้องทบทวน ความรู้สึก ของตนเอง		

จากตารางผลการวิเคราะห์สามารถอธิบายได้ว่า

- โดยภาพรวมแล้วจะต้องตรวจสอบพัฒนาระบบความมั่นคงธุรกิจ
- มีภารกิจที่จะต้องตรวจสอบพัฒนาประกอบการ
  - การบริหารทรัพยากรดำเนินงาน
  - การจัดการส่งมอบ
  - การวิจัยพัฒนา
- จะต้องทบทวนสภาพและความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับ
  - การมองเห็นคุณค่าของภารกิจความมั่นคงธุรกิจ
  - ความรู้สึกชอบไม่ชอบในภารกิจความมั่นคง
- ถ้าจะเป็นเจ้าของธุรกิจต้องเอาใจใส่ต่อภารกิจจำได้หมายรู้

กิจกรรมที่ 2

คำชี้แจง : จากการเรียนรู้ระบบความมั่นคงในธุรกิจอาชีพและการวัดและประเมินผลภารกิจความมั่นคงในอาชีพ ท่านคิดว่าตัวท่านเองควรมีกรอบแนวทางวัดและประเมินผลภารกิจความมั่นคงในอาชีพของตนเองอย่างไร ขอได้โปรดศึกษาแบบบันทึกนี้แล้วทดลองคิดด้วยตนเอง

1. ลักษณะกิจกรรมอาชีพที่ขยายขوبข่าย

1.1 ผลผลิต

(1) เป้าหมายการผลิต คือ :

.....

(2) ผลผลิตขยายให้ใคร :

.....

(3) ผลผลิตขยายที่ไหน :

.....

(4) ผลผลิตขยายอย่างไร :

.....

1.2 กระบวนการผลิต

(1) ลักษณะแบบแผนปฏิบัติงาน :

.....

(2) ลักษณะการทำงานตามแผน :

.....

(3) ลักษณะการตรวจสอบหาข้อบกพร่อง :

.....

(4) ลักษณะการปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่อง :

.....

2. กรอบการวัดและประเมินผลความมั่นคงธุรกิจของท่าน

การกิจสร้างความ มั่นคง	เป้าหมายการวัด และประเมินผล	ลักษณะบ่งชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีวัด	แนวคิด
1				
2				
3				
4				
5				

เมื่อคิดด้วยตนเองแล้วขอให้ผู้เรียน ผู้เกี่ยวข้องร่วมกันวิเคราะห์ข้อบกพร่องและร่วมกันพัฒนาให้สามารถใช้ดำเนินการวัดและประเมินผลด้วยตนเองได้

ใบเสริมความรู้

ตัวอย่างบันทึกการวัดและประเมินผลความมั่นคงอาชีพ เป็นการประเมินผลตนเองอย่างง่าย ๆ การบันทึกการวัดและประเมินผลความยังยืน ควรเน้นเอกสารระบบและการทำงานให้เป็นไปตามเอกสารระบบ มีการตรวจสอบติดตาม หาข้อบกพร่อง และปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่องโดยมีเหตุที่ง่าย ๆ ดังนี้

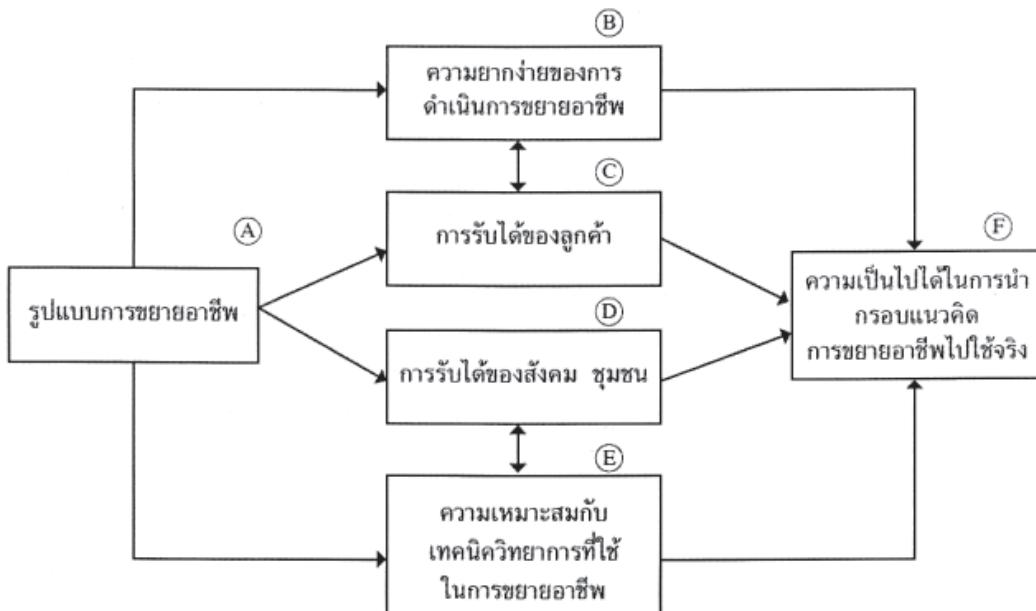
- ภูมิคุ้มกันเข้มแข็ง = ภารกิจความมั่นคง มีเอกสารระบบปฏิบัติการ และปฏิบัติการตามเอกสารอย่างเคร่งครัด เกิดผลเป็นไปตามเป้าหมายทุกอย่าง
- มีภูมิคุ้มกัน = ภารกิจความมั่นคงมีเอกสารระบบปฏิบัติการและปฏิบัติการตามเอกสารอย่างเคร่งครัด เกิดผลเป็นไปตามเป้าหมายส่วนใหญ่
- ภูมิคุ้มกันบกพร่อง = ภารกิจความมั่นคงมีเอกสารระบบปฏิบัติการ แต่การปฏิบัติการมักละเลย ไม่ทำการเอกสาร

ตัวอย่าง บันทึกการวัดและประเมินผลภารกิจความมั่นคงอาชีพ

ภารกิจ	ร่องรอยสำหรับการวัดผล	การวัดผล	ผลที่เกิด	ผลการประเมิน
บทบาทผู้บริหาร	1. มีเอกสารແຜນควบคุมเชิงกลยุทธ์ 2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพ	1. ตรวจสอบเอกสารมีครบ 2. ทำงานตามข้อกำหนดแต่ปฏิบัติการด้านการตลาดพบว่ามีการประสานรายการขายผิดพลาด 1 ครั้ง	1. มีเอกสารແຜນครบ 2. มีร่องรอยการทำงานตามเอกสาร	มีภูมิคุ้มกัน
การบริหารทรัพยากร	1. มีแผนการใช้แรงงาน	1. ตรวจสอบการใช้แรงงานตามข้อกำหนด	1. คဏ奸มีข่าวณ์กำลังใจ	
	2. มีเพิ่มควบคุมปัจจัยการผลิต	2. ตรวจสอบพบการเคลื่อนไหวของกราฟใช้ข้อมูลผลิตเป็นไปตามแผน	2. การใช้ปัจจัยการผลิตมีประสิทธิภาพ	ภูมิคุ้มกันเข้มแข็ง
	3. มีเพิ่มสารสนเทศเพื่อการบริหาร	3. ตรวจสอบการใช้สารสนเทศดำเนินงาน	3. บุคลากรทำงานบนฐานข้อมูล	
การบริหารการผลิต	1. เอกสารขั้นตอนการผลิต	1. ตรวจสอบการทำงานตามเอกสาร	1. คဏ奸ทำงานตามความเคยชิน ไม่ทำงานตามเอกสาร	ภูมิคุ้มกันบกพร่อง
การวิจัยพัฒนา	1. มีเอกสารองค์ความรู้จากการวิจัยพัฒนา	1. วิเคราะห์เอกสารองค์ความรู้	ผลการทดลองยังไม่นิ่งแต่ต่อวนสู่ป้องค์ความรู้	ภูมิคุ้มกันบกพร่อง

3. ครอบการประเมินความเป็นไปได้ในการนำกรอบแนวคิดการขยายอาชีพไปใช้จริง

กรอบแนวคิดในการประเมินความเป็นไปได้ดังนี้

จากแผนภูมิดังกล่าว แสดงให้เห็นกรอบแนวคิดในการประเมิน ความเป็นไปได้ มีองค์ประกอบร่วมกัน 6 องค์ประกอบ ในแต่ละองค์ประกอบมีตัวแปรร่วมชี้วัด ดังนี้

1. รูปแบบการขยายอาชีพ มีตัวแปรร่วม ดังนี้

1.1 ผลผลิต

1.2 กระบวนการผลิต

1.3 ปัจจัยนำเข้าการผลิต

2. ความยากง่ายของการดำเนินการจัดการ มีตัวแปรร่วม ดังนี้

2.1 การบริหารจัดการ แรงงาน เงินทุน

2.2 แผนธุรกิจ

3. การรับได้ของลูกค้า มีตัวแปรร่วม ดังนี้

3.1 ผลผลิตอยู่ในความนิยม

3.2 เป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิต

3.3 ราคา

4. การรับได้ของสัมคมชุมชน มีตัวแปรร่วม ดังนี้

4.1 สภาพแวดล้อม

4.2 วัฒนธรรมประเพณี

5. ความหมายของเทคนิควิทยาการที่ใช้ในการขยายอาชีพ

5.1 เทคนิควิทยาการเพื่อการลดต้นทุน

5.2 เทคนิควิทยาการเพื่อการลดของเสีย

เป้าหมายการประเมินผล

การประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบขยายอาศัยไฟฟ้าใช้จริง มีเป้าหมายที่จะ
วิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์บทความสัมพันธ์สอดคล้องรับกันได้ ระหว่างองค์ประกอบ

- ### 1.1 ความสัมพันธ์ ระหว่าง AB AC AD AE

- ### 1.2 ความสัมพันธ์ ระหว่าง BC BD BE

- ### 1.3 ความสัมพันธ์ ระหว่าง CD CB

- #### 1.4 ความสัมพันธ์ ระหว่าง DE

- ## 2. ประเมินตัวสินใจรับความเป็นไปได้

- ## 2.1 ตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์สอดคล้องรับกันได้ระหว่างองค์ประกอบ

	(A) รูปแบบ การขยายอาชีพ -ผลผลิต -กระบวนการ ผลิต -ปัจจัยนำเข้า	(B) ความยาก ง่ายของ การ ดำเนินการ -การจัดการ -แผนธุรกิจ	(C) การรับได้ ของลูกค้า -ผลผลิตอยู่ใน ความนิยม -จำเป็นต่อชีวิต -ราคา	(D) การรับได้ของ สังคมชุมชน -สภาพแวดล้อม -วัฒนธรรม -ประเพณี	(E) ความเหมาะสม ของเทคโนโลยี -เทคโนโลยีวิทยาการ ลดต้นทุน -เทคโนโลยีวิทยาการ เพื่อลดของเสีย
(A) รูปแบบ การขยายอาชีพ	AB ✓				
(B) ความยาก ง่ายของ การ ดำเนินการ	AC ✓	BC ✓			
(D) การรับ ได้ของสังคม ชุมชน	AD -	BD ✓	CD ✓		
(E) ความ เหมาะสมของ เทคโนโลยี	AE -	BE ✓	CE ✓	DE	

2.2 เกณฑ์การประเมิน

- (1) คะแนนระหว่าง 1-3 คะแนน ถือว่า นำรูปแบบไปใช้ไม่ได้
- (2) คะแนนระหว่าง 4-7 คะแนน ถือว่ามีความเป็นไปได้ต่ำ ต้องทบทวนพัฒนา
- (3) คะแนนระหว่าง 8-10 คะแนน ถือว่ามีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้

วิธีการวิเคราะห์

การวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจ มีความจำเป็นที่เจ้าของธุรกิจจะต้องประเมินตัดสินใจ ด้วยตนเอง สำหรับกรณีที่ธุรกิจมีหุ้นส่วนหรือผู้เกี่ยวข้องควรจะใช้วิธีสนทนาระบบทลึกระดับสูง แล้ววิเคราะห์ความสัมพันธ์ร่วมกันโดยมีวิธีการดังนี้

1. การวิเคราะห์ตัดสินใจบ่งชี้ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่ลักษณะคู่ด้วยการใช้ วิจารณญาณของตนเองนีก็คิดในรายละเอียดความสัมพันธ์ความไปกันได้และความเป็นพากเดียว กันว่าหนักไปทางมีความสัมพันธ์ต่อกัน หรือไม่มีสัมพันธ์กัน คิดทบทวนหลายๆครั้งจน มั่นใจแล้วจึงตัดสินใจระบุว่าองค์ประกอบในคู่ที่วิเคราะห์มีความสัมพันธ์ต่อกันแล้วให้ทำ เครื่องหมาย แสดงว่ามีความสัมพันธ์และเครื่องหมาย - แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์

2. การให้คะแนนโดยให้คู่องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ได้คะแนน 1 คะแนน คู่ที่ ไม่มีสัมพันธ์ให้ 0 คะแนน

วิธีการประเมิน

การรวมคะแนนจากองค์ประกอบการประเมินแต่ละข้อ แล้วประเมินสรุปตามเกณฑ์ การประเมิน เช่น

(1) แนวทางขยายอาชีพของกลุ่มจัดสถานมีคุ่ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการประเมินรวมคะแนนได้ 9 คะแนน สามารถอธิบายได้ว่าแนวทางขยายอาชีพของกลุ่มจัดสถาน มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง

(2) แนวทางขยายอาชีพของกลุ่มเลี้ยงปลา มีคุ่ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการประเมิน รวมคะแนนได้ 3 คะแนน สามารถอธิบายได้ว่าแนวทางขยายอาชีพของกลุ่มเลี้ยงปลา เป็นรูปแบบที่มีความเป็นไปได้ต่ำมาก รูปแบบไม่สามารถนำไปใช้ได้

สรุป

แนวทางประเมินความเป็นไปได้ของภาระน้ำรูปแบบขยายอาชีพไปใช้เป็นรูปแบบที่เน้นการใช้เหตุผลเป็นหลักไม่ใช่การหากความสัมพันธ์ เชิงคณิตศาสตร์ เป็นการมองหาเหตุผล ด้วยวิจารณญาณของตนเองเพื่อรับผิดชอบตนเอง และนำตนเองได้

ใบเสร็จความรู้

ตัวอย่าง : การวิเคราะห์กำหนดตัวบ่งชี้ภายในองค์ประกอบของการประเมิน

A รูปแบบของการขยายอาชีพ	B ความยากง่ายของ การบริหารจัดการ	C การรับได้ของ ลูกค้า	D การรับได้ของ สังคมชนุชน	E ความเหมาะสม ของเทคนิค วิทยาการ
A1 ผลผลิต - ผักสด ผลไม้ ไร้สารพิษ	B1 การบริหารจัดการ - ใช้งานท้องถิน เพิ่มทุนจากส่วน แบ่งรายได้ ร้อยละ 10 ปัจยการผลิตที่ เน้นการพึ่งพา ปัจยภายนอกให้ น้อยที่สุด - ระบบจัดการใช้ วิธีการทำงานตาม ขั้นตอนที่ระบุไว้ใน เอกสารอย่าง เคร่งครัด	C1 อายุในความนิยม - เป็นอาหารสุขภาพ เป็นอาหารไร้ สารพิษ C2 เป็นสิ่งจำเป็น ต่อชีวิต - ผักผลไม้ต้องรับ [*] ประทานทุกวัน C3 ราคา - สามารถซื้อรับ [*] ประทานได้อย่าง ต่อเนื่อง	D1 สภาพแวดล้อม - ต้องไม่มีกิ่ง รบกวน - ภาคต้องสะอาด ปลอดภัย ไร้สารพิษ - เก็บกู้ดธรรมชาติ และล้อม D2 วัฒนธรรม - ประเพณี - ไม่กระบวนการกับ [*] ศีลธรรม - ไม่กระทบต่อ [*] เจ้าตัวประเพณี	E1 วิทยาการ ลดต้นทุน - ไม่มีผลพิษ - มีเสียงรบกวน E2 วิทยาการ ลดของเสีย - ไม่ทำให้แหล่ง [*] น้ำเน่าเสีย - สิ่งปฏิกูลต้องมี การบำบัด
A2 กระบวนการผลิต - สร้างความสมดุล ในแปลงเกษตร - ไม่ใช้ปุ๋ยเคมี แต่ ใช้ปุ๋ยพื้นสูด - ไม่ใช้สารพิษจาก แมลง แต่ใช้การ จัดการโดยชีววิธี				
A3 ปัจยการผลิต - เมล็ดพันธุ์ อกaganic - เมล็ดพันธุ์ปุ๋ย พืชสดอกaganic - จุลินทรีย์คุณภาพ จากการวิชาการ เกษตรและกรรม พัฒนาที่ดิน	B2 แผนธุรกิจ - ตลาดนำการผลิต กำหนดสาขาที่ ลูกค้ามีพลังซื้อกิน ได้อย่างต่อเนื่อง			

ใบเสริมความรู้

ตัวอย่าง : การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องระหว่างตัวแปรภายในของรูปแบบ
การขยายอาชีพกับการรับได้ของลูกค้า

A รูปแบบการขยาย อาชีพ	C การรับได้ของลูกค้า	เหตุผล	ผลการวิเคราะห์
A1 ผลผลิต - ผักสด ผลไม้ ไวน์สารพิช	C1 อยู่ในความนิยม - เป็นอาหารสุขภาพ	1. ผักสด ผลไม้ไวน์สารพิชอยู่ในความนิยมเป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิตต้องรับประทานทุกวัน	มีความสัมพันธ์ระหว่าง AC
A2 กระบวนการผลิต สร้างความสมดุลของ แหล่งเงินทุน ใช้ปุ๋ยพืชสด แทนปุ๋ยเคมี และใช้การ จัดการกับแมลงโดยใช้ชีว วิธีแทนการใช้สารพิช	C2 เป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิต - ต้องรับประทานทุกวัน อย่างปลอดภัย	2. กระบวนการผลิต ยืนยันให้เห็นว่า เป็นระบบที่ทำให้ผักสดผลไม้มีคุณภาพ ไวน์สารพิช	
A3 ปัจจัยการผลิตใช้เมล็ด ผักจากระบบอุตสาหกรรม ใช้ ฉลินทรีย์คุณภาพจากการ วิชาการเกษตรและกรม พัฒนาที่ดิน	C3 ราคา - สามารถรับประทาน ได้อย่างปลอดภัย		

ตัวอย่าง : การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องระหว่างตัวแปรภายในของรูปแบบ
การขยายอาชีพกับการรับได้ของสังคมชุมชน

A รูปแบบการขยาย อาชีพ	D การรับได้ของสังคม ชุมชน	เหตุผล	ผลการวิเคราะห์
A1 ผลผลิต - ผักสด ผลไม้ ไวน์สารพิช	D1 สภาพแวดล้อมของ ชุมชนไม่ต้องการกลิ่น รบกวน อากาศต้องสะอาด ไม่มีฝุ่นละอองปลอดภัย จากสารพิช และเก็บกู้ล หรรมชาติแวดล้อม	1. กระบวนการ ผลิตอินทรีย์เป็นระบบที่ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	มีความสัมพันธ์ระหว่าง AC
A2 กระบวนการผลิตด้วย การสร้างความสมดุลของ แหล่งเงินทุนที่ใช้ปุ๋ยพืชสด แทนปุ๋ยเคมีและใช้การ จัดการกับแมลงโดยใช้ชีว วิธีแทนการใช้สารพิช	D2 วัฒนธรรมประเพณี ของชุมชนยึดมั่นใน ศีลธรรมจริย์ประเพณี ที่มีมา	2. การปลูกผัก ผลไม้เป็น ธุรกิจ ไม่ผิดศีลธรรมการ บำรุงพืช ใช้ปุ๋ยพืชสดเป็น สิ่งที่สะอาด ไม่ใช้อุจจาระ ของคนซึ่งผิด Jarvis ความ รู้สึกของคนในชุมชน	
A3 ปัจจัยการผลิตใช้เมล็ด ผักจากระบบอุตสาหกรรม ใช้ ฉลินทรีย์คุณภาพจากการ วิชาการเกษตรและกรม พัฒนาที่ดิน			

กิจกรรมที่ 3

คำชี้แจง : การให้ผู้เรียนจัดทำแนวคิดการประเมินความเป็นไปได้ด้วยตนเองนี้ มีจุดประสงค์เพื่อฝึกทักษะการประยุกต์ใช้ทฤษฎีความรู้ต่าง ๆ มาบูรณาการกับประสบการณ์ของตนเอง ให้เป็นกรอบแนวคิดของตนเอง และเข้าใจภารกิจการประเมินความเป็นไปได้อย่างเจ้มแจ้ง

1. กรอบแนวคิดการประเมินความเป็นไปได้ของตนเอง
2. รายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบของกรอบแนวคิด
3. เป้าหมายการประเมิน (มีอะไรบ้าง)
4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
5. วิธีการประเมิน

ภาคผนวก

หนังสือเรียนสาระการประกอบอาชีพ รายวิชาช่องทางการขยายอาชีพ (อช31001)
๙ : ดูแลบ้านและอาชีพ

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมปฏิการเขียนต้นฉบับเรียน

ตามหลักสูตรการศึกษาอกรอบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2552

ระหว่างวันที่ 29 มิถุนายน-3 กรกฎาคม 2552

ณ โรงแรมแกรนด์ เดอวิลล์ กรุงเทพมหานคร

1. นางพรทิพย์	กล้ารบ	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
2. นางสาวพิมพาพร	อินเจ็คต์	สถาบัน กศน.ภาคเหนือ
3. นางสาวสุดใจ	บุตรօากาศ	สถาบัน กศน.ภาคเหนือ
4. นางณัฐพร	เชื่อมหวาน	สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร
5. นางวรุณี	เมืองจันทึก	สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร
6. นายทองจุล	ขันขาว	สถาบัน กศน.ภาคกลาง
7. นางอมรรัตน์	ศรีกระดิบ	สถาบัน กศน.ภาคตะวันออก
8. นางสาวสรุตนา	บุรณะวิทย์	สถาบัน กศน.ภาคตะวันออก
9. นางสาวสาสินี	สมทบเจริญกุล	สถาบัน กศน.ภาคตะวันออก
10. นางสาวสมทรง	นิลน้อย	สถาบัน กศน.ภาคตะวันออก
11. นายมณฑิย์รา	ละมุ	สถาบัน กศน.ภาคใต้
12. นางสาวสิริลักษณ์	จันทร์แก้ว	ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาครรภ์รรนราษฎร์
13. นางสาวลักษณ์สุวรรณ	บุญไซย	ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาตรัง
14. นายเดชพสิษฐ์	เตชะบุญ	ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาลำปาง
15. นางพวงเพชร	วิเศษชฎา	ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาสระแก้ว
16. นางอาภาณ์	เดศกิจคุณานนท์	ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาสระแก้ว
17. นางทิพรัตน์	สัมฤทธิ์วนิช	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราชภูมิไทย บริเวณชายแดนชุมพร
18. ว่าที่ร้อยตรีอัมพร	มากเพชร	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราชภูมิไทย บริเวณชายแดนสระแก้ว
19. นายวิเชียร	ใจจิตรา	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราชภูมิไทย บริเวณชายแดนสระแก้ว
20. นายกิตติเกษม	ใจชื่น	ศึกษานิเทศ

21. นางศิริพรรณ	สายหงส์	ข้าราชการบำนาญ
22. นางดุษฎี	ศรีวัฒนาโรทัย	กลุ่มพัฒนาการศึกษาอกโรงเรียน
23. นางพรทิพย์	เข็มทอง	กลุ่มพัฒนาการศึกษาอกโรงเรียน
24. นางนันจูนี	ศรีธัญญา	กลุ่มพัฒนาการศึกษาอกโรงเรียน
25. นางรุ่งอรุณ	ไสยาสกุล	กลุ่มพัฒนาการศึกษาอกโรงเรียน
26. นายวิวัฒน์ไชย	จันทน์สุคนธ์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาอกโรงเรียน
27. นางพัฒน์สุดา	สอนชื่อ	กลุ่มพัฒนาการศึกษาอกโรงเรียน
28. นางพิชญาภา	ปิติรา	กลุ่มพัฒนาการศึกษาอกโรงเรียน
29. นายสุรพงษ์	มั่นมะโน	กลุ่มพัฒนาการศึกษาอกโรงเรียน
30. นายศุภโชค	ศรีรัตนศิลป์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาอกโรงเรียน
31. นางรุ่งลาวณย์	พิไลวงศ์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาอกโรงเรียน
32. นางสาวปิยวดี	คงเนสม	กลุ่มพัฒนาการศึกษาอกโรงเรียน
33. นางสาวเพชรินทร์	เหลืองจิตวัฒนา	กลุ่มพัฒนาการศึกษาอกโรงเรียน

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการบรรณาธิการสื่อแบบเรียน

ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ระหว่างวันที่ 7-10 กันยายน - 10 กันยายน 2552

ณ โรงเรียนอุ่ทองอินโน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. นายวิมล	จำนวนบุตร	รองเลขานุการ กศน.
2. นางพรพิพิญ	กล้าวน	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
คณะกรรมการ		
3. นายประกิต	จันทร์ศรี	ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาตัวจริง
4. นายสงัด	ประดิษฐ์สุวรรณ	ผู้อำนวยการอุทยานวิทยาศาสตร์ พระจอมเกล้าฯ น หัวกอ จังหวัดปะจາบคีรีขันธ์
5. นายชัยกิจ	อนันตนิรตติศัย	ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา ตรัง
6. นายสุชาติ	มาลากรรณ	ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา พระนครศรีอยุธยา
7. นายกัญจน์ไชติ	สหพัฒนสมบัติ	ผู้อำนวยการ สำนักงาน กศน.อ.บางปะกง
8. นางทิพวรรณ	สิทธิรังสรรค์	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม วัดถ้ำ-
9. นายทวี	โภมาก	สั่งวารามรวมมหาวิหาร อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
10. นางสาวสุรีพร	เจริญนิช	ข้าราชการบำนาญ
11. นายไชโย	ม่วงบุญมี	ข้าราชการบำนาญ
12. นายอร่าม	คุ้มทรัพย์	ข้าราชการบำนาญ
13. นายชุมพล	หนูสง	ข้าราชการบำนาญ
14. นางสาวสุวรรณมา	ถ่องประเสริฐ	ศึกษานิเทศก์
15. นางมาลี	รัชตนาวิน	ศึกษานิเทศก์
16. นางทองพิน	ขันօคลา	ศึกษานิเทศก์
17. นางสุปรารถนา	ยุกตะนันทน์	โรงเรียนบดินทร์เดชา
18. นางสาวนภาพร	อมราเดชาวัฒน์	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
19. นางพรพิพิญ	เข็มทอง	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
20. นางสาวเยาวรัตน์	คำต่อง	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
21. นางพิชญาภา	ปิติรา	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน

22. นางกนกพรรดา	สุวรรณพิทักษ์	กลุ่มพัฒนาการศึกษา noklongrein
23. นางอัจฉราภรณ์	ได้วิชานาครณ์	ศึกษานิเทศก์
24. นางสาวกฤณา	ไสวี	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราชภูมิไทยบริเวณชายแดน สระแก้ว
25. นายวิเชียร	ใจจิตรา	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราชภูมิไทยบริเวณชายแดน สระแก้ว
26. นายเริง	กอบแก้ว	สำนักงาน กศน.จ.นนทบุรี
27. นางสาวอมรรัตน์	ศรีกระจิบ	สถาบัน กศน.ภาคกลาง
28. นางสาวพิมพาพร	อินทัจกร์	สถาบัน กศน.ภาคเหนือ
29. นางสาวสุรัตนา	บุรณะวิทย์	สถาบัน กศน.ภาคตะวันออก
30. นางสาวสุปรีดา	แรมลัดลักษ์	สถาบัน กศน.ภาคตะวันออก
31. นางสาวสาลินี	สมทบเจริญกุล	สถาบัน กศน.ภาคตะวันออก
32. นางนวลพรรณ	ศาสตร์เวช	สถาบัน กศน.ภาคตะวันออก
33. นางดุษฎี	ศรีวัฒนาโรหัย	กลุ่มพัฒนาการศึกษา noklongrein
34. นางรุ่งอรุณ	ไวย์โสภณ	กลุ่มพัฒนาการศึกษา noklongrein
35. นางนันธสุนี	ศรีธัญญา	กลุ่มพัฒนาการศึกษา noklongrein
36. นางพัฒน์สุดา	สอนซื่อ	กลุ่มพัฒนาการศึกษา noklongrein
37. นายสุรพงษ์	มั่นมะโน	กลุ่มพัฒนาการศึกษา noklongrein
38. นายศุภโชค	ศรีรัตนศิลป์	กลุ่มพัฒนาการศึกษา noklongrein

เจ้าหน้าที่จัดพิมพ์ต้นฉบับ

39. นางสาวศริรินทิพย์	สุขล้อม	สำนักงาน กศน.จ.นครปฐม
40. นางสาวอัญชลีพร	แก้วพิจิตร	สำนักงาน กศน.จ.นครปฐม
41. นางสาวสิรินธร	นาคคุ้ม	สำนักงาน กศน.จ.สมุทรสาคร
42. นางสาวบีชารา	สะมัท	สำนักงาน กศน.จ.สมุทรสาคร
43. นางรุ่งดาวณย์	พีไลวงค์	กลุ่มพัฒนาการศึกษา noklongrein
44. นางวนิวิสาข์	ทองเปรม	กลุ่มพัฒนาการศึกษา noklongrein
45. นางสาวเพชรินทร์	เหลืองจิตวัฒนา	กลุ่มพัฒนาการศึกษา noklongrein
46. นางสาวกรวรรณ	กิริวงษ์พิพัฒน์	กลุ่มพัฒนาการศึกษา noklongrein

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมบรรณาธิการสื่อหนังสือเรียน กศน.

ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ภาคเรียนที่ ๑/๒๕๕๒ ระหว่างวันที่ ๑๒-๑๔ มกราคม ๒๕๕๓

ณ โรงเรียนอุ่ทองอินทร์ จังหวัดพะเยา

1. นายอภิชาติ	จีระกุล	เลขานุการ กศน.
2. นายวิมล	จำนำงบุตร	รองเลขานุการ กศน.
3. นางพรทิพย์	กล้ารับ	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน
4. ดร.ทองออย	แก้วไทรยะ	ที่ปรึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตร กศน.
5. นายกัญจโซติ	สหพัฒนสมบัติ	สำนักงาน กศน. กำแพงปาง
6. นายศักดิ์อุดม	วรรณทวี	สำนักงาน กศน. กำแพงโขงเจียม
7. นางณัฐพร	เชื่อมหาวัน	สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร
8. นายธวัชชัย	ใจชาญสุกิจ	สำนักงาน กศน. จ. สุพรรณบุรี
9. นางอัจฉรา	ใจชาญสุกิจ	สำนักงาน กศน. จ. สุพรรณบุรี
10. นายวิทยา	แก้วเวียงเดช	สำนักงาน กศน. จ. ชัยนาท
11. นายเริง	กษอยแก้ว	สำนักงาน กศน. จ. นนทบุรี
12. นางสาวบีบียาภา	สะเม็ท	สำนักงาน กศน. จ. สุพรรณบุรี
13. นางสาวสิรินธร	นาคคุ้ม	สำนักงาน กศน. จ. สุพรรณบุรี
14. นายอุฐุ	เชื้อป่อค่า	สำนักงาน กศน. อ. หลังสวน
15. นางสาวพัชรา	ศิริพงษ์โรจน์	สำนักงาน กศน. จ. กระปี้
16. นายวิทยา	บุญระหิรัญ	สำนักงาน กศน. จ. พัทฯ
17. นางภาวนันท์	สิริวัฒนาไกรกุล	สำนักงาน กศน. จ. นครราชสีมา
18. นางสาวสวัสดิพร	ศาสต์ร์เวช	สำนักงาน กศน. จ. นครปฐม
19. นางสาวอัญชลีพร	แก้วพิจิตร	สำนักงาน กศน. จ. นครปฐม
20. นางศรินทร์ทิพย์	สุขล้อม	สำนักงาน กศน. จ. นครปฐม
21. นางอมรรัตน์	ศรีกวางจิบ	สถาบัน กศน. ภาคกลาง
22. นางชัยยันต์	มนีสะอด	สถาบัน กศน. ภาคใต้
23. นายสุชาติชัย	ศิริพร	สถาบัน กศน. ภาคตะวันออก
24. นางชื่อทิพย์	ศิริพร	สถาบัน กศน. ภาคตะวันออก

25. นายเรืองเวช	แสงรัตนา	สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
26. นายพิชิต	แสงลอย	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จำഗาอนครชัยศรี
27. นายวิเชียร	ใจจิตร	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราชภูมิไทยบริเวณชายแดน สระแก้ว
28. นางกุษณา	ἶสภี	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราชภูมิไทยบริเวณชายแดน สระแก้ว
29. นางสาวสกาวพร	บุญมา	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราชภูมิไทยบริเวณชายแดน อุตรดิตถ์
30. นายเสกขวัญ	ศรีเมือง	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราชภูมิไทยบริเวณชายแดน อุตรดิตถ์
31. นางสาววิไล	แย้มสาขา	สถาบันการศึกษาทางไกล
32. นางสาววราสนา	โกลีวรรณนา	สถาบันการศึกษาทางไกล
33. นางทองพิน	ขันօคลา	ศึกษานิเทศก์
34. นางสาวสกาวพรรณ	น้อยกำแหง	ศึกษานิเทศก์
35. นางอัชราภรณ์	โควัคชาภรณ์	ศึกษานิเทศก์
36. นางสุปรารถนา	ยุกตะนันทน์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กทม. เขต 2
37. นางเอ็อมพร	สุเมธาวัฒนา	ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา
38. นางสวัสดิ์อร	พัฒนาไพบูลย์	กศน.เฉลิมพระเกียรติ ๑๒๕ ปี
39. นางสาวพิมพ์ใจ	สิทธิสุรศักดิ์	ข้าราชการบำนาญ
40. นายทวี	โอมาก	ข้าราชการบำนาญ
41. นางศริพรรณ	สายหงส์	ข้าราชการบำนาญ
42. นายชุมพล	หนูสูง	ข้าราชการบำนาญ
43. นายไชโย	ม่วงบุญมี	ข้าราชการบำนาญ
44. นายอรุ่ม	คุ้มทรัพย์	ข้าราชการบำนาญ
45. นางพัฒน์สุดา	สอนชื่อ	ข้าราชการบำนาญ
46. นายจำนำ	วันวิชัย	ข้าราชการบำนาญ
47. นางรัณภูวดี	เหล่พาณิชย์	ข้าราชการบำนาญ
48. นายอุทัย	หนูแดง	ข้าราชการบำนาญ
49. นางนพรัตน์	เกริกน์เสรีวงศ์	ข้าราชการบำนาญ

50. นางดุษฎี	ศรีวัฒนาโรหทัย	กลุ่มพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน
51. นางสาวเยาวรัตน์	คำตรง	กลุ่มพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน
52. นางพรพิพิญ	เข็มทอง	กลุ่มพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน
53. นางรุ่งอรุณ	ไสว์สกุล	กลุ่มพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน
54. นางสาวกนกพร	อมราเดชาวัฒน์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน
55. นายวิวัฒน์ไชย	จันทน์สุคันธ์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน
56. นายสุรพงษ์	มั่นมะโน	กลุ่มพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน
57. นายศุภโชค	ศรีวัฒนศิลป์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน
58. นางพิชญาภา	ปิติกรา	กลุ่มพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน
59. นางสาววรรณพร	ปัทมานันท์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน
60. นางรุ่งลาวัลย์	พีไสว์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน
61. นางสาวปิยะดี	คงเนสม	กลุ่มพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน
62. นางสาวเพชรินทร์	เหลืองจิตวัฒนา	กลุ่มพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน
63. นางสาวกรวรรณ	กวางช์พิพัฒน์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน
64. นางสาวชาลินี	นรรมาธิชา	กลุ่มพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน
65. นางสาวอลิศรา	บ้านชี	กลุ่มพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน

คณะผู้บรรณาธิการครั้งที่ 3

(วันที่ 2-5 มีนาคม 2553)

1. นางดุษฎี	ศรีวัฒนาโรหทัย	กลุ่มพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน
2. นายอุทัย	หนูแดง	ข้าราชการบำนาญ
3. นายพิชิต	แสงลอย	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. อำเภอครัวซัมศรี
4. นายวิเชียร	ใจจิตร	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราชภูมิไทยบริเวณชายแดน สระแก้ว
5. นางสาวกฤชณา	ไสวี	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราชภูมิไทยบริเวณชายแดน สระแก้ว
6. นายสุธี	วงศ์ประดิษฐ์	สำนักงาน กศน. จ. ตราด
7. นางอุบล	ทัศนโภวิท	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. อำเภอสันทราย
8. นายสกล	พรหมกิจไพบูลย์	กศน. อำเภอบ้านธิ

คณะผู้บรรณาธิการครั้งที่ 1

(วันที่ 7-10 กันยายน 2552)

1. นางดุษฎี	ศรีวัฒนา โรหทัย	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
2. นายวิเชียร	ใจจิตร	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราชภูมิไทยบริเวณชายแดน สระแก้ว
3. นางสาวกฤชณา	ไสวี	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราชภูมิไทยบริเวณชายแดน สระแก้ว
4. นางสาวทิพย์วรรณ	สิทธิรัตน์สรวงศ์	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม วัดถ้ำสังวา รามวรมหาวิหาร อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

คณะผู้บรรณาธิการครั้งที่ 2

(วันที่ 12-15 มกราคม 2553)

1. นางดุษฎี	ศรีวัฒนา โรหทัย	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
2. นายอุทัย	หนูแดง	ข้าราชการบำนาญ
3. นายเสกขวัญทร	ศรีเมือง	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราชภูมิไทยบริเวณชายแดน อุตรดิตถ์
4. นางสาวสุภาพร	บุญมา	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราชภูมิไทยบริเวณชายแดน อุตรดิตถ์
5. นางสาวกฤชณา	ไสวี	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราชภูมิไทยบริเวณชายแดน สระแก้ว
6. นายวิเชียร	ใจจิตร	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราชภูมิไทยบริเวณชายแดน สระแก้ว
7. นายพิชิต	แสงลอย	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จำเนือนครชัยศรี

គណនៈដំឡើង

ពីវិភាគ

1. นายประเสริฐ	บุญเรือง	លេខាធិការ កសាលា.
2. គ្រួសារ	អ៊ុមសុវរន្ត	រងគោលខាធិការ កសាលា.
3. លោកវិទ្យិនទ្រ	ជាំបី	រងគោលខាធិការ កសាលា.
4. គ្រួសារឈុយ	កៅវិវឌ្ឍន៍	ពីវិភាគចាប់ពីការផែនាមតាក្សត្រ កសាលា.
5. លោកស្រីរកុណា	ព័ណ៌ទានុវត្ត	ធ្វើតាមវាយការក្នុងផែនាមការគិតការណ៍ក្នុងការកិច្ចការងារក្នុងក្រសួង

អ្នកចូលរួមនៃក្រសួង

1. លោកស្រីអុធមេនុគោះ	ខ័រាជការបំណាយ
----------------------	---------------

គណនៈការងារ

1. លោកស្រីសុរុមី	ម៉ោងមេដី	ក្នុងផែនាមការគិតការណ៍ក្នុងក្រសួង
2. លោកស្រីអុធមេនុគោះ	គ្រួសារឈុយ	ក្នុងផែនាមការគិតការណ៍ក្នុងក្រសួង
3. លោកស្រីសុវរន្ត	កុំពោន់ការងារ	ក្នុងផែនាមការគិតការណ៍ក្នុងក្រសួង
4. លោកស្រីសុវណ្ណា	កុំពោន់ការងារ	ក្នុងផែនាមការគិតការណ៍ក្នុងក្រសួង
5. លោកស្រីរិទ្ធិនទ្រ	គ្រួសារឈុយ	ក្នុងផែនាមការគិតការណ៍ក្នុងក្រសួង

អ្នកចូលរួមនៃក្រសួង

1. លោកស្រីបិយាធិ	ករណីសម្រាប់ការងារ	ក្នុងផែនាមការគិតការណ៍ក្នុងក្រសួង
2. លោកស្រីរិទ្ធិនទ្រ	គ្រួសារឈុយ	ក្នុងផែនាមការគិតការណ៍ក្នុងក្រសួង
3. លោកស្រីសុវរន្ត	កុំពោន់ការងារ	ក្នុងផែនាមការគិតការណ៍ក្នុងក្រសួង
4. លោកស្រីសុវណ្ណា	កុំពោន់ការងារ	ក្នុងផែនាមការគិតការណ៍ក្នុងក្រសួង
5. លោកស្រីរិទ្ធិនទ្រ	គ្រួសារឈុយ	ក្នុងផែនាមការគិតការណ៍ក្នុងក្រសួង

អ្នកចូលរួមនៃក្រសួង

1. លោកស្រីអុធមេនុគោះ	គ្រួសារឈុយ	ក្នុងផែនាមការគិតការណ៍ក្នុងក្រសួង
----------------------	------------	----------------------------------